Aydınlık

Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı: 1921

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 21 Mayıs 1980

10 LİRA

Meclisin ve Partilerin kapatılmasına rağmen

Yoğun gösteriler sonucunda G.Kore hükümeti istifa etti

Güney Kore'de polisle çatışan bir kısım gösterici

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜNEY Kore'de 2 gündür uygulanan sıkıyönetimin demokrasi isteyen gösterileri durduramaması üzerine hükümet istifa etti. Günlerce süren gösterilerden sonra ilan edilen sıkıyönetimin etkili olamadığını gören Güney Kore Başbakanı Şin Hyong Hsak, Devlet Başkanı Choi Kyu Hah'ın yurtdışında bulunmasından yararlanarak, yönetimi üstlendi ve istifasını verdi.

Bu arada, evi silahlı polislerce sarılmış olan muhalefetteki Yeni Demokratik Partinin lideri Kim Young Sam, "karışıklıktan kurtulmanın yegane yolunun demokratik bir hükümet kurulması" olduğunu açıkladı. Kim, 40 kadar yabancı gazetecinin evine girilmesine izin verilmemesinden sonra dışarıya ulaştırdığı mesajında, "baskının ancak direnişe yol açabileceğini" belirtti.

Güney Kore'de neler oluyor?

DIŞ HABERLER SERVİSİ

GÜNEY Kore'de diktatör Park Çun Hi'nin, Kore Merkezi İstihbarat Örgütü (KCIA) Başkanı Kim Jae Kyu tarafından öldürülmesinden sonra, ülke demokrasiye dönüş sancıları yaşıyor. Park'ı demokrasiye dönüşü hızlandırmak için öldürdüğünü söyleyen Kim daha sonra idama mahkum oldu. Bu arada Choi Kyu Hah Devlet Başkanlığına geti-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Türkeş meydan okuyor ama...

MHP hakkında 11 suç duyurusu var

- Başsavcılık: "Kanuna uygun bir başvuru gelirse gereken yapılır"
- Siyasi Partiler Kanununun 111. maddesine göre MHP'nin kapatılması için CHP'nin Başsavcılığa başvurma hakkı var

Olaydan sonra Kalamış Fener Sokak ve civarında yoğun güvenlik önlemleri alındı. Fotoğrafta olayın cereyan ettiği yer ve alınan güvenlik önlemlerinden bir görünüm. (Fotoğraf: Tayfur KUTLAY)

HABER MERKEZİ

CHP Genel Başkanı Ecevit'in "Mahkemelerin MHP hakkında artık bir karar vermesi gerektiğini" söylemesinden sonra, meydan okuyan bir tutuma giren Türkeş'in partisi hakkında 11 suç duyurusu bulunduğu bildiriliyor. Ancak, aradan çok zaman geçmesine rağmen, Yargıtay Başsavcılığı, Cumhuriyet Savcıları ve Sıkıyönetim Savcıları tarafından yapılan bu duyurular hakkında herhangi bir açıklamada bulunmadı.

MHP hakkında İstanbul Cumhuriyet Savcılığının Abdi İpekçi cinayeti, MHP Şişli Gençlik Kolları Başkanı Yunus Meral ve arkadaşları ile MHP arasındaki ilişki, Ferhat Tüysüz ve arkadaşlarının MHP ile ilişkisi ve MHP Kocamustafapaşa Lokalinde Metin Özdemir'in öldürülmesi olayı ile ilgili olarak yaptığı suç duyurularının yanısıra, Sıkıyönetim Askeri Savcılığının, MHP Bakırköy yöneticileri hakkında yaptığı duyuru, Adana'da MHP Gençlik Kolları binasında yakalanan cinayet sanıkları Faruk Gündoğdu ve üç arkadaşı ile ilgili duyuru, Zonguldak Savcılığının MHP Gençlik Kollarının dağıttığı bir bildiri ile ilgili olarak yaptığı duyuru, MHP'nin 2 Ekim tarihli bir bildirisi ile ilgili bir duyuru, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının 3 Ağustos tarihinde MHP Konya Milletvekili İhsan Kabadayı, MHP Genel Sekreter Yardımcısı Nevzat Kösoğlu ve Yaşar Okuyan hakkındaki suç duyurusu İstanbul Sıkıyönetim Komu-

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Tuzla Piyade Okulu Komutanı

Tümgeneral Demirbağ silahlı saldırıya uğradı

- Saldırganlar yoldan geçmekte olan bir emekli yarbayı da kalçasından yaraladı

İSTANBUL (ÖZEL)

TUZLA Piyade Okulu Komutanı Sabri Demirbağ dün Kalamış Fener Caddesinde uğradığı silahlı saldırı sonucunda sağ ayak bileğinden yaralandı. O sırada yoldan geçmekte olan emekli Yarbay İzzettin Özveren ise kalçasından yaralandı.

Tümgeneral Demirbağ ve emekli Yarbay Özveren olaydan sonra Haydarpaşa Askeri Hastanesine kaldırılarak ilk tedavileri yapıldı. İstanbul Valisi Nevzat Ayaz ve Emniyet Müdürü Şükrü Balcı olay yerine gelerek güvenlik yetkililerinden bilgi aldılar.

GENİŞ ÖNLEMLER ALINDI

Silahlı saldırganların Tümgeneral Demirbağ'ı yaraladıktan sonra 34 FC 476 plakalı yeşil renkte bir Renault otomobille kaçtıklarının belirlenmesi üzerine civarda çok yoğun güvenlik önlemleri alındı. Kadıköy ve Ankara asfaltına ulaşan tüm kavşakları kesen güvenlik görevlileri arama çalışmalarını sürdürürken banliyö trenleri de durdurularak arandı. Aramalar nedeniyle Kadıköy bölgesinde ulaşım öğlen saatlerine kadar aksadı.

SALDIRI ÖNCEDEN PLANLANMIŞ

Güvenlik yetkililerinin bildirdiklerine göre saldırının daha önceden planlandığı belirtildi. Yetkililerce yapılan açıklamada saldırının Demirbağ Paşanın şahsını hedef almadığı bildirilerek şöyle denildi: "Saldırının önceden planlandığı kesinlik kazanmıştır. Ancak saldırı direkt olarak Demirbağ Paşayı hedef almamaktadır. Soruşturma derinleştirildikçe, ortaya daha kesin çizgilerle çıkacağı tahmin edilen bu nokta, saldırganların bölgede pusu kurarak geçecek herhangi bir yüksek rütbeli yetkiliye ateş açarak olay yaratmayı amaçladıkları şeklindedir. Bu kanıya bizzat Demirbağ Paşa da katılmaktadır."

GÖRGÜ TANIKLARI NE DİYOR?

Öte yandan olayı gören bir apartman kapıcısından edinilen bilgiye göre olay şöyle cereyan etti: "Askeri siyah araba Fenerbahçe istikametine gitmekte iken deniz tarafındaki kaldırımdan iki kişi ellerindeki silahları ateşlediler. Arka arkaya ve çok kısa bir sürede on elden fazla silah atıldı. Ateş açanlar silahlarını bezle sarmışlardı. Sonra Selahattin Pınar Sokağı yönüne girip yeşil bir otomobille son sürat kaçtılar." Olay yerinde yapılan aramada 9 mm. çapında boş kovanlar bulundu.

VALİ AYAZ, DEMİRBAĞ'I ZİYARET ETTİ

Öte yandan saldırıya uğrayan Tümgeneral Turgut Demirbağ ve kalçasından yaralanan emekli Yarbay Özveren'i Haydarpaşa Askeri Hastanesinde ziyaret eden İstanbul Valisi Ayaz, olayın

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Tuzla Piyade Okulu Komutanı Tümgeneral Sabri Demirbağ'a yapılan silahlı saldırıdan sonra İstanbul Valisi Nevzat Ayaz olay yerine gelerek sıkıyönetim yetkililerinden bilgi aldı

Silahlı iki teröristin Tümgeneral Sabri Demirbağ'a saldırdıkları yer. Olay yerinde 9 mm çapında boş kovanlar bulundu.

Cumhurbaşkanlığı konusunda CHP, parti ve grup yönetimine tam yetki verdi

ANKARA (ÖZEL)

CHP ortak grubu dün yaptığı toplantıda Cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda Genel Başkan, Genel Sekreter, grup başkanvekilleri ve parlamento çalışmalarıyla ilgili genel sekreter yardımcılarına tam yetki verdi.

Grup toplantısından sonra bir açıklama yapan Grup Başkanvekili Coşkun Karagözoğlu, içinde bulunduğumuz bu aşamada CHP grubunun parti ve grup yönetiminden oluşturdukları bir heyete Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili çalışmaları yürütmek için yetki verdiğini söyledi. Karagözoğlu'nun açıklamalarına göre heyet mevcut koşulları değerlendirerek alınması gerekli kararı oluşturacak ve grup genel kurulunun görüşüne sunacak.

partizanlık belgeleri 3. sayfada

Perinçek Adana'da yaptığı konuşmada, "Atatürk'e saldırılar Demirel hükümetinin kanatları altında yapılmaktadır" dedi.

Adana'da "Bağımsızlık ve Birlik" toplantısında konuşan

Perinçek: "Türkiye puslu bir döneme girmiştir"

"Atatürk'ün toplumumuzun artık canına, kanına, karışmış anısını yıkmak kimsenin haddi değildir."

- "Yobazlığı ve hurafeyi kanadı altına alan Demirel ve Türkeşler, Atatürk'e yapılan saygısızlığın sorumlularıdır."
- "Anayasaya ve özgürlüklere kefen biçenler Sovyetler Birliği'nin yıkıcılığına açık bir Türkiye hazırlıyorlar."
- "MHP'nin ırkçı ve mezhepçi saldırganlığı Sovyetler Birliği için en elverişli ortamı hazırlıyor. Bu nedenle MHP'yi korumak ülkemizin geleceğine karşı işlenen en büyük cinayettir."
- "Eğer iç barış, huzur ve birlik istiyorsak Maraş kırımının tertipçi ve uygulayıcıları hakettikleri cezaya çarptırılmalıdır."

ADANA (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi'nin 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı dolayısıyla Adana'da düzenlediği "Bağımsızlık ve Birlik" toplantısı kalabalık bir halk topluluğunun ka-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Katiller olaydan sonra silahlarıyla yakalandılar

Faşistler Uşak'ta da bir CHP yöneticisini öldürdüler

- Tokat CHP Il Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf Bakır'ın öldürülmesi tepkiyle karşılandı
- Komandolar Istanbul'da da bir öğretmeni öldürdüler

HABER MERKEZİ

FAŞİST katiller Tokat CHP İl Yönetim Kurulu üyesi Yusuf Bakır'dan sonra CHP Uşak İl Sekreteri Yüksek Mühendis Ethem Kaya'yı da katlettiler. Katiller olaydan sonra silahlarıyla birlikte yakalandılar.

Uşak Emniyet Müdürlüğünden alınan bilgiye göre Ethem Kaya'yı Cumhuriyet Meydanında öldüren katiller olaydan sonra düzenlenen o-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Aydınlıkta
SİNA CILADIR

Demirellerin siyasi konumu

ÜLKEMİZİ yıllardır yöneten politikacıların zaman zaman Batı kantarına vurulduğunu bilirsiniz. Sözgelimi şöyle denilir:

—Demirel'i Batılı anlamda bir politikacı saymak çok güçtür...

Yahut:

—Batıda Necmettin Erbakan'a olsa olsa bir antika gözüyle bakılır...

Ecevit dahil "liberal" politika erbapları bile bizde tam Batılı sayılmazlar. Batı kantarında "altı okka" çeken tek "büyük" politikacımız yok gibidir...

"Batılı" olmakla, "Batıcı" olmayı birbirine karıştırmazsak, bu doğrudur. Demirel ve diğerleri, Batılı anlamda birer politikacı değillerdir. Çünkü Batı deyince, "emperyalizm" kavramı ile birlikte, burjuva demokratik devrimini tamamlamış toplumlar akla gelir. Bir başka deyişle, kapitalist-emperyalist toplumlar... Batı toplumlarında siyasi üstyapı, kendi toplumsal sistemlerine ya da kapitalist üretim ilişkilerine göre biçimlenmiştir. Diyelim ki Fransa'da düşünce özgürlüğüne karşı çıkmak gülünçtür. Bir politikacı seçmenlerin karşısına "1 Mayıs'ta kızıl bayrak taşıtmayacağız" türünden sözlerle çıkarsa ya da dini kuralları devleti güdümleme yöntemine esas alırsa, adama gülerler, en azından "müzeye, müzeye!" diye dalga geçerler. Çünkü, Batı toplumlarında yerleşik demokratik kurumlar ve ilkeler vardır. Bu kurumlar ve ilkeler, her ne kadar Batı burjuvazisinin "ilerici" döneminden kalmışsa da, bizzat Batı burjuvazisi kendi yarattığı bu kurum ve ilkelere karşı artık pek hayırhah bir tavır içinde olmasa da, tarihi gelişmeyi tersine döndürmeye çalışan tutumlar, oralarda itibar görmez. Çünkü, hem geriye dönüşün maddi tabanı yoktur ve hem de ilerici-devrimci kitleler buna izin vermez...

Oysa, ülkemizde durum farklıdır. Ülkemiz, yaklaşık olarak yüz yıldır, milli demokratik devrim sürecini yaşıyor. Bizde halen toprakağalığı, tefecilik gibi feodal kurumlar, sınıflar, ilişkiler varlığını koruyorlar. Parlamentoda temsil edilen partilerimizin bir ayağı, feodalizmin üzerine basıyor. Yani siyasi üstyapımızda feodal gericilik somut bir olgudur.

Böyle bir toplumsal-siyasal yapının Demirel, Türkeş, Erbakan vs. gibi politikacıları "yıldız"laştırması, anormal değildir. Bu tür politikacılar, geri toplumsal yapımızın siyasi üstyapıdaki insan malzemesini oluşturuyor, bir başka deyişle altyapıdaki geriliğin üstyapıdaki bir izdüşümüdür bunlar.

Ben kendi adıma, sözgelimi Demirel'in "inci"lerini pek yadırgamıyorum. Geçenlerde bizim Aydınlık muhabiri Demirel'e soruyor:

—AP'nin partizanlığını vurgulayan belgelere ne diyorsunuz?

Demirel'in yanıtı şöyledir:

—Gazetenizi okudum. Suçlu arayıp bulmak size mi düştü!

Burjuva demokrasisi ölçülerine göre, bu yanıt, olsa olsa bir "şaka"dır, ciddiye alınamaz. Ama, Demirel ciddi konuşuyor... Erbakan ile Türkeş'te de benzeri "ciddi"likler yığınladır. Kafatasçılık, siyasi komploculuk, cinayet, ortaçağ özlemi... bütün bunların oluşturduğu anti-demokratik bulamaç, ülkemizi yöneten parti liderlerinin politik düsturunu meydana getiriyor. Ecevit'in hayalciliği dahil...

Kuşkusuz bu, Batılı anlamda demokratik bir tutum değildir. Öyledir ama, nasıl oluyor da Batı ile en iyi diyaloğu bu tür partiler ve liderler kurabiliyorlar? Sözgelimi bir Demirel, siyaset sahnesine nasıl oluyor da ABD'nin desteği ile çıkabiliyor?

Çünkü Demirel, "Batılı" ya da "Batı tipi" bir politikacı değildir ama, Batıcı, yani Batının çıkarlarını ülkesinde en iyi savunan politikacılardan birisidir. Sorunun özü budur.

Şu var ki, bu tablo, yavaş yavaş değişmeye başlamıştır. Bugün, Batının karşısında bir de Kuzey olgusu ya da sosyal-emperyalizm olgusu vardır. Bundan on-on beş yıl önce, Batıcı politikacıların ülkemizi Batının dümensuyunda tutmak için kitleleri ezme çabası, Batıdan destek görüyordu. Çünkü o dönemde Batının simgesi, durumundaki ABD henüz "dünyanın efendisi" idi. Güçlüydü, görkemliydi... Bugün ise, dünyaya ve Türkiye'ye göz diken bir başka emperyalist güç, Sovyet sosyal-emperyalizmi vardır. Ve ABD eski gücünden çok şey yitirmiş durumdadır. Artık ABD de farkındadır ki, çeşitli geri kalmış ülkelerdeki Batıcı politikacıların kitlelere yönelik baskı politikası, kendisinden çok, dünyanın yeni efendisi olmak isteyen Sovyetlerin işine yaramaktadır. Çünkü kitlelerin özgürlüklerine yönelik baskıcı bir politika iç kargaşayı artırmakta, bu ise kargaşadan medet uman Sovyetlerin yayılma amaçlarına "hizmet" etmektedir. Denilebilir ki, Demirel tipi politikacılar artık yavaş yavaş Batının iyi birer hizmetkarı olmaktan çıkmaktadırlar. Daha da ilginci, Demirel tipi politikacıların özgürlüklere yönelik stratejisi, bugün ABD'den çok Sovyetlerin işine gelmektedir. Yani bugün iç gericilikle esas olarak içiçe geçen, iç gericiliği körükleyen, ondan medet uman güç, sosyal-emperyalizmdir.

Şu sorulabilir:

O halde Türkiye'nin ihtiyacı yeni tip bir Batıcı politik akım mıdır, yeni tip Batıcı politikacılar mıdır?

Hayır. Türkiye'nin (gelişme düzeyine de uygun düşen) ihtiyacı, toprakağalığının, tefeciliğin kökünü kazıyacak, ulusal kaynaklara sahip çıkacak, gericiliği defedecek, tam bağımsızlıktan yana bir politik akımdır ve böyle bir akım ülkemizde vardır, gitgide güçlenmektedir.

Demirel:

—Suçlu arayıp bulmak size mi düştü! diyor... Suçluları arayıp bulmak, Türkiye'nin geleceğinden sorumlu olanlara düşmeyip de kime düşecekti?!..

HALK SAĞLIĞI
Dr. Nadir Paksoy

«Saldır şimdi memeye saldır da büyü»

Geçenlerde çok sevdiğim bir dostun kızı oldu. Yavrucak şipşirin minimini, adını da Zeynep koydular. Birkaç gün önce aileyi ziyaret ettiğimde, hem anne hem de baba tarafından "Çocuğumuzu nasıl besleyelim? Anne sütünün yanı sıra daha başka ne gibi ek besinlere yer vermeli" şeklinde birtakım sorularla karşılaşınca, değerli ozan Ahmet Arif'in şu dizeleri aklıma geldi ve bebeğin kulağına fısıldadım usulca,

"Doğdun/Üç gün aç tuttuk/Üç gün meme vermedik sana/Adiloş bebem/Hasta düşmeyesin diye/Töremiz böyle diye/Saldır şimdi memeye/Saldır da büyü..."

Küçük Zeynep söylediklerimi anlamadı doğal olarak. Aksine kulağının dibindeki seslerden rahatsız olup ağlamaya bile başladı da, annesi zor susturdu yavruyu. Ama anlayacağı yaşlara sağlıklı bir biçimde ulaşması tüm dileğimiz, yalnız onun değil tüm çocuklarımızın.

Şurası bir gerçektir ki, anne sütü insan yavrusu için en gerekli bir besin maddesidir. Ne başka bir süt ne de çok uluslu tekellerin çeşitli markalar altında çıkardıkları mamalar onun yerini tutamaz. Özellikle bizim gibi ülkelerde anne sütünden vazgeçilip mamalarla yapılan çocuk beslenmesi ekonomik yönden birçok sakıncalar yaratır.

Anne sütünün başlıca üstünlüklerini şöyle sıralayabiliriz:

a) Bileşimi çocuk için en uygun besindir. Protein, karbonhidrat, yağ ve vitamin gibi temel besin maddelerinden yeteri kadar zengin olduğu gibi sindirimi de, hem inek sütüne hem de diğer mamalara kıyasla üstündür.

b) Mikropsuzdur. Anne sütü alan çocuklarda süt ile bulaşan hastalıklara rastlanmaz (tabi annenin hastalıksız olması koşuluyla)

c) Anne sütü ile beslenen çocuklarda pişikler daha az görülür.

d) Anne sütü ile beslenen çocuklarda ilk aylarda grip, boğaz-kulak iltihabı gibi hastalıkların görülme sayısı daha azdır.

e) Mamalarla beslenen çocuklarda ortaya çıkabilen allerji anne sütü ile beslenmede görülmez.

f) Anne ile çocuk arasında meme emme sırasında yakın bir ilişki kurulup bunun çocuğun ruh hastalığı gelişiminde önemli bir rol oynadığı ileri sürülmektedir.

g) Süt verme ana rahminin doğumundan sonra normal seviyesine küçülmesi olayına yardım eder.

Anne sütünün sabah 6'dan gece 12.00'ye kadar 3-4 saatte bir, günde 6 defa verilmesi yerinde olur. Çocuk zayıfsa veya erken doğmuşsa bu sayı 10'a kadar çıkabilir. Bir sefer bir memeden diğer sefer öteki memeden verilmesi daha faydalıdır. Şunu da belirtelim ki annenin meme başı temizliğine dikkat etmesi gerekir. Anne her meme verilmesinden sonra kucağına aldığı çocuğun belinin altına hafifçe şaplak vurarak mide ve barsak gazlarının çıkmasına yardımcı olmalıdır.

Anneler, çocuklarınızı anne sütü ile besleyin. Hiç olmazsa ilk 4 ay (ideali 9-12 aydır) Meyva suyu, sebze çorbası vs. gibi yardımcı gıdalara 4. aydan sonra geçilmesi yerinde olur. Anne sütünün önemi tüm toplumlarda aynıdır. Batıda anne memesi çocuğun beslenme aracı değil de bir seks aracı ile tanıtılmaya çalışıldığından Batılı birçok anne "Vay göğsüm sarkacak, diriliği bozulacak" gibi endişelere kapılarak çocuğunu çok uluslu tekellerin eline bırakmıştır (mama yolu ile). Asyalı anne, Afrikalı anne, Batılı anne bunun önemini kavramalı, çocuğunu ana sütünden mahrum etmemelidir.

Haydi tüm Zeynepler saldırın şimdi memeye, saldırın da büyüyün.

düşünce dünyası

ERGUN GÖZE VE POLONYA'NIN BAŞINA GELENLER

Ali Taşdemir

"İRAN-Irak ihtilafında ise Türkiye'ye bir rahmet kapısı açılabilir." Tercüman'ın pek 'milliyetçi' yazarlarından Ergun Göze böyle diyor.

Acaba, Sayın Ergun Göze İkinci Dünya Savaşı başlarında Polonya'nın Dışişleri Bakanlığı görevinde bulunmuş olan Albay Joseph Beck'i bilir mi? Belki biliyordur, belki bilmiyordur, belki de biliyordu da unutmuştur. Biz yine de, hatırlatmak bakımından, kısaca anlatmak istiyoruz.

Yıl 1938. Müttefik ülkelerin sandığının tam aksine, Avusturya'nın işgali ile gözü doymamış olan Hitler'e yeni kaynaklar gerek. Ne Alman tekellerinin iştahı, ne de Alman Genelkurmayının masrafları bitmek tükenmek bilmiyor. Bu durumda, İngiltere ve Fransa, Avrupa'da barışı kurtarmak uğruna (!) Çekoslovakya'yı Almanya'ya peşkeş çekmeyi planlıyorlar. 29 Eylül 1938'de Münih'te Alman Reich'ının hazırladığı idam fermanının altına Chamberlein ve Daladier imzalarını atıyorlar. Nazi ordusu tek kılıç sallamadan Çekoslovakya'nın Südetler bölgesini işgal ediyor. Çekoslovakya ufalıyor.

Hikayenin bu kısmını Sayın Ergun Göze de hatırlıyordur kuşkusuz. Fakat asıl anlatmak istediğimiz burası değil!

İşgal sonrası Çekoslovakya son derece zor durumdadır. Askeri olanaklarının en yoğun olduğu bölge Almanların eline geçmiş ve ülke hemen hemen silahsızlandırılmıştır. Öte yandan ülke içinde birçok azınlık milliyet bulunmaktadır ve bunlar tarafından birbirlerine karşı kışkırtılmaktadır. Cumhurbaşkanı Benesch işgal karşısında ne yapacağını düşünecek halde olmadığını söyleyerek istifa etmiştir. Hükümet bunalımı doğmuştur. İşte tam da bu sırada en az Çekoslovakya kadar Nazi tehdidi altında bulunan komşu ülke Polonya tarafından iğrenç bir olay tezgahlanır. Fırsatı kaçırmayan (!) Polonya, Çekoslovakya'nın Teschen bölgesini işgal eder. Bu fırsat düşkünü politikanın mimarı faşist Pilsudski tarafından desteklenen Dışişleri Bakanı Albay Beck'dir.

Polonya o sıralarda müttefik ülkelerle Almanya arasında denge politikası izlemektedir. SSCB'nin 1935 Mayısında Fransa ile, 1936 Haziranında da Çekoslovakya ile imzaladığı anlaşmalar Varşova'yı endişelendirmektedir. Bölgede Almanya'ya karşı birlik oluşturma çabalarının Hitler'i kışkırtacağını düşünen Beck takımı, Çekoslovakya'ya karşı uzun süreden beri düşmanlık gütmektedir. Eylül 1938'de Almanya, Çekoslovakya'nın bir bölümünü işgal etmeye hazırlandığı zaman Albay Beck de kendi hisselerine düşen pay hakkında teminat almak üzere Münih'e koşar. Başkan Beck orada Çekoslovakya aleyhindeki planlarıyla Führerin büyük beğenisini kazanır. Devlet Başkanı Hitler, otomobiline kadar eşlik etmek suretiyle misafirine özel bir itibar gösterir.

Almanya'nın desteğine dayanarak savunmasız düşen Çekoslovakya'dan bir parça et koparmayı başaran, akbaba Beck, Slovakya'nın büyük bir kısmını daha koparmayı düşler. Ancak geç kalmıştır. Alman başbuğu çok geçmeden Prag'a girmiş ve Beck tayfasının hayalleri suya düşmüştür.

Sayın Ergun Göze, "Afganistan'dan Suriye'ye kadar bölge, çevremiz 'kağşamıştır'. Ve Türkiye'de insiyatif yoktur" demekte ve Dışişleri Bakanlığı ile alay etmektedir. İşte tam da Sayın Ergun Göze'nin oraya da bulamadığı 'insiyatifli' bir dışişleri örneği; Albay Beck ve tayfası.

Ama ne yazık ki işler bundan sonra sarpa sarıyor. Hikayenin bundan sonrası hiç de iç açıcı değil sayın yazar için. Bugün artık tarih olmuş olan bu politikanın ne kadar hatalı olduğunu ve Polonya'nın başına ne işler açtığını herkes görebilmektedir. Polonya bu politika ile Almanya tehdidi karşısında birleşebileceği ülkelerden kendini tecrit etti. Bu ülkelerin zayıf düşmesi, Polonya'nın da zayıf düşmesi demekti. Bir Alman saldırısı gerçekleştiğinde, Polonya'ya, Çekoslovakya üzerinden artık yardım gelemezdi. Çünkü Çekoslovakya yok edilmişti.

Çekoslovakya'nın işgalinden bir süre sonra Hitler, Polonya'nın Danzig bölgesini istemeye başladı. Beck, Almanya ile anlaşma sağlamaya çalışıyordu. Fakat bütün çabalarına rağmen Polonya-Almanya ilişkileri gitgide soğuyordu. Mareşal Göring, Polonya'daki Bialowieza ormanlarına geyik avlamaya gelmez oldu. Hitler 28 Nisan 1939'da Almanya-Polonya anlaşmasını tek taraflı olarak yırttı. Alman ordusu, 1 Eylül 1939'da Polonya topraklarına girdi. Varşova dört gün süren bombardımandan sonra 27 Eylül 1939'da teslim oldu. Polonya haritadan silindi.

Beş yıl sonra Polonya'nın haritası yeniden çizildiği zaman Beck gibileri, Teschen'i teslim alan milli kahramanlar olarak değil, Polonya'yı Almanya'ya teslim etmiş fırsat düşkünleri olarak hatırlanmaktaydı.

Tarih tekerrür değildir ama, görüldüğü gibi zihniyetler tekerrür ediyor! Üstelik bölgemizde Türkiye gibi bir ülkenin bir komşusundan toprak kopartmasının, günümüzün Hitler'i olan Brejnev'in yeşil ışık yakmasına bağlı olduğunu çok iyi bilen bir kimsedir sayın yazar! Kendisi ise, yıllar yılı köşesinden Rusya aleyhinde yazılar yazar durur. Rusya'ya ne ölçüde karşı olduğu şimdi daha iyi anlaşılmaktadır. Yapılması istenen şudur; Moskova'nın Ortadoğu'yu karıştırmaya hız verdiği ve bölgemizde durumun sıcak savaşa doğru geliştiği sırada, Türkiye de Irak'a saldıracak ve böylece çorbada Ergun Göze gibilerinin de tuzu bulunacaktır. Ülkemizin bölge ülkeleriyle hızla birleşmesi gereken şartlarda bu ülkelerle ilişkileri bozulacak, bölgeye Rusya'nın sızması kolaylaşacaktır. Ergun Göze, hazır İran'la Irak birbirlerine girmişken, bir punduna getirip şu Kerkük bölgesini Irak'tan alıverelim demektedir! Komşuda pişer, bize de düşer!

Sorunun siyasi ve ekonomik yönleri bir kenara bırakılarak yalnızca askeri açıdan bakılacak olunsa dahi, Ergun Göze'nin önerisinin kime yarayacağı ortadadır. Tarihte cephe gerisi sağlam olmayan bir ordunun zafer kazandığı nerede görülmüştür? Ortadoğu, özellikle İran, Irak ve Suriye bir Sovyet saldırısı karşısında, Türkiye'nin cephe gerisini oluşturmaktadır. Ergun Göze'nin yaptığı, cephe gerisinde bozgunculuk ve bölücülükten başka bir şey değildir.

Türkiye halkının isteği, İran ve Irak ilişkilerinde ortaya çıkan gerginliğin görüşmeler yoluyla bir an önce son bulmasıdır. İki ülke arasındaki ilişkilerin gerginleşmesinden medet uman, gerginliğin artmasını isteyen ise Rusya'dır. Sayın Ergun Göze ise İran'la Irak arasındaki çatışmanın derinleşmesini boşuna beklemekte, boş hayale kapılmaktadır. Eğer ortaya bir leş çıkarsa, Kremlin'deki akbabadan başkasının payına bir şey düşmez.

demokrat gözüyle
lütfü oflaz

İller ve olup bitenler!

Gitti Kayseri Valisi...

Şimdi gündeme geldi Kırşehir Valisi...

Bu kentte (Kırşehir'de) olup bitenlere şöyle bir göz atalım.

İlk olarak da Kırşehir Valisinin oğlunun başından geçenlere bir bakalım.

Kırşehir Valisinin oğlu Ortadoğu Teknik Üniversitesinde okuyor.

Bir süre önce de ailesini ziyaret etmek için Kırşehir'e geliyor.

Olan da işte o zaman oluyor.

Sokaklarda solcu avına çıkan MHP'liler, Kırşehir Valisinin oğlunu "solcu" zannedip bir güzel dövüyor.

Oğlunun dövüldüğünü duyan Kırşehir Valisinin eşi, derhal karakola başvurup bu konuda yasal işlem yapılmasını istiyor.

İstiyor ama, karakoldaki Pol-Bir'li polisler bunu hemen MHP İl Başkanına duyuruyor.

MHP İl Başkanı da Kırşehir Valisini makamında ziyaret edip, Valiye hitaben şunları söylüyor:

"Sizin oğlunuzu solcu zannedip dövmüşler...

Dövenler bizim milliyetçi gençler!

Bu durumda oğlunuzu dövenleri affetmek ve bu olayı örtbas etmek sizin için uygun düşer..."

İşte MHP İl Başkanının Kırşehir Valisine üstü kapalı yaptığı telkin:

"Ya oğlunu döven milliyetçi gençleri affedersin...

Ya da bu ilden çekip gidersin..."

Zaten MHP İl Başkanının yanında Valinin oğlunu dövenlerin elebaşısı ve 11 olayın sanığı Memik Ulutaş da var...

Memik Ulutaş, Valinin elini öpüyor, Vali bey de oğlunu döven bu azılı MHP militanını affediyor.. Velhasıl bu olayı elbirliğiyle örtbas ediyorlar...

Hadi diyelim ki Vali bey, oğlunu döven bu MHP'liyi affetti.

Fakat bu MHP'li aynı zamanda 11 olayın sanığı olan bir kişi...

Peki ama, 11 olayın sanığı olan bir MHP'liyi Vali nasıl affeder?

Dahası, 11 olayın sanığı olan Memik Ulutaş, elini kolunu sallayarak Kırşehir'de nasıl gezer?

Gezmekle de kalmayıp, MHP İl Başkanıyla birlikte Valiyi makamında nasıl ziyaret eder?

Ziyaret ettikten sonra da elini kolunu sallayıp nasıl gider?

Hem sonra, solcu zannedilip, Kırşehir Valisinin oğlunun dövülmesi ne demektir?

Demek ki Kırşehir'de solcuları dövmek, öldürmek serbesttir!

Yalnız solcuları mı?

Örneğin, Kırşehir'de AP eski İl Başkanının kardeşinin dövülmesi olayı...

AP Kırşehir eski İl Başkanı olan Galip Coşkun Tuna'nın kardeşi Adnan Galip Tuna da Pol-Bir'li polislerce dövülüyor.

O olay da "bir yanlışlık" denilip kapatılıyor.

İşte Kırşehir'in manzara-i umumiyesi...

Kayseri'de, Yozgat'ta, Trabzon'da, Ordu'da ve daha birçok ilde olup bitenler Kırşehir'den farklı mı sanki?

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ADANA VALİSİ VE MHP

MHP'nin yayın organı Hergün gazetesi 8 Mayıs tarihli sayısında Adana Valisi Metin Dirimtekin'in MHP Adana İl Merkezini ziyaret ettiğini bildiriyordu. Vali ziyaretinde "MHP İl Merkezinin çok kıt imkanlarda çalıştığını, Adana'da her partinin bir binası olduğu halde MHP'nin binasının olmadığını ve ahşap bir binada çalıştığını bunun da üzücü olduğunu" söylediğini yazıyordu.

Sayın Vali Dirimtekin, CHP Adana İl Başkanı Ahmet Albay'ın komandolarca öldürülüp cenazesinin kaldırıldıktan iki gün sonra MHP'yi ziyaret etmesi düşündürücüdür.

Adana'da onlarca demokrat ve yurtsever insan katledildi. Başta Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul, Avukat Halil Güllüoğlu, Dekan Yardımcısı Fikret Ünsal ve nice insanların öldürülmesinde MHP'nin direkt parmağı olduğu gün gibi ortadayken Vali, MHP'yi ziyaret ediyor.

MHP İl Merkezinin üçyüz metre ilerisinde MHP'nin yarattığı K.Maraş katliamının hesabı görülüyor.

MHP gencecik çocukların eline silah vererek yüzlerce cinayet işletmiş ve yüzlerce insanın kanına girmiştir. Yüzlerce yavru yetim ve öksüz kalmış, yüzlerce ocak söndürülmüştür.

MHP'nin fakir bir parti olması iddiası ise Sayın Valinin söylediği gibi "üzücüdür." MHP ülkemizdeki toprakağalığından ve gericilikten beslenmektedir. Silah ve esrar kaçakçılığı başta olmak üzere her türlü gayri meşru kazanç yine MHP yöneticilerince yapılmaktadır.

Sayın Adana Valisi bunları bilmiyor mu? Valinin en önemli görevi bu şehirde anarşi ve bölücülüğü önlemektir. Ziyaret ettiği MHP ise Adana'da anarşi ve bölücülüğün baş kışkırtıcısıdır.

Vali Dirimtekin'in bu ziyareti MHP'yi masum göstermek, yaptıklarından ve yapacaklarından dolayı MHP'nin sırtını sıvazlamaktır.

Sadık Boral

ANKARA

Sayın parlamenterlerin dikkatine

Emekli Sandığı'na tabi olarak çalışan kadınları da Sosyal Sigortalar Kurumunun sağladığı borçlanma olanağından yararlandırınız.

Bizler, memur olarak çalışırken evlenerek işimizden ayrıldık. Fakat yaşam şartları öylesine ağır bastı ki, tekrar ailemize bir katkıda bulunabilmek için çalışmaya başladık. Arada kalan çalışmadığımız yıllar, emekliliğe sayılmadığından şimdi yaşımız ilerlemiş olarak görev yapmaya devam ediyoruz. Oysa, çocuklarımız büyümekte ve bize olan ihtiyaçları daha da artmaktadır.

Sizlerden dileğimiz, SSK'nın mensuplarına tanıdığı hakkı, bize de vermeniz, yani çalışmayarak geçen seneleri borçlanıp ödeyelim. Bu suretle bizleri minnettar kılarsınız.

İlgilerinize en derin şükranlarımızla,

Bir grup memur hanım

AYDIN

Belediyelere yardım fonu nihayet gönderildi

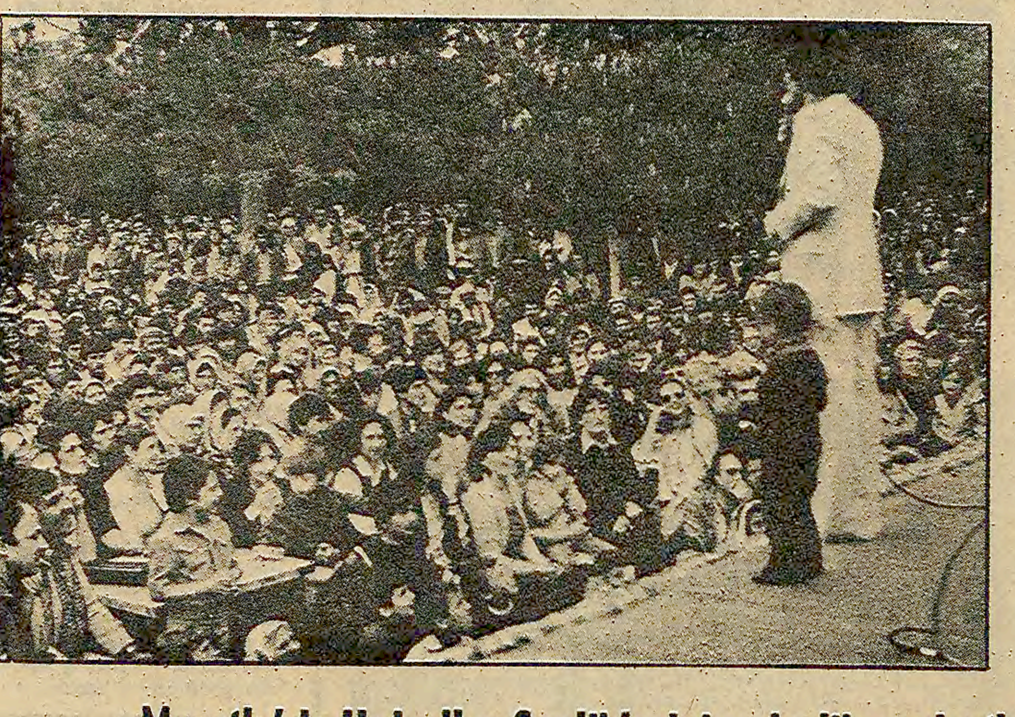
İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü belediyelere yardım fonundan Aydın'a bağlı beş belediyeye 640 biner lira ödenek gönderildi.

Aydın iline bağlı beş ilçe belediyesine belediyelere yardım fonundan toplam olarak 3 milyon 200 bin lira ödenek gönderildiği, ödeneğin gönderildiği belediyelerin ödenek için 1978 tarihinde başvuruda bulundukları belirtildi.

1978 tarihinde başvurusu yapılan o dönemin ekonomik çizgisine uygun olarak istenilen parasal yardım, aradan geçen süre sonucu nihayet gönderilmiştir.

Kendilerine yardım gönderilen belediyeler şunlardır: İncirliova, Umurlu, Köşk, Dalama ve Acarlar belediyesi.

HALİT PAYZA

Muratlı halkının şenliklere ve pazar günü İnanlı çeşmesinde kutladığı Hıdrellez gününe gösterdiği ilgi barış, kardeşlik ve dostluk duygularıyla, anarşiye karşı tutumunun bir göstergesiydi.

Muratlı'da Hıdrellez Şenlikleri, kardeşlik ve dostluk dilekleriyle yapıldı

MUHARREM PİRE

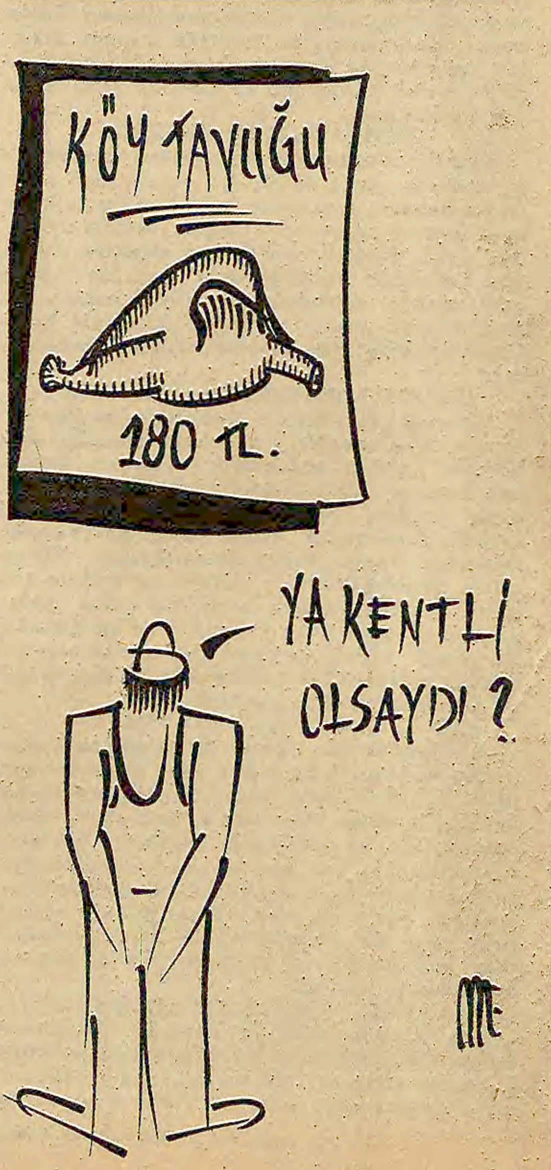
Tekirdağ'a bağlı Muratlı'da Hıdrellez 9-11 Mayıs tarihinde üç gün süren şenliklerle kutlandı.

Kaymakamın ve Belediye Başkanının Muratlı halkına "barış, kardeşlik ve dostluk" dilekleriyle açılan 2. Muratlı Hıdrellez Şenliklerinde Muratlı Halkeğitim Merkezi, Pratik Kız Sanat Okulu halk türküleri ve halk oyunları ekipleri halka neşeli dakikalar geçirttiler. Şenliklere katılan çevre ilçelerin ekipleri ve TRT halk türküleri sanatçıları da Muratlı halkının bu güzel günlerine imrenerek katıldıklarını belirttiler.

Üç gün süren Hıdrellez Şenlikleri boyunca spor yarışmaları, yağlı güreş müsabakaları düzenlendi. Muratlı esnafının imal ettiği ziraat aletleri sergilendi.

Hıdrellez şenliği dostluk ve barış duygularıyla sona erdi.

Okurlardan çizgiler

Aydınlık

BUGÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN, BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: Ist. Güntur. Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR: ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak. TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10. DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat. 3 No. 30. ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No. 23

İLAN TARİFESİ–ABONE

IMF ile yapılan anlaşmanın sonucu

Düzenli devalüasyon sürekli zam

TURGUT ÖZAL

■ Özal, Demirel ve bakanlara IMF temasları hakkında bilgi verdi.

■ Özal'ın getirdiği "niyet mektubu" birkaç güne kadar imzalanıp IMF'ye yollanıyor.

ANKARA (ÖZEL)

AP hükümeti, yeni bir stand-by anlaşması için Uluslararası Para Fonunun öne sürdüğü koşulları kabul etti. Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal'ın IMF yetkilileriyle yaptığı görüşmelerden sonra Ankara'da önceki gece Başbakan Demirel ve ekonomik işlerle görevli bakanlara bilgi verdi. Üç saat süren toplantıya Devlet Bakanı Ekrem Ceyhun, Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Ticaret Bakanı Halil Başol, Sanayi Bakanı Nuri Bayar ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Necdet Seçkinöz katıldı.

Toplantıda temasları hakkında bilgi veren ve yeni "Niyet mektubu"nun içeriğini anlatan Özal'ın getirdiği öneriler benimsendi.

IMF'nin istekleri Türk lirasının değerinin sürekli olarak dış piyasadaki değişikliklere uygun olarak düşürülmesi, taban fiyatlarının enflasyonu kışkırtıcı şekilde artırılmaması, KİT ürünlerinin maliyetini artırıcı bütün gelişmelerin fiyatlarına yansıtılması ve KİT'lere hazine yardımının kesilmesi şeklinde özetleniyor.

IMF ile yapılan görüşmeler sonunda kabul ettirilen şartlar bir "niyet mektubu" şeklinde düzenleniyor ve bu mektup Maliye Bakanı tarafından imzalandıktan sonra IMF'ye geri yollanıyor. IMF Yönetim Kurulunca da yeniden gözden geçirilen mektup daha sonra imzalanacak "stand by" anlaşmasının temelini oluşturuyor.

Yeni stand-by anlaşmasının üç yıllık olduğunu ve bunun karşılığında IMF'den her yıl 600 milyon dolar olmak üzere 1.6 milyar doların anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte haziran sonuna doğru verileceği bildirildi.

Kıdem tazminatının sınırlandırılmasına karşı Türk-İş Danıştayda dava açtı

ANKARA (ÖZEL)

TÜRK-İŞ, Maliye Bakanlığı tarafından 30 Nisan günü Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe konulan 185 seri numaralı gelir vergisi genel tebliğinin iptali için Danıştayda dava açtı.

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide başkanlığındaki 5 kişilik bir heyet dün Danıştay Başkanını ziyaret ederek 185 seri numaralı tebliğin iptali ile ilgili davayı açtılar.

Türk-İş tarafından açılan iptal davasında, Maliye Bakanlığı tebliğinin öncelikle Anayasaya aykırı olduğu ileri sürülüyor ve özetle şöyle deniliyor:

"Bilindiği üzere, Anayasanın 61. maddesi vergi konulmasının ve muafiyet sınırlarının değiştirilmesinin ancak yasa ile mümkün olacağını açıkça hükme bağlamıştır. Bu amir hükme rağmen Maliye Bakanlığı kendisini kanun yapıcısı yerine koyarak, kıdem tazminatlarındaki verfi muafiyetinin sınırını daraltmak suretiyle vergi oranını artırmıştır."

Öte yandan Maliye Bakanlığının anılan

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

Türkiye, İran ve Pakistan Dışişleri Bakanları biraraya geldiler

Erkmen: Afganistan sorunu unutulma eğiliminde olduğu için toplantı önerdim

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İSLAM ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansına katılan Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen İslamabad'da İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade ve Pakistan dışişleriyle görevli Devlet Bakanı Aga Şahi ile üçlü bir görüşme yaptı.

Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in önerisi üzerine yapılan görüşmede öncelikle Afganistan sorunu olmak üzere bölge ve dünyada meydana gelen gelişmeler ele alındı.

Erkmen görüşmeye ilişkin soruları cevaplarken, "Konferans sırasında Afganistan sorununun unutulma eğiliminde bulunulduğu yolunda bir izlenim edindiğini, bu nedenle bu tür bir görüşmenin yapılması teklifinde bulunulduğunu" söyledi.

Erkmen, İran ve Pakistan'ın Afganistan'la sınırı bulunan ülkeler olduğunu, Türkiye'nin ise bölgede meydana gelen gelişmelere yabancı kalmasının mümkün olmadığını kaydederek, böyle bir üçlü görüşme teklifi yaptığını belirtti.

İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade de, son derece yararlı bir temas yaptıklarını bildirdi. Kutbzade, bu görüşmenin her-

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Sürekli bel ağrısı çeken, idrarından kan gelen Kaplan Uçuk, iki aya yakın bir süre geçtiği halde hiç bir ciddi tedaviye gönderilmiyor.

Milli Eğitimde partizanlık

Partizanlık belgelerini yayınlamaya devam ediyoruz

BUGÜNKÜ yayınımızda, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde sürdürülen AP partizanlığını ortaya koyacağız.

Milli Eğitim camiası, yıllardır, en yoğun partizanlık alanlarından biri oldu. İlköğretimden yükseköğretim kurumlarına kadar, tüm okullar, öğretim üyeleri ve öğrenciler bu illetin kara pençesi altında. On yıllardan bu yana, her yeni gelen hükümet kendi siyasi görüşü doğrultusunda bir eğitim politikası izledi. Eğitim programları, neredeyse hemen her yıl değiştirildi. [illegible] Bu böyleyken, bu programları yürütecek öğretmenlerin, öğretim üyelerinin yerlerinde kalması elbette düşünülemezdi! Karakışın ortasında oradan oraya sürülen öğretmenler, eşler ayrı yerlere sürülen öğretmenler [illegible] sürüp gidiyor.

Okullar, siyasi partilerin "kurtarılmış bölgeleri" haline getirildi. Öyle ki, sınavlarda 9 Işık Doktrinini tanımlayamayan, Alpaslan Türkeş'in doğum yılını bilmeyen öğrencinin döndürüldüğü oldu. MHP'ye, ÜOD'ye üye olmayan öğrenci ya okula alınmadı, ya da baskıya uğramayı daha baştan göze almak zorunda bırakıldı.

Bu hale getirilen okullarda doğru dürüst öğrenim yapılabilmesi, öğrencilerden verim elde edilebilmesi mümkün mü? Kuşkusuz bunu beklemek, yüzbinlerce öğrencinin yaşamlarıyla en büyük haksızlıktır.

Üstelik, bugün, ülkemizin en önemli sorunu haline gelen anarşinin gelişmesinde, partizanlığın "bile bile lades" denircesine yapılan bölücülüğün büyük bir rolü vardır.

Bu kafayla, ancak kurumların yozlaştığı, okulları sağcı sınıflar, solcu sınıflar diye bölündüğü, kah sağcıların, kah solcuların sınıf geçmekten, hatta okumaktan umut kestiği günlere varılabilirdi. Nitekim de öyle oldu.

Öyleyse, bugün, bu yarayı deşmekten, partizanlık belasını defetmekten daha onurlu, daha acil bir görev olabilir mi?

III— Aşırı sol ve CHP militanı olup milliyetçi eğitimcileri görevden alanlara alet olan işbirlikçilerden acilen görevden alınarak il dışına verilmesi gerekli olanlar;

1) Ruhi Kanak - Eski İstanbul Milli Eğitim Müdürü,

2— Nuri Yeğin: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı,

3) Özcan Duru: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı,

4) Ali Arıkan: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı,

5) Hakkı Doğan: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı: (İlköğretim Müfettişi)

6) Muzaffer Dede: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı.

7) Mehmet Canözer: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

8) Apdüsselam Sönmezler: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

9) Veli Dalak: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

10) Nazım Filoğlu: İstanbul Milli Eğitim Müdür Yardımcısı.

11) Sedat Özcan, Bakırköy İlköğretim Müdürü

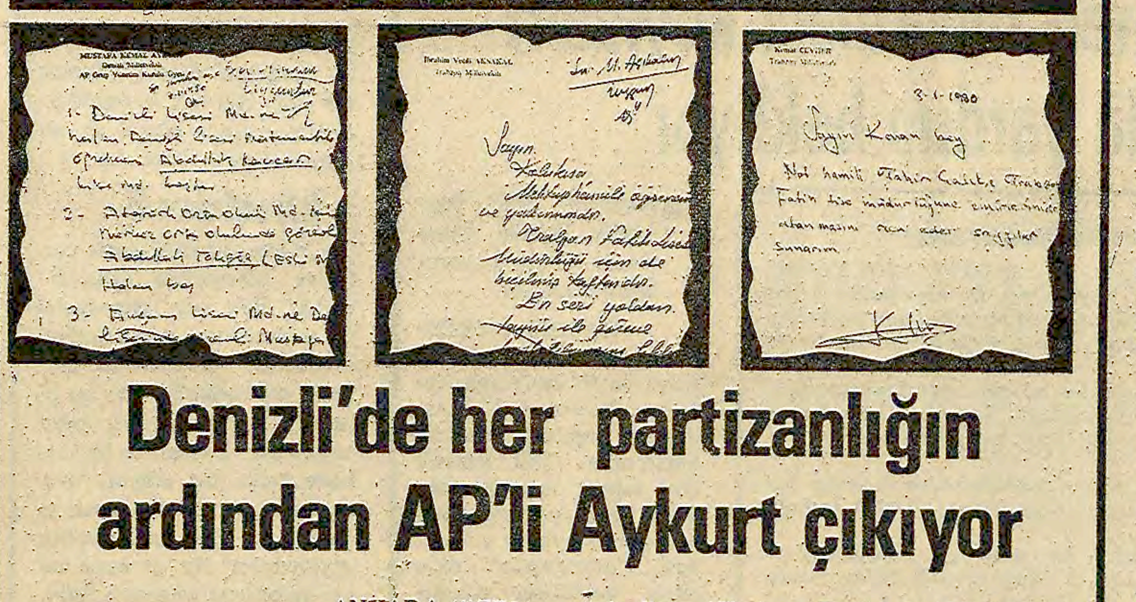
12) Hasan Şen: Ataköy İlkokulu Müdürü.

13) İbrahim Uludağ: Bakırköy Marmara İlkokulu Müdürü.

14) Nazmi Gönen: Bakırköy Behremağa İlkokulu Müdürü.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Personel amiri gibi çalışıyorlar

AVUKAT EMİN DEĞER:

"Belgeler hukuk tanımazlığın ilginç görüntüleridir"

■ AP hükümetince sürgün edilenler, işlemleri tebellüğ ettikleri tarih üzerinden 90 gün geçmemişse, hemen dava açmaları gerekir. Çünkü işlemlerin amaç yönünden sakatlığı ortaya çıkmıştır.

AP'NİN partizanlığı ile ilgili yayınımız üzerine Avukat Emin Değer'le yaptığımız konuşmada, Değer şu görüşlere yer verdi.

S.1— Aydınlık'ın belgelerle ilgili yayınını nasıl değerlendiriyorsunuz?

C.1— Aydınlık, bu yayını ile çirkin bir oyunun içyüzünü kamuoyuna açıklamakla kalmamış, haksızlığın giderilmesinde hukuk alanı içinde yardımcı olmuştur. Kanımca başarılı bir gazetecilik hizmetidir.

S.2— Bu belgeler sizce neyi kanıtlar? Partizanlık ya da daha öte bir görünüm içermekte midir?

C.2— Kamu hizmeti, hizmet, kamu yararına yürütüldüğü sürdürüldüğü sürece saygındır. Dolayısıyla kamu hizmeti personeli de bu dengeyi koruyucu nitelikte olmalıdır. Yansız olmalıdır. Bu yansızlık yasa ile saptanmıştır. Burjuva demokrasilerinde, sınıflararası dengenin böyle korunduğu varsayılır. Bu dengenin varlığı aslında görecelidir. Hizmetten en çok yararlananlar hep egemen sınıflardır. Dolayısıyla egemen sınıfların siyasal örgütleri kamu hizmetinde kendilerinin yönlendirebilecekleri, denetleyebildikleri kişileri görmek isterler.

Sosyal patlamaların su yüzüne çıkmadığı dönemlerde, bu tür çabalar gizlice yürütülür. Ama bizdeki gibi olayların patlama noktasını aştığı sosyal çalkantılar içindeki toplumlarda, egemen çevreler artık oyunu açıkça oynarlar. Bu dönemler, burjuva hukukunun, burjuvazi tarafından da tanınmadığı dönemlerdir.

O nedenle bu belgelerin sadece partizanlık belgeleri olarak tanımlanmasının doğru olmadığı görüşündeyim.

Belgeler ve belgeler üzerine Adalet Partisi yetkililerinin açıklamaları, bu görüşümüzü doğrulamaktadır. "Hukuk" tanımazlığın ilginç görüntüleridir bunlar. Ancak bu tanımazlığı "hukuk tanımazlığı" emekçiler gösteremezler. Bu takdirde hukuk kuralları onları yakalar. Bu da, hukukun sınıfsal niteliğini belirler. Çünkü hukuk da, sınıflı bir toplumda tüm öteki kurumlar gibi, egemen sınıfların sınıfsal çıkarı için vardır. Hukukçu bu çıkara hizmet ettiği sürece saygı görür, egemenlerden. Elbet bu saygı da görecelidir.

Türkiye'de yargı kurumları, hâlâ yansız olabilmenin savaşımını vermektedir.

O nedenle AP egemenler adına yargı kurumlarına saldırmaktadır. Anayasayı bu nedenle değiştirmek ister. Adalet Partisi hizmetinde

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Denizli'de her partizanlığın ardından AP'li Aykurt çıkıyor

ANKARA (ÖZEL)

AP Denizli Milletvekili ve AP Grup Yönetim Kurulu üyesi Mustafa Kemal Aykurt 4 lise müdürlüğüne istediği kişilerin atanmasını sağladı.

Aykurt'un kendi bloknotuna yazarak gönderdiği atamalarla ilgili mektupları, "uygun" görülerek Mehmet Açıkalın'a havale edildi.

Mustafa Kemal Aykurt yazdığı mektuplarında;

1— Eşme Yeleğen'de öğretmenlik Yapan İbrahim Koçberber'in eski yeri olan Çal Lisesi Müdürlüğüne,

2— Denizli Lisesinde Matematik öğretmenliği yapan Abdullah Kavcar'ın Denizli Lisesi Müdürlüğüne,

3— Merkez Ortaokulu'nda görevli Abdullah Tokgöz'ün Atatürk Ortaokul Müdürlüğüne,

3— Merkez Ortaokulu'nda görevli Abdullah Tokgöz'ün Atatürk Ortaokul Müdürlüğüne,

4— Denizli Lisesinde görevli Mustafa Özelmiş'in Akşam Lisesi Müdürlüğüne atamalarını istedi.

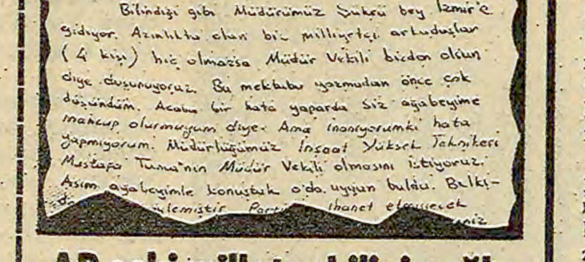
TRABZON MİLLETVEKİLLERİNİN ÇABALARI

AP Trabzon Milletvekillerinden Kemal Cevher ve İbrahim Vecdi Aksakal ise, tanıdıkları olduğunu vurgulayarak Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Genel Müdürü Kenan Kolukısa'ya yazdıkları mektuplarla, Coğrafya öğretmeni Tahir Çalık'ın, Trabzon Fatih Lisesi Müdürlüğüne atanmasını sağladılar.

Ankara Delice Karaoğlan Lisesinde Coğrafya öğretmenliği yapan Tahir Çalık, AP Trabzon Milletvekillerinden İbrahim Vecdi Aksakal ve İbrahim Cevher'e bizzat giderek Trabzon Fatih Lisesine Müdür olarak atanmasının sağlanmasını istedi. Tahir Çalık'ın bu müracaatı üzerine her iki milletvekili de 3.1.1980 tarihinde birer mektup yazarak, Milli Eğitim Bakanlığı Ortaöğrenim Genel Müdürü Kenan Kolukısa'dan bu tayinin en kısa yoldan yapılmasını istediler.

Trabzon Milletvekili İbrahim Vecdi Aksakal, yazdığı mektupta, Tahir Çalık'ın yakını ve kendisinin öğrencisi olduğunu belirttikten sonra şöyle diyor: "Trabzon Fatih Lisesi Müdürlüğü için biçilmiş kaftandır. En seri yoldan tayini ile göreve başlatılmasını bekler saygı sunarım".

Kenan Kolukısa'ya gönderilen mektup, Milli Eğitim Bakanlığı Müşavirlerinden Mehmet Açıkalın'a "uygundur" denilerek havale edildi.

Sayın ağabeyim

Bizim dairenin durumunu sizde iyi biliyorsunuz. Dairemiz huzursuzluk içerisinde. Sen ben kavgası değil AP-CHP kavgası halinde sürtüşmeler devam ediyor.

Bilindiği gibi Müdürümüz Şükrü bey İzmir'e gidiyor. Azınlıkta olan biz milliyetçi arkadaşlar (4 kişi) hiç olmazsa Müdür Vekili bizden olsun diye düşünüyoruz. Bu mektubu yazmadan önce çok düşündüm. Acaba bir hata yaparda siz ağabeyime mahcup olurmuyum diye. Ama inanıyorumki hata yapmıyorum. Müdürlüğümüz İnşaat Yüksek Teknikeri Mustafa Tunca'nın Müdür Vekili olmasını istiyoruz. Asım ağabeyimle konuştuk o'da uygun buldu. Belki-[illegible] ...ilemiştir. Parti[illegible] ihanet etmeyecek [illegible]

AP eski milletvekilinin oğlu Kamil Turgut'un mektubu

DENİZLİ İl İmar Müdürlüğünde görevli Kamil Turgut da AP Denizli Milletvekili Mustafa Kemal Aykurt'a yazdığı bir mektup ile İl İmar Müdürlüğü Vekilliğine aynı Müdürlükte çalışan İnşaat Yüksek Teknikeri Mustafa Tunca'nın atanmasını istedi.

Turgut, mektubunda, dairelerindeki huzursuzluğun, AP-CHP kavgası halinde sürdüğünü, "milliyetçiler" olarak azınlıkta olduklarını, Müdür Vekili olarak Mustafa Tunca'nın uygun vasıfta olduğunu bildirerek şöyle diyor. "Asım ağabeyimle konuştuk. O da uygun buldu. Partimize ihanet etmiyecek, hizme verecek nitelikte olduğundan endişeniz olmasın. Süleyman Başgun ağabey de bunu tasdik eder."

Çin, 1958 büyük ileri atılım hareketinin hatalı olduğunu ileri sürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BBC Radyosunun haberine göre Renmin Ri:ao gazetesinde yayınlanan bir yorumda, 1958 yılında Büyük İleri Atılım Döneminden sonra meydana gelen kıtlık yıllarında ülkenin çeşitli yerlerinde [illegible] yeterli yiyecek bulunamadığı ileri sürüldü.

BBC Radyosu, Renmin Ri:bao'nun yorumunda Çin'in kırlık bölgelerinde aşağı yukarı 100 milyon kişinin 25 yıl önce gerçekleştirilen tarımın kollektifleştirilmesinden hiç bir gerçek kazanç sağlanamadığının öne sürüldüğünü haber verdi.

Yorumda, sorunun kökeninde, köylülerin komün sistemine güvenlerinin kaybolmasına yol açan yıllardır uygulanan "sol" siyasetlerin yattığı öne sürüldü. Yorumda, bunun üstesinden gelmek için komün siyasetinde daha esnek bir yaklaşım izlenmesi ve yeterli yiyecek sağlanması gerektiği kaydedildi.

İngiltere, İran'a bu haftadan itibaren yaptırım uyglayacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İNGİLTERE Parlamentosunda yapılan sert ve hareketli bir tartışmadan sonra İngiltere hükümeti geri adım atarak İran'a uygulanacak yaptırımları bu haftadan itibaren başlatmayı kabul etti. Geçtiğimiz günlerde AET ülkelerinin Napoli'de yaptıkları toplantıda İran'a uygulanacak yaptırımların ABD elçilik mensuplarının rehin alındığı 4 Kasım tarihinden itibaren başlatılması kararlaştırılmıştı.

Pazartesi gecesi Avam Kamarasında yapılan toplantısında gerek muhalefet gerekse de iktidardaki Muhafazakar Parti Milletvekilleri, hükümetin yaptırımları 4 Kasımdan başlatma kararını şiddetle protesto ettiler. Milletvekilleri İran'a yaptırım uygulanmasını onaylarken bu durumun farkına varmadıklarını belirttiler.

BBC Radyosunun haberinde yaptırımların 4 Kasımdan itibaren uygulanmaya konulması halinde İngiltere sanayinin büyük zarar göreceğini kaydedildi.

Peru'da sivil yönetime geçiliyor

LIMA

PERU'da 17 yıllık aradan sonra yapılan genel seçimlerde Devlet Başkanı olan Fernando Belaunde Terre, sivil hükümet kurma çalışmalarına başladı.

Terre, ordunun seçim sonuçlarına saygı göstereceğini, bağımsızlık günü olan 28 Temmuzda, yönetimin tamamen sivillere geçeceğini bildirdi.

1968'de yapılan askeri darbe sonucu Terre Arjantin'e gitmek zorunda kalmıştı.

İşkence sonucu sakat kalan gencin tedavi görmesi de engelleniyor

■ Kaplan Uçuk'a işkence yapıldığı hakkındaki dava için, savcılık, işkence yapanların açık kimlikleri belli değil diyerek takipsizlik kararı verdi.

İZMİR (ÖZEL)

ANKARA Emniyet Müdürlüğünün 6. katında 15 gün süreyle işkence gördükten sonra İzmir'e getirilerek Buca Cezaevine yatırılan Kaplan Uçuk sakat kalacak kadar işkence gördükten sonra iki aydan bu yana tedavi görmesi de engelleniyor.

Kaplan Uçuk Ankara Emniyetinde gördüğü işkence sonunda "öldü artık" diye bırakılmış, daha sonra getirildiği Buca Cezaevinde de uzun bir süre yerinden kımıldayamamıştı.

Ayakta duramayacak vaziyette olmasına rağmen, savcının karşısına ifade vermeye çıkarılan Kaplan Uçuk, burada da manevi baskı altına alınmış, ifadesini alan savcı tarafından, "yeniden emniyete gönderilmekle" tehdit edilmişti.

İfadeyi alan İzmir Savcılığı Başyardımcısı A. Necmi Ercan, Kaplan Uçuk'u ifadesinden sonra adli tabipliğe sevketmek yerine cezaevine göndermiş, Uçuk uzunca bir süre adli tabipliğe sevkedilememişti.

Daha sonra belini doğrultup ayakta duramayan Kaplan Uçuk jandarmaların omuzunda adli tabipliğe getirilmiş, ancak her tarafı yara bere içinde olan, konuşacak durumda bile olmayan Kaplan Uçuk'a sadece beş günlük rapor verilmişti.

Beş günlük de olsa verilen bu rapora dayanarak, kendisine işkence yapanlar hakkında davacı olan Kaplan Uçuk'un davası hakkında savcılık tarafından, işkence yapanların açık kimlikleri belli değil diyerek takipsizlik kararı verildi.

Kaplan Uçuk başvurusunda işkencecilerin eşkallerini, bazılarının isimlerini savcılığa bildirdiği halde, işkence yapıldığı tarihlerde ilgili şubelerde görevli olan memurların ifadelerine başvurma, zabıtlarda adı geçen polisleri Kaplan Uçuk'la yüzleştirme gibi hiç bir girişimde bulunmayan savcılık, başvuru hakkında takipsizlik kararı vermekle yetindi.

Saldıracakları öğrencileri paylaşmışlar

Komandolar, lise laboratuarında patlayıcı madde imal ediyorlar

KONYA EREĞLİ (ÖZEL)

MHP'li komandolar Konya İvriz İlköğretmen Okulunun laboratuvarında patlayıcı madde imal ediyorlar. Komando baskıları yüzünden 100 öğrenci de okulu terketti.

Geçtiğimiz mart ayında okulu basan bir grup MHP'li, İvriz İlköğretmen Lisesinin uzun süre kapanmasına neden olmuştu. 28 Nisanda tekrar öğrenime açılan okulda MHP yanlısı müdür dilediği öğrencilere mektup göndererek okula aldı. Okuldaki saldırıların başını Mustafa Kara, Nevzat Altınoku, Yurdakul Özkubat, Hilmi ve Ahmet adlı komandoların çektiğini söyleyen öğrenciler Müdürün MHP'lileri koruduğunu belirttiler. Öğrenciler, MHP'lilerin işgali altındaki okulun laboratuvarında patlayıcı madde imal edildiğini ve bunların çeşitli saldırılarda kullanıldığını söylediler.

Bu arada MHP'li komandolar tarafından tehdit edilen bir öğrenci şunları söyledi:

"Teneffüste gezerken yanıma gelen komandolar "Seninle görüşelim biraz" dedi. Saldırganlardan biri "Komünistleri paylaştık. Sen bana düştün. Seninle ben ilgileneceğim. Bir papaz çağır, günahlarını çıkar" dedi."

İvriz İlköğretmen Lisesi öğrencileri MHP'li Müdürün görevden alınmasını ve saldırganların cezalandırılmasını istiyorlar.

ABD'de volkan patlamasından sonra eyalette olağanüstü hal ilan edildi

WASHINGTON (AJANSLAR)

AMERİKA Birleşik Devletleri'ndeki Washington Eyaletindeki Saint Helenes yanardağının 120 yıllık bir aradan sonra yeniden patlaması 7 kişinin ölümüne, 26 kişinin kaybına yol açarken, çok sayıda [illegible] solunum güçlükleri çektiği bildiriliyor. Bu arada yanardağ yöresindeki üç eyalette olağanüstü durum ilan edildi. İşyerleri ve okulların kapanmasının yanı sıra hava ve kara trafiğinin de aksadığını bildiren yetkililer, volkandan çıkan küllerin sağlık açısından büyük bir tehlike yarattığını bildirdi.

bu köseden...

Kitle hareketine karşı doğru tutum

Gün Zileli

1960'tan sonra yükselen kitle hareketi 15-16 Haziran 1970'teki büyük işçi mücadelesiyle doruk noktasına ulaşmış, bunun ardından bir duralama ve sonra da gerileme dönemi başlamıştı. Kitle hareketi devrimci bir partinin önderliğinden yoksundu. Faşist güçler saldırılarını her geçen gün artırıyorlardı. Kitlelerde bir dağınıklık ve moral bozukluğu baş göstermişti. Hakim sınıflar içindeki en gerici kesimler güç topluyordu. Karşı devrim kabarmaya başlamıştı.

O günlerde Proleter Devrimci Aydınlık dergisi bu gelişmeye dikkat çekti ve yaklaşan faşizm tehlikesine karşı bütün yurtsever güçleri uyardı. Proleter Devrimci Aydınlık şöyle sesleniyordu:

"Ordunun devrimci olduğu gerekçesiyle Türkiye'de faşist bir diktatörlüğün kurulamayacağı iddiaları, halkımızı faşist baskı ve zulme karşı hazırlıksız bırakmaya yönelmektedir...Revizyonistler, devrimci bir iktidar döneminde mi yaşadığımızı sanmaktadırlar? Tekelci sermaye en gizli ve en azılı zorbalık yöntemleriyle devrimci mücadeleyi ezmeye çalışmaktadır. Bu durumda görevimiz halkımızı hakim sınıfların gerici şiddetine ve zorbalığa karşı hazırlamaktır." (PDA, sayı:25, Kasım 1970)

Fakat ne yazık ki bu uyarılar dikkate alınmadı. Maceracılık ve darbecilik yoluna sapan sol çevreler kitlelerin geri çekildiği şartlarda "daima ileri", "devrim yakındır", "öncü savaş" sloganlarını attılar, kitlelerden koptular. Faşizm heveslilerine karşı parlamentoyu savunma görevine yan çizdiler. Bilindiği gibi sonuç yenilgi oldu. Bu Türkiye devrimci hareketi açısından önemli bir dersti.

KİTLE HAREKETİNE SIRT ÇEVİREN TUTUM

12 Mart döneminde büyük bir gerileme gösteren kitle hareketi 1973 yılında yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle birlikte yeni bir kıpırdanış ve canlanma dönemine girdi. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden parlamentocu güçlerin üstün çıkması demokratik gelişme bakımından bir dönüm noktasıydı. 1973 yılı sonunda yapılan seçim çalışmalarında halk CHP mitinglerini demokrasi taleplerinin ifade edildiği gösterilere dönüştürüyordu. 1974 yılında yeniden yayın hayatına başlayan Aydınlık dergisi bu gelişmeyi görüyor ve devrimcilerin önüne kitle mücadelelerine sarılma görevi koyuyordu:

"12 Mart'tan sonra ağır kayıplara uğrayan ve geri çekilen halkın mücadelesi bugün yeni bir yükselişin başındadır. Yığınların mücadelesi canlanmaktadır. Grevlerde görülen artış yurdumuzun çeşitli bölgelerindeki köylü hareketleri, gençlik mücadelesindeki canlanış, yurdun dört bir yanında halkımızın yeni iktisadi ve demokratik mücadele örgütlerinde birleşmesi, halkın mücadelesindeki yeni yükselişin belirtileridir... Bugün gelişme eğilimi devrim dalgasının kabarması ve faşizmin gerilemesi yönündedir...'faşizm gelir' anlayışıyla kitle mücadelelerini önlemeye çalışan revizyonizm, tamamen düzen taraftarı bir nitelik taşımaktadır. Şimdi kitleleri anti-emperyalist, demokratik hedefler etrafında ve daha iyi hayat şartları için harekete geçirmenin zamanıdır." (Aydınlık, sayı:41, 19 Kasım 1974)

12 Mart'tan önce faşizmin yaklaşmakta olduğu uyarılarına kulak tıkayanlar, bu sefer de 'faşizm gelir' ya da 'faşizm altında kitle mücadelesi olmaz' sözleriyle kitlelere kulaklarını tıkıyorlar, kitle mücadelesine sırt çeviriyorlar, pasifizmi savunuyorlardı.

"FAŞİZMİN TIRMANIŞI" TEORİSİ

Kitle hareketi, 1975-76 yıllarında MC iktidarları döneminde de yükselmeye devam etti. Ancak "halksız devrim" yapmaya kalkışan çeşitli gruplar 1974 yılındaki teslimiyetçi tutumlarını değişik bir biçimde sürdürdüler. Rusya'nın Beşinci Kolu olan revizyonistler ortaya bir "faşizmin tırmanışı" teorisi atmışlardı. Demokrat çevrelerden, çeşitli gruplara kadar herkes bu teoriyi benimsedi.

Özünde faşizm karşısında teslimiyetçi olan bu teori yükselmekte olan halk hareketine sırt çevirmeyi öneriyor, bunun yerine bireysel törer ve düelloculuğu geliştiriyordu. Artık 1974 yılındaki pasifizmin yerini bireysel terörizm alıyordu. Madem 'faşizm tırmanıyordu' o halde devrimciler de tırmanan faşizme karşı düelloya girişmeli ve hesaplaşmayı bir an önce tamamlamalıydılar. O dönemde bu halktan kopuk, teslimiyetçi ve maceracı teoriye yine Aydınlık'ın devamı olarak çıkan Halkın Sesi gereken cevabı verdi, bütün devrimcileri uyararak halkla birleşme yolunu gösterdi:

"MC iktidarının son işçi hareketi karşısındaki aczi, faşizmin gerilediği gerçeğinin son kanıtıdır. Şimdiki durumu faşizmin yükseldiği 12 Mart dönemi ile karşılaştıralım. O zaman en küçük işçi kımıldanışı ağır terörle bastırılıyordu ve kitleler geniş ölçüde durgunluk içindeydi. Bugün geniş işçi yığınlarının mücadelesi karşısında faşistler çaresiz ve mecalsiz bir duruma düşmüşlerdir. MC iktidarı Mecliste çoğunluğa sahiptir, fakat bir yıldır DGM kanununu çıkaramıyor ve 11 Ekime kadar da çıkaramayacağı da anlaşılmıştır. Bu olay da faşizmin gerilediğini ve çoğunlukta olduğu parlamentodan en fazla önem verdiği kanunu bile geçiremediğini gösteriyor..." (Halkın Sesi, sayı:77, 5 Ekim 1976)

BOY ÖLÇÜŞME TUTUMU

Maceracılığın, düello ve halkın mücadelelerine sırt çevirme tutumuna rağmen kitle mücadeleleri CHP'nin iktidara geldiği 1977 yılı sonuna kadar yükselmeye devam etti. CHP'nin iktidara gelmesinden sonra halk saflarında bir bekleyiş ve "dinlenme" dönemi başladı. Bir süre sonra CHP'nin uygulamalarıyla umudun sönmesi ve kitlelerdeki hayal kırıklığı kitle mücadelesinde büyük bir durgunluğa yol açtı. Ancak kitle mücadelelerinin durgunluğa sürüklendiği bu şartlarda maceracı grupların "kitle mücadeleleri yükseldikçe yükselmekte" diye ortalığa dökülmeleri gerçekten ilginçtir. Kitleler sokaktan çekilmekte, meydan bir yandan sahte solcu zorbalığa, bir yandan faşist teröre kalmaktadır. Emekçiler evlerine çekilmektedirler, mahalleler terör odakları arasında paylaşılmaktadır. Bu şartlarda nasıl olmaktadır da çeşitli gruplar "faşizmin tırmanışı" teorilerini bir yana atıp bu sefer de "kitle mücadeleleri yükseliyor" sloganlarına sarılabilmektedirler?

AP azınlık iktidarının kurulmasıyla birlikte karşı-devrimci güçler bir tırmanışa geçmişlerdir. Halkın mücadelesindeki durgunluk geri çekilme işaretleri vermeye başlamıştır. Bu şartlarda yapılması gereken, demokratik mevzileri savunmak, kitlelerin moralini yükseltmek ve kitle mücadelesinin en azından bir gerileme içine girmesini engellemektir.

Ama ne görüyoruz? Halk adına mücadele ettiklerini söyleyenler bu şartlarda da çıkmışlar "boy ölçüşme" talebinde bulunuyorlar. Hakim sınıfları hesaplaşmaya çağırıyorlar. Kitlelerin ruh halini hiç bir şekilde dikkate almıyorlar.

Halk geri çekilir, maceracılık "ileri" şiarını atar; halk mücadele eder, maceracılık "ricat" taktiğini uygular; halkın mücadelesi yükselir, maceracılık "faşizm tırmanıyor" der; halkın mücadelesi durgunlaşır, maceracılık "halkın mücadelesi yükseliyor" diye ortalığa çıkar; faşist güçler gerçekten bir tırmanışa geçer, gerici saldırılara karşı demokratik mevzilerin savunulması görevi dururken, maceracılık "boy ölçüşme" şiarını atar.

Kaderi halktan kopuk olanlar, halka önderlik edemez. Maceracılıkla birlikte yürüyen halkla yürüyemez.

"Ben ANAYASA'yım..."

"Ben size ne dedim, siz ne yaptınız?"

Ben ANAYASA'yım... Son zamanlarda Türkiye'deki kargaşalığın ve buhranın sebebini ben de arayanlar türedi. Şimdi söz benim... Hükümetlerden hesap soruyorum. Gelin bakalım karşıma; Ben ne dedim siz ne yaptınız?

Madde: 1

Ben sizlere; "Herkes dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeden kanun önünde eşittir" demedim mi?

Siz ne yaptınız? Sanki ben tersini söylemiş gibi vatandaşlar arasında ayırım yaptınız. Yurttaşları "komünist olanlar, milliyetçi olanlar" diye iki cepheye bölen sen değil misin Demirel? Mezhep ve ırk ayrılıkçılığı güdenlere, memleketi kana bulayanlara karşı ne yaptınız? Siyasi düşünce ayrılığını devlet dairelerine en alt kademelere kadar indiren ve vatandaşları huzursuz eden, zararlarına yol açanlar sizler değil misiniz? Yargım: Bu konuda esas suçlu sizlersiniz...

Madde: 2

"Herkes yaşama hürriyetine sahiptir" dedim. Bunu sağlamak görevini de sizlere verdim. Ben isteyen istediğini öldürebilir mi dedim? Nedir bu manzara? Beni suçlamadan önce bir düşünün. Size verdiğim görevi yerine getirdiniz mi? MHP'liler ve komandolar bugün devlet dairelerine bile sızarak cinayet ve saldırılarını sürdürüyorlarsa bunda senin sorumluluğun yok mu Demirel? Ya sen Ecevit, ikide bir Rusya'nın "dostluğundan, barışçılığından" bahsediyorsun, peki bunların Türkiye'de yarattıkları kargaşalığa ve yıkıcılığa ne diyorsun? Lafı bırakın, size verdiğim görevi yapın... Vatandaşlarımın "yaşama hürriyetini" sağlayın. Bunun için engel ben değilim, bunu da bilin.

Madde: 3

Ben size ne dedim... "Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz" demedim mi? Nedir bu rezalet. Nedir bu Kayseri'de olanlar Demirel? Nedir bu vatandaşlardan yükselen feryatlar? Nereden aldınız bu yetkiyi? Ben size yetki verirken "Hiç kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz" demedim mi? Yoksa kendinize başka bir Anayasa mı yaptınız?

Madde: 4

"Temel hak ve hürriyetlerin özüne dokunulamaz" diye kaide koydum. Ama görüyorum ki ne özü, hürriyetlerin biçimi bile kalmamış. Nerede kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti? Nerede "konutlara dokunulamaz" ilkesi? Ben size kişi hak ve hürriyetlerini, yok edin mi dedim, yoksa, sizleri "Kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adalet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasi iktisadi ve sosyal bütün engelleri kaldırmakla" mı görevlendirdim? Görüyorum ki, size verdiğim görevi yapmak bir yana kişi hak ve özgürlüklerinin önünde bizzat siz bir engel haline gelmişsiniz.

Madde: 5

"Herkes dilediği yerde yerleşme hürriyetine sahiptir" dedim. Ben size vatandaşlarının yerlerinden, yurtlarından, evlerinden sürülmelerini seyredin mi dedim? Nedir bu olanlar? Maraş'ın yarısı şehri terketmiş, Kayseri'de bu ne hallere hala köy boşaltılıyor. Sivrek boşalmış... Daha devam edeyim mi? Size ben vatandaşlarımın evlerinde, köylerinde, mahallelerinde huzur içinde yaşamalarını ve istedikleri yerde yerleşme hürriyetini sağlayın. Ondan sonra konuşalım...

Madde: 6

"Herkes düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir" demedim mi? "Basın hürdür sansür edilemez" demedim mi size? Üstelik sizleri "Basın ve haber alma hürriyetini sağlayacak tedbirleri almakla" görevlendirmedim mi? Siz ne yapıyorsunuz? Sizin gibi düşünmeyenleri "düşman" ilan ediyorsunuz... Nedir bu basının hali... Ben size basını yok edin mi dedim? Nedir bu zamlar... Nedir bu radyo ve TV'nin hali? Vatandaş susturulmuş... Şunu iyi bilin ki vatandaş susturulursa, o düzen benim düzenim olmaktan çıkar. O zaman ortadan adını da siz koyarsınız artık. Vatandaşa ise başlangıç bölümümde ilan ettiğim direnme hakkı doğar. Bunu da bilesiniz...

Bugün bu kadar. Yarın sizlere verdiğim sosyal ve iktisadi görevleri yerine getirip getirmediğinizin hesabını vereceksiniz...

Evler toprak altında kalan Ayvazhacı köylüleri TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın'a sorunlarını anlatırken.

40 can veren Ayvazhacı köylüleri hâlâ yardım bekliyor

Yan gelip yatanlar ve uyuyamayanlar

HAMDULLAH YANIK

Bundan bir buçuk ay önce Kayseri'nin Develi ilçesine bağlı Ayvazhacı köyünde meydana gelen toprak kaymasında 40 yurttaş hayatını kaybetmişti. Evleri toprak altında kalanlardan sadece iki genç kurtarılabilmişti.

Olayın hemen arkasından radyo ve televizyonda konuşan yetkililer, yaraların sarılacağını söylemişlerdi. Başbakan Demirel bu sözlere ek olarak, üzüntüden geceleri uyuyamadığını ifade etmişti (!)

Aradan 45 gün geçti, evleri göçme tehlikesi olan köylüler her türlü can güvenliğinden yoksunlar. Gök gürlese hemen sokağa fırlıyorlar.

Demirel'in sözlerinde inanılacak bir taraf yok. Uyuyamayanlar ve yan gelip yatanlar. Ayvazhacı köylülerinin dramı kısaca böyle.

Köylüler TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın'a sorunlarını anlattılar.

KAYSERİ (ÖZEL)

Evleri toprak altında kalan ve 40 can veren Ayvazhacı köylüleri hâlâ kendilerine yapılacak yardımı bekliyorlar. 120 hanelik köy toprak kayması tehlikesi ile karşı karşıya bulunuyor. Köylüler uzmanların "oturulamaz" diye rapor verdikleri evlerde kalmaya devam ediyorlar.

Develi'deki felaketzedelerin evlerine yerleştirilenler yol masrafı fazla olduğundan köyde kalmayı tercih ediyorlar.

Yağmur yağdığında bütün geceyi dışarıda geçirdiklerini söyleyen köylüler kendilerini ziyarete gelen Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın'a sorunlarını şöyle anlattılar:

"Eşyalarımız hâlâ toprak altında. Bize ne yapacağımızı söylesinler. Bize yardım etmeyeceklerse, başımızın çaresine bakalım. Bir milyon lira yardım gönderdik diyorlar. Biz bir kuruş yardım almadık"

İlk günlerde bazı yetkililerin iki kilo şeker ve bir paket çay dağıttığını alay ederek anlatan köylüler, TİKP Başkanlık Kurulu üyesi Hasan Yalçın'a ziyaretlerinden dolayı teşekkür ettiler.

Öte yandan köy muhtarı ise, "Köyün yardıma ihtiyacı olmadığını" söyleyerek köye yapılacak yardımı durdurduğunu belirtti.

Heyelandan sonra Ayvazhacı köyünün görüntüsüdür.

GÜNDEM dışı

Acemilik

Uğur Mumcu geçenlerde yapılan Anayasa seminerinde, bir generalle Turan Güneş arasında geçen şu konuşmayı aktardı.

General— Sizin işlerinize bir türlü aklım ermiyor. Haftalardır Cumhurbaşkanı seçemiyorsunuz. Hiç böyle bir şey olmamıştı.

Turan Güneş— Valla sayın generalim, bu işi ilk defa bize bıraktınız. Acemilik çekiyoruz herhalde.

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORG

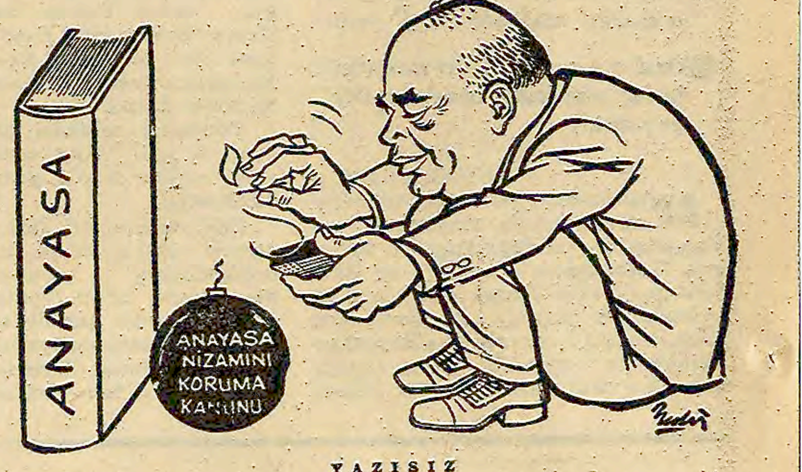
İSAN: 1980 SAYI

KADERİNE TERKEDİLDİ

Türk-İş ve THY grevi

THY grevinin hükümetin istediği şartlarla sona ermesinden sonra sendikal çevrelerde Türk-İş'in bu greve yeterince destek olmadığı ve kaderine terkettiği şeklindeki söylentiler yaygınlaştı.

Türk-İş'in nisan ayında yayınladığı aylık dergisinin kapağı bu söylentileri biraz da doğrulamıyor mu?

YAZISIZ

Anlayana sivrisinek saz...

Karikatürist Bedri'nin 5 Mart 1969'da Milliyet gazetesinde çizdiği bir karikatürü görüyorsunuz. O yıllarda Anayasayı değiştirme girişimlerine verilen ad "Anayasa Nizamını Koruma Kanunu Tasarısıydı" Halk 1961 Anayasasının uygulanmasını istiyor, Anayasada yer alan soyut hakların hayata geçirilmesi için mücadele ediyordu.

Halkın haklarını vermemek için direnenler ise Anayasayı değiştirmek için binbir türlü bahane arıyorlardı. Bu mücadele 20 yıldır sürüp gidiyor. Şimdi yeniden Anayasaya göz dikildi. Bu kez açıkça Anayasayı kuşa çevirmek için kolları sıvadılar. 20 yıl boyunca yapamadıklarını bir rüzgar estirip ele geçirmenin peşindeler. Ne demeli, anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az.

YOZGAT

AP iktidara geldikten sonra Yozgat'a atanan öğretmen, polis ve memur sayısı kaçtır dersiniz? Biz de merak ediyoruz ve hükümetten bu rakamın açıklanmasını istiyoruz. Ama bu sayının binleri bulduğunu söylemekte en küçük bir mübalağa yoktur. Yozgat'a atananlardan sadece bizim görüştüklerimizin sayısı yüzleri aşıyor. Meğer şu şehir içi nüfusu 32 bin civarındaki bütün vilayet nüfusu ise 500 bin dolaylarındaki Yozgat'ımızın ne çok memura ihtiyacı varmış. Meğer hükümetimiz Yozgat'ı ne de çok seviyormuş. Her atanan göreve başlayabilse neredeyse her on yurttaşa bir memur düşecek. Allah devletimize zeval vermesin yurttaşlarımızı çok düşünüyor.

Günün haberi

Regaib Kandili ihya edildi

HABER MERKEZİ

MHP'nin Hergün gazetesi Fatih Camisinde Atatürk'ün yuhalanmasını işte böyle verdi. Gazete olaya tepki duyanları da ihya etti...

DUYDUNUZ MU?

Tuhaf bir alışkanlık...

1959 yılında cinayet suçundan ömür boyu hapisle cezalandırılan, ancak "iyi hali" görüldüğünden 20 yıl sonra serbest bırakılan Jacques Matringe, dışarıdaki hayata dayanamayarak hapse dönmek istiyordu.

Eski tutuklu Jacques özgürlüğe daha fazla dayanamayacağını anlayınca Valence kentinde parketmiş bir arabanın içinde oturan 20 yaşındaki bir genç kıza tabancayla ateş ederek ağır şekilde yaraladı. Ve kendisini yakalamaya gelecek polisleri beklemeye başladı.

Jacques Matringe karakolda "Hapisteki arkadaşlarımı özledim, bir an önce oraya dönmek istiyorum" diye sızlandı. Ve isteği yerine getirildi.

Nereden nereye?

On yıl öncesinin bir gazete haberi. Turfanda fasulye 25 liraya satılıyor. Üstelik çok pahalı olduğu için alıcı bulamıyor. On yılda ülkeyi yönetenlerin ekonomiye katettirdikleri yol ne kadar uzun değil mi?

Gazete haberi şöyle son buluyor: Fotoğrafta ancak zenginlerin alabildiği turfanda fasulye görülüyor.

On yılda ne değişmiş. Sadece hükümetin halka yaptığı tavsiyeler. İkide bir halka kemerlerinizi sıkın diyorlar.

Bir de karşımıza çıkıp Türkiye'yi biz "büyüttük" demesinler hiç olmazsa.

Turfanda fasulye 25 liradan satılıyor

Mevsimin kış olmasına rağmen turfanda çalı fasulyesi dün piyasaya çıkmıştır. Ege bölgesinde yetiştirilerek şehrimize gönderilen turfanda çalı fasulyesinin kilosu 25 liradan satılmaktadır. Beyoğlu Çiçek Pazarı'nda satılmakta olan çalı fasulyesi pahalı olması nedeniyle pek fazla müşteri bulamamaktadır. Fotoğrafta ancak zenginlerin alabildiği turfanda fasulye görülüyor.

Şükranına bin selam!

Önce hukuk, sonra sinema, sonra da iktisatla iştigal etmişti. Karalar benimdir, beyazlara karışmam filan dedi. Başyazarlık stajına başladı. Stajını bitirdi. "Azizler azizi, canlar canı" varken gazete fena bir gazete değildi. Sonradan işi mobilyacılığa döktü. Bu arada kahramanımız da birinci sayfadan imzasını çakmaya başlamıştı. Ama o da ne, bir gün aniden şükranlarını sundu okuyucularına. "Bu son yazı böyle olmamalıydı" dedi.

Öğrendik ki şimdilerde tuhafiyecilikle uğraşırmış.

Tuhaf adamdı vesselam!

Buraya kadar yazdıklarımız gündem dışıdır. Gündeme gelince, gerek mesleki dayanışma gerekse basın özgürlüğü girer devreye. Sen gazeteyi satın al, köşe yazarlarını bir bir tasfiye et. Eee sonra...

Neredesin "Azizler azizi, canlar canı"...

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

"Milletin efendisi" ne alemde?

Atatürk'ten söz ettiğimiz şu günlerde, Atatürk'ün "milletin efendisidir" dediği köylülerimiz acaba ne alemde?

Üretici buğday taban fiyatlarının açıklanmasını bekliyor. Ziraat Odaları ve Çukurova Çiftçiler Birliği buğday taban fiyatlarının 10 gün içinde açıklanmasını istemiş. Çünkü Çukurova'da buğday hasadı haziran içinde başlıyor.

Aynı kuruluşlar taban fiyatının en az 11 lira olmasını da istemişler. Bir kilo buğday köylüye 10-11 liraya maloldugunu hesaplıyorlar.

Türkiye İşçi Köylü Partisi Konya İl Örgütü de buna yakın bir maliyet hesabı yapıyor. Bir dönüm için köylünün yaptığı masraf; nadas, ikileme, ızgara, ekim, tohum, gübre, tohum aşısı, yabani ot ilacı, taşımacılık, biçer-döver, pazarlama, 1200 lirayı buluyor.

Tabii bu sadece üretim maliyeti. Köylünün bir yıl boyunca ailesini nasıl geçindireceği bu hesaba dahil değil.

Geçen yıl Ecevit hükümeti buğdaya 510 kuruş taban fiyatı vermişti. Seçim öncesi primiyle birlikte 510 kuruş. Köylü, borçlarını ödeyebilmek için buğdayı çoktan tüccara kaptırdığında, sonradan verilen seçim primi de köylüye değil, tüccara, stokçuya gitmişti. Tüccar, ucuza kapattığı bu buğdayı kışın 9 liradan 12 liraya kadar satmıştı.

Bu yıl ise şimdiki hükümetin geçen yılki fiyata bakın, "ondan fazla verdim" diye komik bir fiyat vermesi kabul edilemez. O günden bugüne hem üretim maliyeti, hem de temel ihtiyaç maddelerinin fiyatları iki misli artmış bulunuyor. Ziraat Odalarının bile, "11'den aşağısı kurtarmaz, hatta çiftçinin kâr marjını da hesaplarsanız 13 lira olmalıdır" dediği buğdaya, hükümetin düşük fiyat vermesi bir tek şey gösterecektir: IMF'nin "taban fiyatları düşük tut" zorlamasına uyulduğunu.

Üstelik köylünün durumu sadece bundan, yani artan maliyetler ve hayat pahalılığına rağmen düşük taban fiyatı verileceği korkusundan ibaret de değil.

Köylünün hâlâ mazot ve gübre sorunu var. Evet, mazot ve gübre verilmekte ama hangi fiyata? Köylü kışın mazotu ne yapsın? Nereye saklasın? Verilen mazotu stoklayanlar birçok yerde yeniden karaborsa yapmaya başladılar.

Mazotu, gübreyi bulsa neyle alacak? Parası yok, borcu çok. Kredi desen o da yok. Kredi düzeni tüccarların lehine kurulmuş. Tarıma verilen krediler ise ağaya, büyük çiftçiye gidiyor. Kısacası mazot ve gübre almak ve temel ihtiyaçlarını karşılamak için köylü yine aracının, tefecinin, tüccarın ocağına düşürülmüş durumdadır.

Bütün bu sorunlar karşısında birçok köylü kendi ihtiyacı kadar ekme fikrini benimsemeye gidiyor. Az ve orta topraklı köylüler topraklarını kiracıya, yarıcıya vermek ya da bir kısmını boş bırakmak zorunda kalıyor. Bütün bunlar, bir de tarım üretiminin azalması, işsizliğin daha da artması gibi sonuçlar doğurabilecektir.

Tahıl üreticisi endişeli. Sel baskınları yüzünden Çukurova'da ekim gecikti. Ege'den ise birçok pamuk üreticisinin tarlasını bozup ayçiçeği ekmeye başladığı haberleri geliyor.

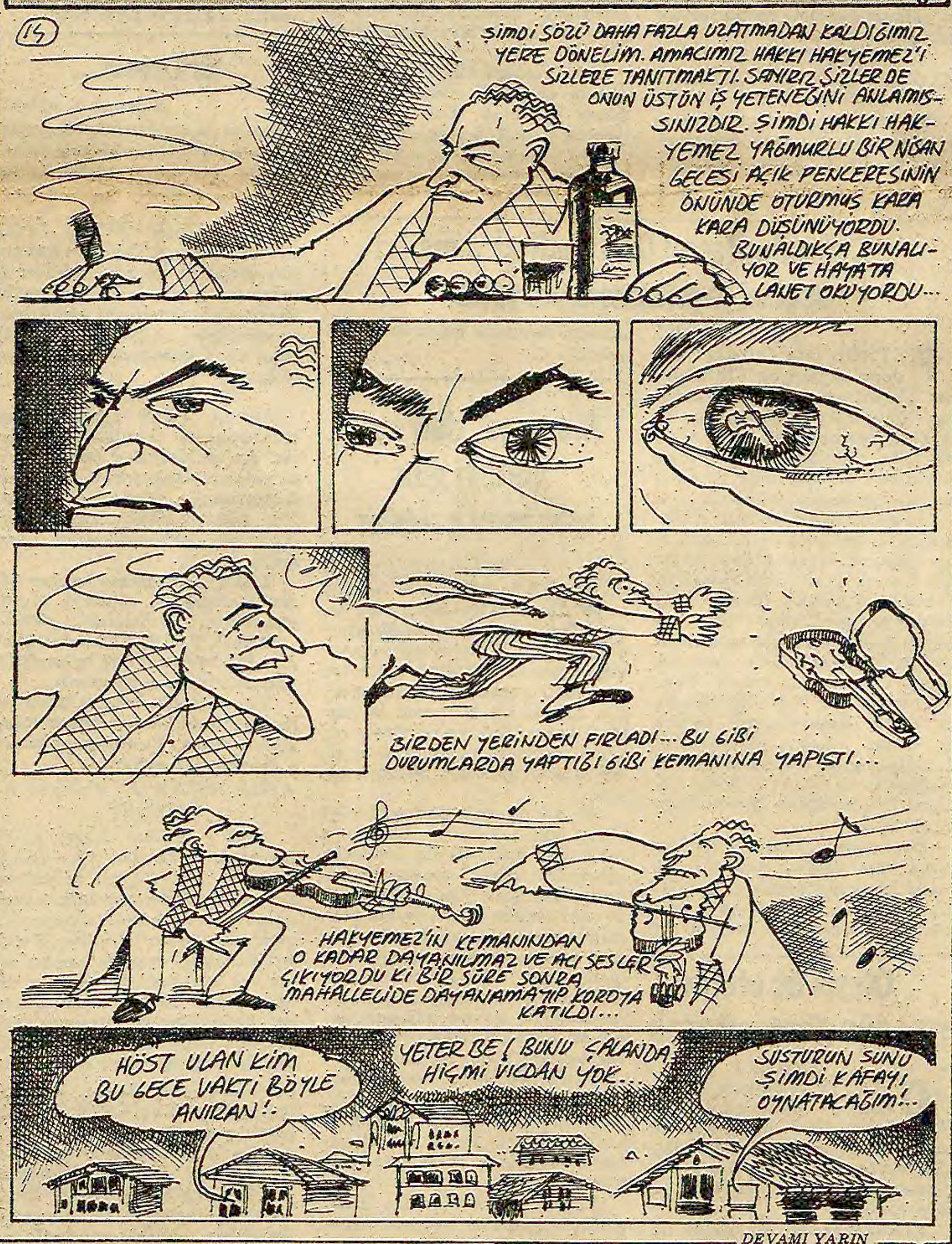
Bu yıl dışarıdan şeker aldık. Şeker pancarı taban fiyatları açıklanırken, "Şekere zam yapmayacağız" dediler. 10 gün geçmeden şekere zam geldi. Çaya zaten daha önce zam yapılmıştı.

—Efendim, zam şifadır!

Demek istiyorlar ki, milletin efendisi de içsin zamlı çayı, bulsun şifayı!

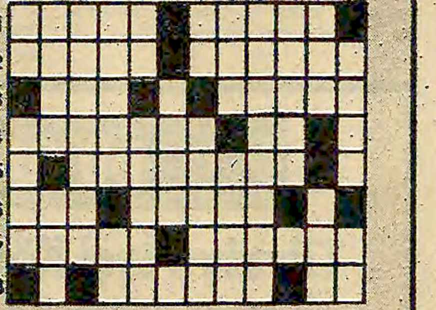
HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Kıymetli bir maden - Belli bir konudaki fikir ve eğilimleri öğrenebilmek için sorular sormak yoluyla yapılan araştırma. 2) Bir ilimiz - Tavukların yumurtlaması için hazırlanmış yer. 3) Tersi halı, havlu gibi şeylerin üzerinde bulunan ince tüyler - Artistik jimnastik yarışmalarında havada atılan takla. 4) Avrupa'da bir millet - Bir harfin okunuşu. 5) İsveç - Norveç - Danimarka arasındaki boğaz. 6) İsyan eden - Yumurtalı bir çeşit yemek. 7) TERSİ bir hastalık - Bir cins kumaş. 8) TERSİ bakanlar kurulu - TERSİ fizikte bir kanun.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Eski dilde su - TERSİ üzerine öteberi koymaya yarayan bir ev eşyası. 2) Fransa'nın en ünlü müzesi - Saklanması gereken şey. 3) Bir yerden başka bir yere giderken fazla oyalanmadan uğranılan yer. 4) Bir erkek ismi - Selenyumun simgesi. 5) Sodyumun simgesi - Ülke. 6) Patlamalı motorlarda elektrikli tutuşturma aygıtı. 7) Bağışlama - TERSİ bir kimseye madalya ya da herhangi bir ayrıcalık verildiğini gösteren belge. 8) TERSİ nihai - Ağa Han'la da evlenen ünlü bir Amerikalı yıldızın ilk adı. 9) TERSİ önünden geçilerek saygı duruşu yapılması için cenazenin konulacağı yüksekçe yer. 10) TERSİ kafa, baş (argoda). 11) Yakala anlamında bir emir - Çimen. 12) Küçük orman - TERSİ bir sayı.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ:

SOLDAN SAĞA: 1) Zafer - Kota. 2) İs - Ricat - Kar. 3) Nal - Marat - Na. 4) Et - Masör. 5) Enver - Masal. 6) Dek - iS - İr. 7) Nil - Adidas. 8) Titr - Arazöz

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Zinde - At. 2) Asa - Nd. 3) Levent 4) Er - Tekir. 5) rİM - 6) Cam. 7) Karamsar. 8) Tasa - dA. 9) Tös - İz. 10) Ok - Ra - dÖ. 11) Tan - liaZ. 12) araK - rS

Suudi Arabistan'daki petrol tesisleri.

Suudi Arabistan, Afgan işgalini petrol meselesine bağlıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Suudi Arabistan'ın merkezinde bulunduğu Körfez bölgesi dünyanın endişeyle izlediği hassas bir bölge oldu. Washington ve Moskova Körfez ülkelerinin petrolü için 1980'lerde giriştikleri güreşte Ortadoğu'da faal olarak siyasi ve askeri manevralar yapıyorlar. Bu gelişmeler karşısında Suudi Arabistan'ın iç ve dış politikasında dikkat çeken yeni eğilimler belirdi.

Suudi Arabistan, diplomatik olarak, hegemonyacılığa karşı çıkan İslam ülkeleriyle birlikte davranan esnek bir politika benimsiyor. Suudi Arabistan şubat ayından bu yana Türkiye, Kuzey Yemen ve Güney Yemen ile ilişkilerini geliştirmeye yönelik diplomatik faaliyetlere girişti. Suudi Arabistan Türkiye'ye 500 milyon dolar borç para ve özel fiyatla 6 milyon ton petrol vermeyi vadetti.

KOMŞULARLA İLİŞKİLER

Bu ülke, geçtiğimiz aralık ayında Kuzey Yemen'e yaptığı ekonomik ve askeri yardımları kesmiş, bu da iki ülke arasındaki ilişkilerin bir süre gerginleşmesine yolaçmıştı. Fakat Riyad yönetimi mart başında bu ülkeye yaptığı yardımları yeniden başlattı ve 300 milyon dolar tutarındaki bütçesel açığını kapatması için Kuzey Yemen'e yardım etti. Suudi Arabistan, Kuzey Yemen'e yaptığı askeri yedekparçanın maliyetinin ödenmesi konusunda ABD'yle de bir anlaşma yaptı. Suudi Arabistan aynı zamanda Güney Yemen'le gergin olan ilişkilerini iyileştirme amacına yönelik adımlar da atmaya başladı. Bu girişimleri, Güney Yemen Dışişleri Bakanı Salim Saleh Muhammed'in Suudi Arabistan Krallığına yaptığı 3 günlük ziyaret izledi. Bu ziyaret sonucu, iki taraf da, ikili ilişkileri geliştirip güçlendirmekte kararlı olduklarını ifade ettiler.

ORTADOĞU'YA İLİŞKİN PROGRAM VE AFGANİSTAN'IN İŞGALİ

Bunların yanısıra Suudi Arabistan Ortadoğu'da dengeyi korumak için üç maddeden oluşan bir program önerdi. Bu program, Körfez ülkelerinin kendi savunmaları için silahlanmalarını, bütün yabancı güçlerin bölgeden çıkmasını ve Filistin sorununun çözülmesini içeriyordu.

Suudi Arabistan Sovyetler Birliği'nin Körfez bölgesine burnunu sokmasına ve Afganistan işgaline karşı da tutumunu netleştirdi.

Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı birinci yardımcısı Abdül Rahman Mansuri Afganistan'ın işgalinin, Arap Yarımadasını ve onun petrolünü kontrolü altına almak isteyen Sovyetler'in uzun vadeli planının sadece bir adımı olduğuna işaret etti. Suudi Arabistan Veliahtı Fahd İbn Abdul Aziz de, Moskova'nın bölge üzerindeki ihtiraslarının artık açıkça kanıtlandığını belirtti. Bu yıl başında Pakistan'da yapılan İslam ülkeleri olağanüstü Konferansında, Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Prens Faysal, ismini vererek, Sovyetler Birliği'ni kınadı ve Afganistan'daki Sovyet birliklerinin derhal ve şartsız çekilmesi maddeleri de bulunan 10 noktadan oluşan bir önerge sundu. Önerge de ayrıca, Moskova'ya ve onun Afganistan'ı işgalini destekleyen diğer ülkelere karşı yaptırım uygulamak için, petrol silahı da dahil olmak üzere, İslam ülkelerinin tüm olanaklarını seferber etmesi ve Sovyet yayılmacılığına karşı İslam ülkelerinin ortak savunma yeteneklerini güçlendirmesi de istendi.

İÇ HUZURSUZLUKLAR

Suudi Arabistan Kraliyet ailesi, içte, sosyal huzursuzlukları gidermeyi gündemin birinci maddesine koydu. Bundan sonra ise reformlar yapılacağı konusunda söz verdi. Fransız "Le Figaro" gazetesinin haberine göre, Prens Fahd, ülkesinin, hükümetin temel yasasını yayınlaması ve hükümete yardımcı olması için bir istişari komite oluşturması gerektiğini söyledi. Suudi Arabistan, savunma gücünü geliştirmek için çok büyük bir çaba sarfederken, ABD ve Fransa'dan modern silahlar almak için anlaşmalar yaptı.

GELİŞMELERİN TARİHİ

Suudi Arabistan'daki gelişmeler bir geçmişe dayanıyor. Dünya enerji krizinin daha da kötüleşmesiyle Sovyetler Birliği Körfez bölgesinde askeri kuşatmalar ve diplomatik oyunlar şeklindeki ikili taktiklerini kullanarak bölgeye el atmaya başladı. Afganistan'ı işgalinden bu yana yayılmacılığını arttırarak Körfez bölgesinin iç kısımlarına kadar girdi ve Körfezin burnunda Kızıldeniz'in iki ucunda bulunan deniz ve hava üslerini genişletti. Bunların yanısıra bu üslere yeni askeri personel gönderdi. Hem karada hem suda gidebilen Sovyet keşif uçakları Arap yarımadası kıyılarını ve Körfez bölgesini yakından izliyor. Moskova, Suudi Arabistan yakınlarına nükleer başlıklı karadan-karaya füzeler de yerleştirdi. Moskova, bunlara ek olarak bu Körfez ülkesinde Sovyet taraftarı güçleri besleyerek, ajanlar ve silah kaçakçıları göndererek yıkıcı faaliyetlerde bulunuyor. Suudi Arabistan'ın, ülkesine ve diğer bölge ülkelerine silah ve patlayıcı maddeler kaçırmaya çalışan gemileri durdurduğu bildiriliyor. Kızıl Deniz yakınlarındaki bir çölde batağın içinde keşfedilen silahların ise Sovyet yapısı olduğu belirlendi.

MOSKOVA'NIN HESAPLARI

Moskova silahlı tehditinin yanısıra Suudi Arabistan'a gülümseyerek diplomatik ilişki kurmayı, petrol almayı ve Cidde'de bir banka açmayı öneriyor.

Moskova'nın Körfez bölgesi için bu kadar çok çaba harcamasının nedeni, bölgenin Batı'nın endüstriyel ülkelerinin en büyük petrol sağlayıcısı durumunda olmasındandır. Suudi Arabistan, stratejik olarak Kızıl Denizden Batı'ya ve Basra Körfezi'yle Doğu'ya uzanan önemli bir deniz çizgisinin göbeğinde duruyor. Moskova'nın görüşüne göre bu ülkeyi idaresi altına alırsa Batı Avrupa'yı boğazından yakalayacak ve tüm Körfez bölgesini cebine koyacak.

Bu şartlar altında Suudi Arabistan'ın siyasetlerinde beliren eğilimler, Körfez Bölgesinde, Ortadoğu'da ve dünyada kendisini hissettirecektir.

Taş

Sabit Yürürdurmaz

Geçtiğimiz cuma günü Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing'in Brejnev'le Varşova'da görüşeceği yolunda çıkan söylentiler gerçekleşti. Kamuoyu bu söylentiler yayıldığında doğrusu pek şaşırmıştı. Çünkü iki lider arasında böyle bir karşılaşma öngörülmemişti. İki ülke arasında yapılan protokola göre iki devlet başkanının düzenli aralıklarla görüşmesi kararlaştırılmıştı. 1975, 1977 ve 1979 yıllarında yapılan görüşmeler böyleydi.

Görüşmenin kural dışı yapılmasının yanı sıra, zamanı da önemli.

Afganistan'ın işgaliyle ilgili olarak İslam ülkeleri ocaktan bu yana ikinci kez İslamabad'da toplanmıştır. İşgal dolayısıyla Rusya'ya karşı tepkiler yoğunlaşmış, 30'dan fazla ülke ve olimpiyat komitesi Moskova'ya gitmeyeceğini açıklamıştır. Bu, savaş şartlarında olimpiyatların yapılamayacağı ilkesinin hayata geçirilmesi, başka bir deyişle savaşı başlatanın Rusya'nın olduğunun vurgulanması demektir. Ayrıca, ABD'nin Sovyetler Birliği'ne karşı uyguladığı ambargo sürmektedir. Sovyetlerde ise enerji bunalımı vardır; tarım üretimindeki başarısızlık yinelenmektedir; alkolizm, üretim düşüklüğü ve yönetime karşı çeşitli milliyetlerin ve aydınların muhalefeti sürmektedir.

İşte, giderek artan dış tecrit ve iç zorluklar karşısında Sovyetler Birliği, geçen haftaki Varşova Paktı zirvesinden sonra "barış taarruzuna" geçmiş ve bütün devlet ve hükümet başkanlarının katılacağı bir "dünya barış konferansı" yapılarak, Ortadoğu'daki gerginliğe son verilmesi ve silahsızlanmaya gidilmesini istemiştir.

Gerçekte gerginliği yaratan Kamboçya ve Afganistan'ı işgal ederek egemen ülkeleri yok etmeye çalışan Sovyet yöneticileri olmakla birlikte Batılı ülkeler arasındaki görüş ayrılıklarından yararlanmasını bilmektedirler. Brejnev en gergin ortamda bile Batılı liderlerle diyaloğu sürdürür pozlara girebilmektedir.

Kuşkusuz bunda Fransa'nın tutumu da rol oynamaktadır. Fransa Milli Olimpiyat Komitesi, işgali ve yükselen tansiyonu gözardı ederek Moskova'ya gitmeye karar vermiştir. Giscard d'Estaing ise adeta Doğuda savaş olsa bile, Batıda detantın olabileceğini savunan bir çizgi izlemektedir. Bu tutumuyla Paris yönetimi ABD, İngiltere ve diğer müttefik ülkelere ters düşmesinin ötesinde Afganistan işgaline ve Sovyetlerin Ortadoğudaki yayılmacı faaliyetlerine karşı verilen mücadeleye taş koymaktadır.

Bu çok gizlice ve titizce hazırlanan Varşova görüşmesinden Batı hoşnutsuz, Moskova yöneticileri ise memnun olmuştur.

Dünden bugüne ekonomik buhranın nedenleri 12

1978 başında kurulan CHP hükümetinin, bu enkazı kaldırmak için elinde ne gibi olanaklar vardı? CHP nasıl bir yol izlemeliydi?

CEVAP: Dünkü köşemizde özetlediğimiz ekonomik ve siyasi güçlüklere karşılık, CHP hükümetinin elinde, hiç olmazsa başlangıçta, bu güçlükleri aşmaya [illegible] büyük kuvvet kaynakları vardı. O günleri bir hatırlayalım. Halk Partisi önemli bir seçim zaferiyle iktidara gelmişti. Ecevit, itibarının ve manevra kabiliyetinin doruğundaydı. Sadece geniş halk kitleleri tarafından desteklenmekle kalmıyordu; hakim sınıfların çeşitli kesimleri, Batı Avrupa ülkeleri ve Amerika da, CHP'nin katılmadığı bir iktidarı düşünemiyorlardı. Kamuoyundaki bu eğilim, 11'lerin AP'den kopup CHP hükümetinde yer almalarında ifadesini buluyordu. Bu 11'ler, Halk Partisi'nin sonradan yaymaya çalışacağının tersine, kendi koşullarını ve programlarını CHP'ye zorla kabul ettirerek onu "sağa çekmek" durumunda değillerdi. CHP ile 11'ler arasındaki ittifakta, yukardaki nedenlerle hemen bütün insiyatif CHP'nin elinde toplanıyordu. [illegible]

[illegible] çinde ülkemize yönelen dış tehditlerin esas olarak Rusya'dan kaynaklandığını doğru bir biçimde saptayabilirdi.

İkinci olarak, Sovyet emperyalizminin yükseldiği bir dünyada Batı ile ittifak yapmanın "ABD işbirlikçiliği" demek olmadığını görebilir, bu tespite uygun kişilikli ve bağımsızlıkçı bir dış politika izleyebilirdi.

Üçüncü olarak, [illegible]

Dördüncü olarak, 1974'te kendisinin başlattığı Kıbrıs mücadelesine [illegible]

Beşinci olarak, birbiri peşisıra gelecek bu hamleler sayesinde diplomatik tecridi kırıp, Batı'ya teslim olmaksızın, güçlü ve bağımsız bir Üçüncü Dünya iktidarı kimliğiyle, eşitliğe ve karşılıklı yarara dayalı ilişkiler oluşturmak anlayışı içinde, ABD ve Batı Avrupa'dan nisbeten elverişli koşullarla daha büyük miktarlarda devletten devlete krediler alabilirdi.

Altıncı olarak, [illegible]

Yedinci olarak, [illegible] böylece [illegible] ve zamların [illegible] yıkılmasını önleyebilirdi.

Sekizinci olarak, [illegible] partizanlık [illegible] rüst da[illegible] leştirebilirdi, [illegible] mekanizmasındaki [illegible] çürümü[illegible] açıp, v[illegible] kaldırmasa bile [illegible] kısıtlayabilirdi.

Nihayet bütün bunları yaparak en acil sıkıntıları hafifleten, terörü gerileten, kredi akışı kanallarını açan ve üretimi artıran, halka biraz soluk aldıran CHP, daha büyük zaman ve kuvvet kazanmış olurdu. Bundan sonra, e[illegible]

[illegible] lığının nerelerden kaynaklandığı, ülkemizin düşmanlarının kimler olduğu, bunlara karşı hangi ittifakların kurulabileceği gibi konularda berrak anlayışlar taşıdığı ve halk kitlelerine güvendiği için, bu çağrıları yapabiliyordu.

sorunlar çözümler

SPOR

Konu yabancılar

Tartışma genişleyerek sürüyor

Yabancı mı, yoksa yerli mi?

Yabancı antrenör yasağının, Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal'ın isteği üzerine Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından kaldırılması ile başlayan "Yabancı antrenör mü, yoksa yerli antrenör mü?" tartışması genişleyerek sürüyor.

Konu ile ilgili tartışmayı başlatan Anadolu kulüplerinin yöneticileri, yasağın kalkması ile ilgili olarak, ligde başarılı olamayan İstanbul takımlarının yöneticilerini suçlarken, bazı yerli antrenörler de yasağın kaldırılmasına şiddetle karşı çıkıyorlar.

Galatasaray'ın 6 yıl önceki çalıştırıcısı İngiliz Brian Birch, yabancı yasağının kalkması üzerine yeniden Türkiye'de..

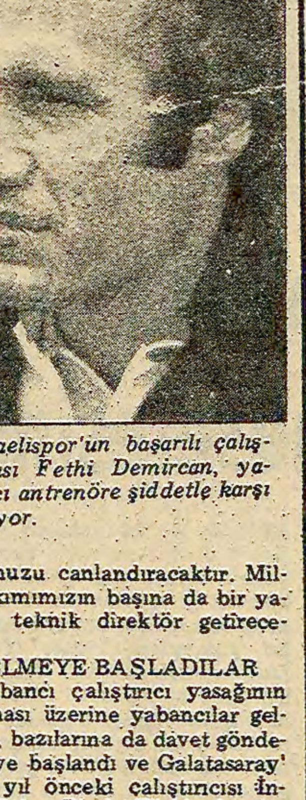
Yabancı antrenör yasağının kaldırılmasına karşı çıkan yerli antrenörler, pahalı transferlere rağmen ligde başarısız sonuçlar alan İstanbul kulüplerini suçlayarak Anadolu futbolunun yabancı antrenörlere değil yerli antrenörlere başarı kazandıklarını söylediler. Kocaelispor'u ikinci lig B grubunda şampiyon yaparak birinci lige çıkaran Teknik Direktör Fethi Demircan yabancı antrenörlere her zaman karşı olduğunu belirterek şöyle konuştu:

"Yabancı antrenörleri gelecek sezon göreceğiz bakalım. Gelecek olan yabancı çalıştırıcıların takımları inşallah Avrupa kupalarına katılırlar da takımlarının Avrupa'da alacakları sonuçları görürüz. Türk futboluna katkıda bulunmadan katılacakları Avrupa kupalarında daha ilk turda sapır sapır dökülmeye engel olabilecekler mi acaba? Bence en yararlı ders alınacak yerli antrenör Trabzonspor çalıştırıcısı Ahmet Suat Özyazıcı'dır."

MİLLİ TAKIMI DA YABANCI ÇALIŞTIRACAK

"Yerli mi, yabancı mı?" tartışmasının genişlemesi üzerine bir açıklama yapan Gençlik ve Spor Bakanı Talat Asal bu kararın, yerli ve yabancı antrenörler arasında rekabeti geliştireceğini ifade ederek, "Yabancı teknik adamları ülkemizdeki yerli antrenörleri devamlı takip etsinler" dedi. Talat Asal sözlerine devamla şunları söyledi:

"Gelecek çalıştırıcıların nitelikleri federasyon tarafından belirlenerek, denetlenecek. Yabancı çalıştırıcılar çalıştıkları kulüplerin futbol okullarını denetleyecekler, federasyonun kurslarına eğitici olarak katılacaklardır. Bu durum rekabeti geliştirecek, futbolumuzu canlandıracaktır. Milli Takımımızın başına da bir yabancı teknik direktör getireceğiz."

Kocaelispor'un başarılı çalıştırıcısı Fethi Demircan, yabancı antrenöre şiddetle karşı çıkıyor.

GELMEYE BAŞLADILAR

Yabancı çalıştırıcı yasağının kaldırılması üzerine yabancılar gelmeye, bazılarına da davet gönderilmeye başlandı ve Galatasaray'ın 6 yıl önceki çalıştırıcısı İngiliz Brian Birch, Türkiye'ye yeniden gelerek ilk yabancı oldu. Birch ile görüşmelerini tamamlayan Galatasaray Kulübü, eski Yugoslav çalıştırıcı ile anlaşmaya vardıklarını açıkladı. Bunun üzerine yabancı çalıştırıcı aramaya başlayan Fenerbahçe, Yugoslav Ostojiç, Ömeragiç, İviç, Romen Kovacks ve Brezilyalı Didi ile Beşiktaş da Yugoslav Miliç ile başladıkları görüşmelerini sürdürüyorlar.

Perinçek...

(Baştarafı 1. sayfada)

tılmasıyla yapıldı.

Görgün düğün salonundaki toplantıda TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek TİKP Merkez Komitesi üyesi ve Adana İl Başkanı Hüseyin Bülbül birer konuşma yaptılar. Halk ozanlarının ve folklor gösterilerinin de izlendiği toplantıda Perinçek Atatürk'e yapılan saldırıları kınayarak konuşmasına başladı.

M.Kemal Atatürk'ü, Kurtuluş Savaşı şehitlerimizi ve gazilerimizi derin saygıyla anarak sözlerine devam eden Doğu Perinçek son zamanlarda Atatürk'e karşı başlatılan gerici saldırı kampanyası konusunda şunları söyledi:

"Bu saldırılar Demirel hükümetinin kanatları altında yapılmaktadır. Yobazlığa ve hurafeye sırt dayayan ve bağrında binbir tarikatı ve yobazlık akımını barındıran Demirel ile Atatürk'ün azgın düşmanı Türkeş büyük devrimci Mustafa Kemal'e saygısızlığın esas sorumlularıdır ve onlar büyük bir ikiyüzlülük içidedirler. Atatürk bağımsızlığın simgesi, ortaçağ gericiliğine, yobazlığa karşı devrimci bir atılımın önderiydi. Türkeşler ve onun elinden tutmakta direnen Demireller ise emperyalizme boyun eğmenin ve ortaçağı sürdürmenin temsilcileridir.

"Atatürk'ün toplumumuzun artık canına, kanına karışmış olan anısını yıkmak kimsenin haddi değildir. Mustafa Kemal özellikle Sovyetler Birliği'nden gelen tehdide karşı bağımsızlığımızı korumada ve ortaçağdan kurtulma mücadelesinde halkımız için büyük bir esin kaynağıdır.

"Bugün büyük bir çalkantının içine girmiş olan Ortadoğu'da bulunuyoruz. Ne yazık ki başımızdaki iktidar büyük bir vurdumduymazlık ve sorumsuzluk içindedir. Demirel'in ekonomik bunalımı halkın sırtına yıkma siyaseti ülkemizi kuzeyden gelen tehdit karşısında zayıf düşürmekte ve birliğimize darbe indirmektedir. Halka ekonomik baskının doğal sonucu Anayasa ve özgürlüklere kefen hazırlamaktır. Oysa bugün özgürlüğe en çok ihtiyacımız olan bir dönemde yaşıyoruz. Türkiye çıkış yollarını özgürce tartışmadan bu büyük fırtınayı nasıl göğüsleyecek, bunalımdan esenliğe nasıl çıkacaktır?

"Demirel'in, ülkemizin geleceğine karşı işlediği en büyük suç, MHP'yi kanatlarının altına alması ve bu cinayet örgütüne kapılarını açmasıdır. MHP, ırkçılığın, mezhep düşmanlığının ve yobazlığın partisi olarak Sovyetler Birliği'nin ülkemizi bölme çabaları için en elverişli zemini yaratmakta ve Türkiye'yi dirençsiz düşürmektedir.

"MHP'nin başını çektiği Maraş katliamının acısı daha dinmemiştir. Maraş'ın bir mahallesine Yavuz Selim adı verilerek geniş halk yığınlarına Yavuz Sultan Selim'in kırımı hatırlatılmaktadır. Halk Maraş davasının acil bir kararla sonuçlanmasını istiyor. Caniler hakettikleri cezaya çarptırılmalıdır. Yüzlerce yurttaşımıza kıyanlardan ve ülkemizi büyük bölünmelere sürükleyenlerden ve onların arkasındaki MHP'den mutlaka hesap sorulmalıdır. İç barışı sağlamanın başka bir yolu yoktur.

"Ülkemiz, gericiliğin azgınlaştığı dumanlı ve puslu bir döneme girmiştir. Bir yanda Sovyetler Birliği'nin yükselen tehdidi, öte yanda azgınlaşan MHP terörü halkımızı iki ateş arasında bırakmıştır. Ama bu dönem geçicidir. Türkiye halkı 1918'in karanlık tablosunu 19 Mayıslardan başlayarak birkaç yıl içinde nasıl aydınlık bir tabloya çevirmesini bilmişse, gene yerinden doğrulacak, bugünkü 'ma - kus talihi' tersine çevirmesini bilecektir.

"Türkiye kendisi için hava ve su kadar gerekli olan özgürlüğü mutlaka koruyacak ve birliğini bu temel üzerinde sağlamlaştıracaktır. Bugün yaşadığımız karanlık günleri aşmak halkımızın elindedir. İlerimizde yine 19 Mayıslar, 23 Nisanlar vardır. Yani bağımsızlık için özgürlük için mücadelede başarı günleri vardır."

Partizanlık... Partizanlık... Partizanlık

(Baştarafı 3. sayfada)

okulu Müdürü.

15) Nedim Doğan: Bakırköy Mustafa Necati İlkokulu Müdürü.

16) Se...: Bakırköy Merkez İlkokulu Müdürü.

Milli Eğitim Müdürlüğünde eski iktidarın devrinde görevlendirilen halen çalışanlar:

GÖREVDEN ALINMASI İSTENENLER:

1) Mehmet ...... İlköğretim Teftiş Kurulu Başkanı.
2) Nazım Filoğlu: Müfettiş.
3) Hüseyin Tatar: Müfettiş.
4) Abdüsselam Sönmezer: Müfettiş
5) Veli Dalak: Müfettiş.
6) Mehmet Canözer: Müfettiş.
7) Muzaffer Dede: Müfettiş.

1) Heybeliada Hüseyin Gürpınar Lisesi Müdürünün görevden alınması.
2) Nevin Özgül: Büyükada İlkokulu öğretmeni (İstanbul dışına tayini)
3) Atatürk Erkek Lisesi Müdürünün görevden alınması.
4) Bakırköy Merkez Lisesi Müdürünün görevden alınması.
5) Eseyan Kız Lisesi İlk Kısım Müdür Yardımcısı Ahmet Sıradağ görevden alınması.

Belgeler...

(Baştarafı 3. sayfada)

olduğu gayri-milli burjuvazinin ve giderek emperyalizmin çıkarları doğrultusunda görev yapmaktadır.

S.3— Şimdi ne yapılmalıdır?

C.3— Bu belgeler, Adalet Partisi azınlık hükümetince yapılan atamaların ve giderek tüm işlemlerin, kamu hizmeti ve kamu yararı ilkesine göre değil, belli bir sınıfın çıkarı için siyasal amaçla yapıldığını kanıtlamaktadır.

Bu belgeler açığa çıktıktan sonra Adalet Partisi hükümetince sürgün edilen, görevden alınan, görev verilmeyen kamu görevlilerinin, eğer yasal süreyi geçirmemişlerse (işlemleri tebellüğ ettikleri tarih üzerinden 90 gün geçmemişse) hemen dava açmaları gerekir. Çünkü işlemlerin amaç yönünden sakatlığı ortaya çıkmıştır. Eğer iyi değerlendirilebilirse, Adalet Partisi hükümetinin işlemlerinin tümü için, amaç yönünden sakatlık, bu belgelere dayanılarak ileri sürülebilir.

Bu belgelerin yargı katlarınca da değerlendirileceğine inanıyoruz. Ancak bu belgelerin her dava için Danıştaydaki dosyalara konulmaları gerekir. Çünkü Danıştay resen dikkate alamaz.

Faşistler...

(Baştarafı 1. sayfada)

perasyonla silahları ile birlikte yakalandılar. Görgü tanıkları silahlı 2 kişinin Ethem Kaya'yı taradıklarını, Kaya'nın hastaneye kaldırılırken yolda öldüğünü belirttiler. Saldırganların İzmir Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi Murat Gürmüz ile Mustafa Malta oldukları açıklandı.

Uşak CHP Genel Sekreterinin öldürülmesiyle ilgili bir açıklama yapan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit "Azınlık hükümetini teslim alan faşizm, bu hükümetin eğilimlerinden veya aczinden yararlanarak devlet yönetimini hızla işgal etmektedir" dedi. Ecevit açıklamasında devleti, demokrasiyi, halkı ve partilerini koruyup güçlendirme mücadelesini sürdüreceklerini ve mutlaka başarıya ulaştıracaklarını söyledi.

İstanbul Halkalı'da Ekrem Öztürk adlı Töb-Der üyesi bir öğretmen akşam saatlerinde komandoların açtığı ateş sonucu öldürüldü. Ekrem Öztürk'ün Bezirgan Bahçe ilkokulu öğretmenlerinden olduğu öğrenildi.

Öte yandan İstanbul Gültepe'de otobüs durağında bekleyen Abdülkadir Bayram adlı bir yorgancı kimliği belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

Ordu'da Efirli Cezaevine gardiyan götüren bir cezaevi aracı kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından otomatik silahlarla tarandı. Olayda 6 gardiyan ağır yaralandı. Ordu Devlet Hastanesinde tedavi altına alınan yaralı gardiyanların adları şöyle: Ahmet Karaağaç, Rasim Öztürk, Mehmet Aslan, Yakup Canlı, Osman Cankara ve İdris Aslan.

MHP hakkında

(Baştarafı 1. sayfada)

tanlığı Askeri Mahkemesinin MHP Gaziosmanpaşa lokalinde yapılan aramada bulunanlar ile ilgili suç duyurusu ve MHP İlçe binasında silah bulundurulduğu gerekçesi ile Adalet Bakanlığına yapılan suç duyurusu bulunuyor.

TÜRKEŞ MEYDAN OKUYOR

Ancak MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in partisi hakkında yapılan çok sayıdaki suç duyurusuna rağmen, Ecevit'in "mahkemelerin artık MHP hakkında karar vermesi gerekir" sözü üzerine meydan okuyan bir tutuma girdiği gözleniyor.

Bilindiği gibi, Siyasi Partiler Kanununun 110'uncu maddesi, CHP'ye, MHP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığına başvuruda bulunma hakkı veriyor. Kanun, Başsavcılığın yeterli deliller bulunduğu kanısına varması halinde kapatma davasının açılabileceğini belirtiyor.

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI YETKİLİLERİ NE DİYOR?

Bu konuda bilgisine başvurduğumuz Cumhuriyet Başsavcılığı yetkilileri "Kanuni şartlara sahip bir parti diğer bir partinin kapatılması için bize başvuruda bulunur ve yeterli delil bulunursa, elbette gereken yapılır" şeklinde konuştular. Başsavcılık yetkilileri bununla birlikte, MHP hakkında şimdiye kadar kendilerine iletilen suç duyuruları ve diğer soruşturmalar hakkında "Henüz hazırlık safhasındayız. Bu nedenle yapılan işlemler hakkında bilgi veremeyiz" şeklinde konuştular.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin ortak grubunda yaptığı konuşmada, mahkemelerin MHP hakkında artık karar vermesi gerektiğini tekrarlayarak önümüzdeki günlerde bağımsız yargı organlarının etkinliğinin daha da önem kazanacağını söyledi. "Artık yitirilecek zaman olmadığını" söyleyen Ecevit, konuşmasında ayrıca, Kahramanmaraş davasının iddianamesinde ve daha önce MHP hakkında yapılan suç duyurularında çok ilginç bulgular ortaya konduğunu belirtti.

"Bu konuda CHP'nin kararlılığının önemli bir etken" olduğunu söyleyen Ecevit, Ortak Grupta yaptığı konuşmada ayrıca, AP yönetimini de eleştirdi ve AP yöneticilerinin kesin tercihini yapmasını istedi.

Güney Kore'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

rildi ve yeni bir hükümet kuruldu.

Ancak olaylardan rejimin kuvvetli adamı olarak çıkan General Chon Too Hwan, 12 Aralık 1979'da bir darbe yaptı ve 30 kadar yüksek rütbeli generali tutuklattı. Ordunun güvenlik işlerini yürüten Chon, KCIA'nın da başına geçti.

Chon'un aralık darbesinden sonra demokrasiye geçilmesi yolundaki umutlar zayıflamaya başladı. Yıllardan beri demokratik mücadelenin beşiği olan üniversitelerde baskılar arttı. Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'nden bir saldırı ihtimali olduğu şeklinde yalanlar çoğaldı ve bunlar halk üzerindeki faşist baskının sürmesine bir gerekçe olarak gösterildi.

Son kitlesel gösterilere işte böyle gelindi. Gösteriler başta başkent Seul olmak üzere ülkenin dört bir tarafını sardı. General Chon gösterileri önleyebilmek hayaliyle 2 gün önce sıkıyönetim ilan etti. Sokağa çıkma yasağı koydu. Fakat bu da yüzbinlerce kişinin katıldığı gösterileri durduramadı.

Chon ayrıca parlamentonun olayları görüşmek için toplanacak olan oturumunu da iptal etti. Siyasi partilerin merkezlerini kapattı. Önemli binaların önüne asker dikildi.

Sıkıyönetim ayrıca gerek Park yanlısı gerekse muhalifi bir çok siyasetçiyi hapse attı. Tutuklananlar arasında Mecliste çoğunluktaki Demokratik Cumhuriyet Partisi Başkanı Kim Jong Pil ve Park'ın bir zamanlar özel muhafızlığını yapmış olan Park Chong Kyu ve bazı din adamları var. Kim Jong'un seçimler yapılması halinde Devlet Başkanlığına adaylığını koyacağı söyleniyordu. Kim'in askerlerin göstericilere karşı ılımlı davranmasını istediği ve Mecliste sıkıyönetimin kalkması yolunda oy kullanacağı bildirilmişti.

Öte yandan son iki gün içinde 1971 seçimlerinde Park'a karşı adaylığını koymuş olan Kim Dae Jung karışıklıkları kışkırttığı için tutuklandı. Muhalefetteki Yeni Demokrat Partinin lideri Kim Young Sam ise evinde gözaltına alındı.

Bu arada ABD hükümeti de bir açıklama yaparak son gelişmelerden duyduğu hoşnutsuzluğu bizzat Güney Kore yetkililerine ilettiğini duyurdu.

Tümgeneral...

(Baştarafı 1. sayfada)

çok çirkin ve üzücü olduğunu belirtti.

SALDIRIYA TEPKİLER

Olayla ilgili olarak Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş saldırıyı nefretle kınadığını bildirdi. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren'e bir mesaj gönderen Karakaş, terör ve anarşi odakları karşısında ilgililerin ortak bir anlayış içinde hareket etmelerini istedi.

Mamak Askeri Cezaevinde açlık grevi

ANKARA (ÖZEL)

MAMAK Askeri Cezaevinde bulunan MHP'liler dışındaki siyasi tutukluların, faşist cinayetleri, işkenceleri ve cezaevindeki baskıları protesto ettiklerini belirterek üç günlük bir açlık grevine başladıkları bildirildi.

Tutuklular adına dağıtıldığı bildirilen bir açıklamada, tutukluların görüşe çıkmayacakları da belirtildi.

Çubuklu Petrol Ofis işçileri temsilci seçimi yapılmasını istiyorlar

İŞÇİ SERVİSİ

PETROL Ofis Çubuklu ana depo işçileri, bir TİKP üyesini "aşırı sol fraksiyona mensup" diye işverene ihbar eden ve işçilerin sorunlarına eğilmeyen Petrol-İş temsilcisinin görevden alınmasını ve işyerinde temsilci seçimi yapılmasını istiyorlar.

Bu arada TİKP İstanbul İl Yönetimi Kurulu yazılı bir açıklama yaparak Beykoz İlçe Yönetim Kurulu üyesi Nihat Hoşgit'in Petrol-İş Çubuklu Petrol Ofis Temsilcisi tarafından "aşırı sol bir fraksiyonun propagandasını yapmak" gerekçesiyle işverene şikayet edilmesini kınadı. Yazılı açıklamanın Petrol-İş Anadolu Şube Başkanlığına, Petrol-İş Genel Merkezine, Türk-İş 1. Bölgeye, Petrol Ofis Genel Müdürlüğüne ve İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğüne gönderildiği bildiriliyor.

Öte yandan Petrol Ofis Çubuklu ana deposu işçileri işyerinde hiç çalışmayan ve hiç bir sorunları ile ilgilenmeyen temsilcinin görevden alınmasını ve temsilci seçimine gidilmesini istiyorlar.

Erkmen...

(Baştarafı 3. sayfada)

hangi bir askeri ittifak kurulması ya da feshedilen eski bazı anlaşmaların yeniden canlandırılması anlamına kesinlikle gelmediğini açıkladı.

İran Dışişleri Bakanı başka bir soru üzerine, Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'le konferans sırasında yaptıkları görüşmede Türkiye'yi ziyaretinin söz konusu edildiğini, ve bu ziyaretin haziran ayı içinde gerçekleşeceğini bildirdi.

TASS'IN İDDİASI

Sovyet TASS ajansı, İslam Konferansına katılan Afganistan direniş örgütleri temsilcilerini şiddetle eleştirerek, bunların, Afganistan'ın içişlerine karışan Çin, ABD ve diğer ülkelerin verdikleriyle beslendiklerini ileri sürdü.

TASS, Konferansa katılan Afgan delegelerin kimseyi temsil etmediğini iddialarına ekledi.

Ancak TASS, Afgan delegelerinin İran heyeti içinde bulunduğu konusunda bir şey demedi.

Bilindiği gibi İran, Afganistan direnişçilerini kendi heyeti içine alarak, onları konferansın bütün çalışmalarına sokmuştu.

AFGANİSTAN'DA RUSLARA NEFRET

ABD yetkilileri, Afgan halkının artık Ruslardan iyice nefret ettiğinin görüldüğünü belirttiler. Sovyet işgalcilerinin halkı ancak süngü zoruyla harekete geçirebildiğini kaydeden yetkililer, Dışişleri Bakanlığı dışında hemen bütün bakanlıklarda Rusların çalıştığını ifade ettiler. Ruslar, Dışişleri Bakanlığında, dışarıyla çok temas olduğu için fazla gözükmek istemiyorlar. Amerikalıların ifadesine göre Ruslar özellikle Enformasyon ve Kültür Bakanlığında yoğunlar.

Öte yandan Sovyetler, ülkedeki eğitim sistemini değiştirdiler. Binlerce öğrencinin de Doğu Avrupa ülkelerine ve Sovyetler Birliği'ne eğitime gönderildiğini belirten Amerikalı yetkililer, yeni Anayasanın hazırlanması için 8 ve dış ilişkileri düzenleyecek planlar için de 6 Rus uzmanın çalıştığını belirttiler.

Sovyetler ayrıca Afgan Polis Örgütünü gözden geçirerek kendi ihtiyaçlarına göre yeni düzenlemeler yapıyor.

Temel enerji işçileri: 63 gün sonra grev ertelenir mi?

ANKARA (ÖZEL)

HÜKÜMETİN son olarak aldığı MESS'e bağlı işyerlerindeki grev erteleme kararları, birçok işçiyi mağdur bırakırken, Ankara Temel Enerji işyerinde çalışan işçiler de grevlerinin 63. gününde işbaşı yapmak zorunda kaldılar.

Sezai Türkeş-Fevzi Akkaya Holding'e bağlı olan Temel Enerji işçileri 63 günden bu yana grevdeydiler. Maden-İş ile MESS arasındaki görüşmeler 1979 yılının eylül ayında başlamış ancak 6,5 ay sürmesine karşın sonuç alınamamıştı. İş güvenliği ve işçi sağlığı konusundaki hakları alınamayınca işçiler greve gitmiş, 63 günde sendikadan aldıkları 1500 lirayla geçinmeye çalışmışlardı. İşçiler şimdi hiç bir haklarını alamadan işbaşı yaptırıldıktan sonra dertlerini şöyle dile getiriyorlar:

"63 gün sendikanın verdiği 1500 lirayla geçinmeye çalışarak yarı aç, yarı tok dolaştık. İş bulduğumuz her yerde çalıştık. Şimdi hiç bir hakkımızı alamadan işe başlamak zorunda bırakıldık. Aklımız ermiyor bu nasıl uygulama? Madem erteleyeceklerdi, greve başlamadan erteleselerdi. Bunca didindik, boşa gitti.!"

GENERAL ELEKTRİKTE ERTELEME

Bakanlar Kurulu General Elektrikte alınan grev kararının uygulamasını da 60 gün daha erteledi. General Elektrik Anonim Şirketinin İstanbul-Topkapı'da kurulu işyerinde Maden-İş tarafından alınan grev kararı Bakanlar Kurulunun 15 Mayıs günkü toplantısında alınan kararla ertelendi ve dün Resmi Gazete de yayınlanarak yürürlüğe girdi.

Pazarören Öğretmen Lisesinde, komandolar din dersi öğretmeninin himayesi altında öğrencilere saldırıyor

PINARBAŞI (ÖZEL)

PAZARÖREN Öğretmen Lisesinde öğrenciler din dersi öğretmeni İbrahim Sözkurt'un başını çektiği MHP'li komandoların saldırısına uğradı. MHP'li saldırganlardan Musa Kazım Kaya, Cuma Ekinci, Mehmet Ünal, Selami Makina öğrencileri çeşitli yerlerinden yaraladılar.

Saldırıya uğrayan öğrencilerden Fahrettin Gülmez, Metin Şahin, İsmail Özçelik adlı öğrenciler olaydan sonra Pınarbaşı Cumhuriyet Savcılığına basvurarak komandolardan şikayetçi oldular.

Olay üzerine bir açıklamada bulunan TİKP Pınarbaşı İlçe Başkanlığı bir bildiri yayınlayarak olayı kınadı. MHP yanlısı Kaymakam Vekili ile Emniyet Amirinin saldırganlara cesaret verdiğini belirten açıklamada şöyle deniyor:

"Daha önce Pazarören Öğretmen Lisesinde bu tür olaylar yoktu. Öğrencilerin tamamı dayak korkusu olmadan öğrenimini sürdürmekteydi. Ama Demirel hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte okulda öğrenciler üzerinde yoğun bir terör başladı ve öğrenciler okula gidemez hale geldiler."

Metal Kapak ve Eskişehir Magnezit'te sözleşme imzalandı

İSTANBUL (AA)

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası, İstanbul'daki Metal Kapak ve Eskişehir'deki Magnezit Anonim Şirketinde toplusözleşme imzaladı.

Metal Kapak'ta çalışan 200 işçinin saat ücretlerine birinci yıl 50, ikinci yıl 56 TL zam yapıldı. Toplam sosyal yardımlar ise birinci yıl 50 bin, ikinci yıl 55 bini buluyor.

Ayrıca yılda 6,5 maaş ikramiye ödenecek ve kıdem tazminatı 45 gün olacak.

Magnezit Anonim Şirketinde ise saat ücretlerine 50-60 TL zam yapıldı. İkramiye birinci yıl 6,5, ikinci yıl ise 7 lira olarak saptandı.

Kıdem...

(Baştarafı 3. sayfada)

tebliği, 193 sayılı Gelir Vergisi Yasasının 25. maddesinin 7. fıkrası hükmüne aykırıdır. Yasa, işten ayrılanlara ödenecek işten çıkarma tazminatının işçinin 24 yıllık tutarına kadar olan kısmının vergi dışı olduğunu hükme bağlamıştır. Yasa uyarınca bugüne kadar yapılan uygulamalarda işten çıkarma tazminatının işçinin 24 aylık tutarını aşan kısmının vergilendirilmesi şeklinde yapılmıştır. Yasada hizmet süresi esas alınmayıp, ödenecek tazminatın 24 aylık tutarı esas alınmıştır. Oysa, Türk-İş tarafından iptali istenen 185 numaralı tebliğde yasanın lafzından ve gayesinden uzaklaşılarak, hizmet yılı esası ölçü alınmış ve her yıl için ödenecek tazminatın 30 günlük tutarının üzerindeki ödemelerin vergilendirileceği bildirilmiştir. Yasaya göre vergi muafiyeti sınırları içinde kalan işten çıkarma tazminatlarına tebliğ ile vergi artışı getirilmektedir."

Evrak tahrif eden müdür muavinini vali görevden aldı

MERSİN (ÖZEL)

MERSİN Milli Eğitim Müdür Muavini Celal Eğilmez, çeşitli belgeler üzerinde tahrifatta bulunduğu için Vali Fahri Öztürk tarafından görevinden alındı. MHP yanlısı olarak bilinen Eğilmez, Milli Eğitim Müdürlüğündeki sürgün ve tayinlerde aktif rol oynuyordu

2,5 aydır maaşlarını alamayan Boğaziçi Üniversitesi asistanları direnişe geçti

İSTANBUL (ÖZEL)

BOĞAZİÇİ Üniversitesi yardımcı öğrencileri, maaşlarının 2,5 aydır ödenmemesi üzerine dün direnişe başladılar.

Meselenin direnişe geçmeden halli için yaptıkları tüm girişimlerin okul idaresi tarafından ilgisizlikle karşılandığını ve okul idaresinin "kemerleri sıkıp beklemekten" başka bir şey önermediğini söyleyen asistanlar, direnişlerinin, ücretlerini alana kadar devam edeceğini bildirdiler. Asistanlar ayrıca, para alamamalarının asıl nedeni olan "Yardımcı Öğrencilik Kurumu" değiştirilinceye kadar da mücadelelerine devam edeceklerini vurguladılar.

Konya Emniyeti evlerden keyfi olarak kitap topluyor

KONYA Emniyet Müdürlüğüne bağlı bazı ekipler, kuşkulandıkları sol görüşlü kişilerin üzerlerinde herhangi bir suç aleti bulamayınca, evlerini basarak kitaplara el koyuyor.

Bir süre önce gece saat 02.00 sıralarında Mehmet Akdemir, Erdoğan Nesimoğlu ve Cevdet Küçükceren'in üzerini arayan ekipler, suç unsuru bulamayınca gençlerin evlerini basarak kitaplarına el koydular. Yargıtayın bu konudaki içtihadına rağmen evlerden "yasak" olduğu gerekçesiyle kitap toplatılması tepkiyle karşılandı.

Almanya'dan izne geldiği gün arabasını çaldılar

İSTANBUL (ÖZEL)

YAŞAR Bağdatlı 6 senedir Almanya'da çalışan bir işçi. Ailesiyle birlikte gurbet ellerde yıllardır geçimini sağlamaya, yaşamının son dönemleri için bir güvence yaratmaya çalışıyor. Her yıl da bir ay iznini kullanmak üzere Türkiye'ye koşuyor, sıla özlemini giderebilmek için, eşi dostu akrabayı görebilmek için.

Bu yıl da öyle olmuş. İznini aldığı gibi eşiyle birlikte yola çıkmışlar. Almanya'nın Mülheim şehrinden, cuma akşamı İstanbul'a varmışlar. Kocamustafapaşa'daki akraba evinin önüne çekmişler arabalarını ve ilk gece kardeşi yatmış arabada ne olur ne olmaz diye. Çünkü önceki yıl arabayı çalmak isteyenler başaramamışlar, içinde pasaport, evrak ne varsa götürmüşler. O yüzden tedbirli Yaşar Bağdatlı.

Cumartesi günü ise arabayı boşaltmışlar, eşe dosta getirdikleri hediyeleri, kendi eşyalarını ve diğerlerini. İçleri rahat arabayı bırakmışlar evin önünde ve yatmışlar.

Yaşar Bağdatlı izninin ikinci gününde arabanın peşinde ilgililere haber verip koşturmaya başladı. Anlaşılan bir aylık izin arabayı bulmaya çalışmakla geçecek. Yıllarca gurbet ellerde çalışıp bir ay yurduna gelmenin mükafatı bu olsa gerek.

Oleyis üç otelde aynı gün greve çıkacak

ANKARA (ÖZEL)

OLEYİS Sendikası, Büyük Ankara Otelinden sonra, Marmara ve Stad otellerinde de bugünlerde grev ilanı asacak. Büyük Ankara Otelinde ise greve gitmek için gerekli olan 6 günlük süre doldu.

Sendikanın her üç otelde de birlikte greve gitmek istediği, bu nedenle de Marmara ve Stad otellerinde greve başlamak için gerekli olan 6 günlük sürenin geçmesini bekleyeceği öğrenildi.

Karadeniz Teknik Üniversitesi yeniden öğretime başladı

TRABZON (AA)

KARADENİZ Teknik Üniversitesinde 21 Mart günü süresiz ara verilen öğretime yeniden başlandı. KTÜ Rektörlüğünden alınan bilgiye göre bu ders yılının Mimarlık, Mühendislik ve Lisans öğretimi 11 Haziranda sona erecek. Kış yarı-yılı sınavları ise 16 Haziran-3 Temmuz tarihleri arasında yapılacak.

cemal süreya

PAÇAL

Miskioğlu'nun kitabı

Ahmet Miskioğlu, "Ana Temleriyle Sait Faik" adlı çalışmasını 1954 yılında yapmış. O dönemde çok beğenilen bu çalışma hocaların (Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Caferoğlu, Mehmet Kaplan) onayı ile Üniversite kitaplığına kabul edilmiş.

Miskioğlu, 1979'da "Ana Temleriyle Sait Faik ve Yeni Türk Edebiyatı" başlığı altında yayımlanan kitabının önsözünde şöyle diyor: "Aradan 25 yıl geçmiş olmasına karşın, yapıt, bugüne değin kimsenin üzerinde üstelerek durmaya gerek duymadığı yanları da ortaya koyduğu için dahi yayımlanmaktadır diyorum. Bununla birlikte "Ana Temleriyle Sait Faik'in başına giriş bölümü eklemek zorunluluğunu duydum."

Gerçekte, iki "giriş" var kitapta: "Giriş 1", "Giriş 2". Ben burda "Cumhuriyet Dönemi ve Bazı Olaylar" başlığını taşıyan "Giriş 2" den söz etmek istiyorum.

Ahmet Miskioğlu (herhal Sait Faik'in öykücülüğünü daha iyi yorumlayabilmek için), Cumhuriyet dönemi edebiyatındaki bazı olayları köşe taşı olarak görüyor. İlginç bir yöntem kullanıyor bu konuda. "Olay"ı da şöyle tanımlıyor: "Olağan olmadığı için toplumun geniş ölçüde ilgisini çeken olgudur olay".

Cumhuriyet döneminde "bazı olaylar" şunlardır: Nazım Hikmet şiiri; Yedi Meşaleciler; Kadro dergisi; Türk Dil Kurumu; Varlık dergisi; Sait Faik'in öykü girişimi; Sanat Dergisi (Milliyet)

Miskioğlu'na göre, Cumhuriyet döneminin ilk edebiyat olayı "Yedi Meşaleciler" olayıdır. Kişilik arama yolundaki "yedi genç öğrencinin" çıkardığı bir kitap büyük ilgi uyandırmıştır. Aslında Yedi Meşale topluluğu önemli bir edebiyat devrimi olmadığı gibi gerçek bir sanat anlayışının taşıyıcısı da değildir; ortaya çıkmasıyla batması bir olmuştur. Ama üyelerinin hemen hepsi sonradan kendi kişisel emekleriyle ünlü birer ad olmuşlardır. Olay budur. Diyelim ki etkinlik.. Nazım Hikmet'in "olay" oluşu se daha çok değer kavramına bağlanıyor.

"Kadro" dergisinin de "Cumhuriyet döneminin 1932'lerde oluşturulan ilk yazın akımı olduğunu; ilk gerçekçi, devrimci ve devletçi bir yazın olayı" olduğunu söylüyor Miskioğlu. Kendisine rastlarsam, soracağım: Ne demek "Devletçi yazın olayı"?

Bu arada ilk roman ve şiir yarışmalarına da yer vermiş kitabında. Sözgelimi 1946 şiir yarışması için Seçiciler Kurulunca CHP'ye sunulan "bildirge" metnini bile yayımlamış.

Miskioğlu çok okuyan, sanat tutkunu bir arkadaştır. İyi bir hocadır. Ama, doğrusu, kitabın bu bölümündeki fazlaca orijinal yöntemini de, başvurduğu tutamakları da pek benimseyemedim. Oysa, benim bildiğim Miskioğlu çok daha iyi ve kapsayıcı bir panorama çizebilirdi. Ayrıca 25 yıl önceki bir incelemeyi olduğu gibi yayımlaması da yanlış bir işmiş gibi geldi bana. Üstelik bu onun ilk kitabı oluyor. Daha da büyük bir yanlış, Miskioğlu'nun sonradan yazdığı ilk bölümü bugün eski metninin bir parçası gibi göstermeye çalışması, deyim yerindeyse, eski metne göndermeler yapmasıdır.

1946 şiir yarışmasının sonucunu açıklayan Seçiciler Kurulu tutanağının Sait Faik'in öykücülüğüyle ne ilgisi var? Belirttiği biçimde bir "olay" olarak Yedi Meşale'nin Sait Faik'le ne ilgisi var? Hele hele, Milliyet Sanat Dergisi'nin ne ilgisi var?

Bu arada hemen anımsadım, Ahmet Haşim, Yedi Meşaleciler için şöyle konuşmuştu: "Tek başarıları bir ara kendilerinden söz ettirmiş olmalarıdır."

Miskioğlu'na bakarsanız, Türk öykücülüğünde üç doruğu Orhan Kemal, Sait Faik, Ahmet Hamdi oluşturmaktadır. Açıklıyor: Temlerine göre açıklayınca, Sait için nasıl "yalnızlık, aylaklık ve doğa" sanatçısı diyorsak, Orhan Kemal için "açlık duygusunu en iyi işleyen" bir öykü ustası; Ahmet Hamdi için de "sevi ve ölüm yazarı" diyebiliriz.

Sait Faik "yalnızlık" sanatçısı mıdır? "Açlık duygusu" deyimi Orhan Kemal'i özetlemeye yeter mi? "Sevi ve ölüm" sözcükleri Ahmet Hamdi'yi tanımlayabiliyor mu?

Bilmem ama, Miskioğlu'nun, Sabahattin Ali'yi sıra içine iterek Ahmet Hamdi'yi "doruklaştırma"sına tutuldum biraz.

Falih Rıfkı'yı adamakıllı göz ardı edip, "Cumhuriyet döneminin ilk yazarları" olarak, Yakup Kadri'nin, Halide Edib'in, Refik Halid'in yanında Mustafa Kemal'i göstermesi de ilginç geldi bana.

Gerçi, yazar, kitabını "müfredat programını" da göz önünde tutarak yayıma hazırladığını söylüyor; söylüyor ya, hiç bir müfredat programının yazarları bu tür orijinal düşüncelere zorladığını sanmamaktayım.

Bence Ahmet Miskioğlu, yalnızca "Ana Temleriyle Sait Faik" adlı ikinci bölümü, gözden geçirerek, hatta yeniden yazarak yayımlasaydı çok daha hayırlı bir iş yapmış olurdu.

«TV' de Edebiyat Uyarlamaları» konulu açık oturum ilgi görmedi

İSTANBUL (ÖZEL)

Geçtiğimiz pazar günü Atatürk Kültür Merkezi Sinema salonunda yapılan "Televizyonda Edebiyat Uyarlamaları" konulu açıkoturum ilgi görmedi. Sekiz on kişilik bir dinleyici grubunun izlediği açıkoturuma, yapıtları tartışma konusu edilen yapımcılarla yönetmenlerin de gelmedikleri görüldü.

Televizyonda 1980 yılı içinde bugüne dek gösterilmiş olan "Çukur", "Denizin Kanı", "İbişin Rüyası", "Obalar ve Atlar", "Kaynanalar", "Trafik Cezası" ve "Paranın Kiri" adlı filmlerin tartışıldığı oturumda; Mahmut Tali Öngören, Tuncay Öztürk, Hüseyin Karataş, Ünal Küpeli söz konusu filmler üzerine görüşlerini açıkladılar.

Daha çok, konuşmacıların kendi aralarındaki söyleşisi biçiminde gerçekleşen açıkoturumda, "Çukur", "Denizin Kanı" ve "Trafik Cezası"nın yılın başarılı çalışmaları olduğu; bunların dışında kalan filmlerin ise, [illegible] görüşünde birleşildi.

Atilla Özer'in birincilik alan karikatürü.

«Müze ve İnsan» konulu karikatür yarışmasında Atilla Özer birinci oldu

İSTANBUL (ÖZEL)

Müzeciler Derneği tarafından düzenlenen "Müze ve İnsan" konulu karikatür yarışmasında birinciliği Atilla Özer aldı. Barış Baklan, Ferit Avcı, R. Bengü Özer, Sait Munzur ve Seçkin Temur'a da başarı ödülü verildi.

Aynı yarışmada Mustafa Doğruer Karikatürcüler Derneği özel ödülü, Mahmut Akgün ise İstanbul Mimarlar Odası özel ödülü ile değerlendirildi. Ödüller, sanatçılara, 1. Türkiye Müzecilik Kongresi sırasında törenle verildi.

Yarışmaya katılan tüm eserler 15-18 Mayıs tarihleri arasında Atatürk Kitaplığında sergilendi.

Öte yandan 16 Mayıs günü 1. Türkiye Müzecilik Kongresinde bir konuşma yapan Karikatürcüler Derneği Başkanı Tan Oral, Karikatür Müzesi'nin çeşitli sorunlarını dile getirdi. Tepebaşı'ndaki Karikatür Müzesi'nin dünyanın en küçük fakat bu alanda çok az sayıdaki müzelerden biri olduğunu vurgulayan Tan Oral, müzenin, karikatür sanatının basılı ve özgün ürünlerini toplamaya yönelik bir çalışma içinde olduğunu belirtti.

günün sanat olayları

GÖSTERİ

İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezinde, 18.00'de Fransız "Yeni Dalga" filmlerinden Jacques Rivette'in PARİS BİZİMDİR (Paris qui nous appartient) sunuluyor. Türkiye'de ticari sinemalarda gösterilemeyen ve 1961 yapımı olan filmin, [illegible]

İSTANBUL, DGSA Kültür Şenliğinde bugün 12.00'de senaryosunu Brecht'in yazdığı 1932 yapımı siyasal sinema örneği BUZLU İŞKEMBELER (Kühle Wampe) gösteriliyor.

İSTANBUL Sinema-Televizyon Enstitüsünde, bugün 14.00'de Zeki Ökten'in filmi SÜRÜ (1978) ve 16.30'da Laurel-Hardy dizisinden LOREL-HARDİ KOTRADA (1941) sunuluyor.

İSTANBUL Fransız Kültür Merkezinde, 21.00'de Jean Cocteau'nun İKİ BAŞLI KARTAL (L'Aigle a deux tetes) adlı 1947 yapımı filmi son kez gösteriliyor.

ANKARA Fransız Kültür Merkezinde, 18.00'de Jean Cocteau'nun 1949 yapımı ORPHEE gösteriliyor. Filmde Jean Marais, F.Perier ve Maria Casares oynuyorlar.

ANKARA Türk-Amerikan Derneğinde, 20.30'da "Taksi Şoförü" filminin yönetmeni Martin Scorsese'nin 1978'de yaptığı SON VALS adlı film sunuluyor. Başrollerde Bob Dylan ve Eric Clapton var.

ANKARA, ODTÜ Şenliğinde, bugün 20.30'da Yurtlar Salonunda halk oyunları gösterisi izlenebilir. Mimarlık anfisindeki iki tiyatro gösterisinden Boğaziçi Üniv. Tiy. Kol'nun GÜNEŞE AKIN'ı 15.30'da, Mersin Bölge Tiyatrosunun AYAK BACAK FABRİKASI 19.00'da.

TOPLANTI

İSTANBUL Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Kültür Şenliğinde bugün 15.00'de "Sanatta Gerçekçilik Sorunu" konulu bir açık oturum var. Hilmi Yavuz'un yöneteceği oturuma Murat Belge, Demirtaş Ceyhun, Aziz Çalışlar, Nihat Behram ve Tahir Abacı katılıyorlar.

ANKARA Sanat Sevenler Derneğinde, 18.00'de öykücü Memduh Şevket Esendal'ı anma toplantısı yapılıyor. Cihat İleri'nin katılacağı oturuma M.Sunullah Arısoy, Muhtar Körükçü, Sacit Onan, Necmettin Türinay ve Işık Yenersu katılıyorlar.

OPERA—BALE

SAMSUN turnesindeki İstanbul Devlet Opera ve Balesi, bugün 14.00'de Britten'in çocuk operası BİR OPERA YAPALIM'ı, 18.00'de Gluck'un operası KADININ FENDİ KADIYI YENDİ'yi, 20.00'de Nevit Kodallı'nın HÜRREM SULTAN'ını sunuyor.

İSTANBUL, Atatürk Kültür Merkezinde, 20.00'de C.Orff'un CARMİNA BURANA adlı müzikali, Ankara Devlet Opera ve Balesi tarafından sunuluyor.

SAMİ GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

13.2.1976 (3)

«Bıkma başladı mı sevgi ölür»

"Olur tabi. Her doğru davranışımızın yanında yanlışlığa itmek için bekleyen öğeler vardır. Kimi zaman doğruyu, yanlışı seçmemize bilgi, akıl yetmez."

"Niye yetmez?"

"Dikkatsizlikten. Dalgınlıktan... Ya da o sırada düşüncelerimizde meydana gelen bir karmaşanın-hık-etkisinde kaldığımızdan-hık-Başka etkenler de var-Hık-. Akacak kan damarda durmazmış."

"Bir doktora gitsek..."

"Dur biraz-hık-"

"Ay Muzoo bu böyle sürerse çok fena!" dedi telaşlanarak.

"Geçer." dedim, hık, hık...

"Koluna gireyim" dedi, "Yüze kadar say bakalım."

"Bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, hık, sekiz, dokuz, on, onbir, oniki, onüç, ondört, hık... Tamam, hıklama sizesini saptadım, Yedi saniyede bir." Bundan yirmibeş yıl önce çocukluk arkadaşlarım Sami ve Süleyman'la davetiyesiz düğün tıkabasa yemek yediğimize, bardaklar dolusu içki zıkkımlandığımız bir düğünden dönüşte ilk kez yakalanmıştım hıçkırığa. Uyuşmaz kesiliyor, uyanmaya başlıyordu bir hafta kan kusturmuştu. Ünlü bir Papa hıçkırıktan ölmüştü. Dr.Ergin Atasü'nün telefon numarasını rehberde buldum, çevirdim. Dördüncü zilde açıldı. İstanbul şivesiyle konuşan hanımefendi annesiydi galiba, "Evde yok" dedi, "Nereye gittiğini bilmiyorum." Teşekkürlerimi sundum, özür diledim. Hık... Pandomimciler, komedyenler tarafından karikatürize edilen hıçkırıklı sarhoşları düşünüyor, gülümsiyordum. Hık. Karım, (Aile Ansiklopedisi)ni açtı, hıçkırık maddesini aradı. "Dinle" dedi, "Karın ve göğüs boşluğunu birbirinden ayıran, solunum işinde önemli rolü olan diyafram adelesinin birden kasılması ve bu sırada gırtlaktaki ses aralığının sıkışması sonunda meydana gelen rahatsız edici bir belirtidir. Bazen geçici, bazen inatçı hıçkırıklar olabilir. Seninki inatçıya benziyor... İnatçı hıçkırıklarda sebep çoğunlukla sinirlilik ve histeridir. O rüya senin sinirlerini bozdu. Hiç bir ilacın dindiremediği hıçkırıklar telkinle durdurulabilir. Konuşarak hastanın dikkati başka tarafa çekilir... Ben sana masal anlatayım mı?... Organik sebeplere bağlı hıçkırıklar gece gündüz aralıksız devam eder. Bu organik hıçkırıkların başlıca sebepleri şunlardır: Karın ve göğüs organları hastalıkları, göğüs bezlerinin büyümesi kalp zarı iltihapları, göğüs urları, kalp büyümesi, zatülcemp, alkolizm, üremi, striknin zehirlenmesi, bazı sinir hastalıkları. Meğer ne korkunçmuş ufacık hıçkırık! Tedavi: Birden korkutma, nefes tutma, bir kaç dakika bir kesekağıdının içine nefes alıp verme, göz yuvarlaklarına gözü kapadıktan sonra parmakla basma, dili dışarıya çekme, kusturma, burnu tahriş ederek aksırtma. Kız bu ne! Aman tanrım! Çok soğuk veya çok sıcak bir şey içirtme, enseye buz koyma...Atropin, Luminal, Morfin gibi ilaçlar yararlıdır."

"Hangisinden başlıyalım? Hık."

"Kese kağıdından" dedi karım, mutfaktan pirinç kokulu bir kese kağıdı getirdi. Alıp vermeye başladım. Soluğumu bırakırken kağıt şişiyor, alırken hava emildiğinden hışırtıyla daralıp yapışıyordu. Bu yapışmayı bir deri bir kemik uyuz atlara, avurtları birbirine geçmiş ihtiyarlara benzetiyordum. Hayır, yararsız.

"Dur şöyle de gözlerini ovalayım."

Yumdum. Hık. Bombeler üzerindeki parmağının sevecan dokunuşları iyiydi, hoşuma gidiyordu ama mikrop hıçkırık, binlerce yıl biriktirdiği öcü benden almak istercesine boğazımla göğsüm arasında dans ediyor, hık'latıyordu. Gözleri oyulanları, mil çekilenleri anımsıyor, böyle felaketlere uğrayanların söndürülmüş hayatlarındaki sonsuz acıları şimdi daha iyi anlıyorum." Bu da hava" dedim.

"Dilini dışarıya çeksene!"

"Nasıl çekeyim? Beceremem" dedim. Islak, kaygan ucundan tutmak istedim, tutamadım, ancak tırnaklarımı batırırsam belki. Canım acıyordu. Bir yandan da ağzımdan sular akıyordu. Rezalet bir şeydi!

"Sana bir çay pişireyim" dedi karım.

"Eh, onu da deneyelim bakalım. Hık, hık!... Kaynaktı çay, güçlükle yutabiliyordum. Kodin belirdi. Sızdığı bir gece oğlundan nefret eden anası kızgın yağ dökmüş, zavallı bağıra çağıra can vermişti. Göğsüm rahatladı, 'İyi geldi galiba' derken gene hık! Ama şiddetli bir kaç hık arka arkaya sıralandı.

Sinirlerim tel gibi gerilmişti. Oturamıyor, yatamıyor, konuşamıyordum. Aklım fikrim kurtuluş çeresine takılmıştı. Kurtulma isteği öteki düşünce zincirlerini kopartıyor, beynimdeki cinleri çıldırtıyordu. Çok zor durumlarda kalmış, engelleri aşabilmek için amansız savaşımlar vermiştim. -Kurtulmayı-tanıyordum tanımasına ama başvurduğum güçler yardımıma koşamıyordu.

"Bovvv!" dedi karım yüksek sesle. Gerçekten kortum, biraz kesilir gibi oldu ama mantar gibi yüze çıktı bir saniye sonra. Hık!

"Yüzünü yıkasana!"

Yıkadım.

"Ensene buz koyayım mı?"

"Koy."

Buz, buz gibiydi. Ensemi yaktı, o nokta oyulur gibi oldu. Kızdım, "Al şunu!" dedim, "Yazılanların hepsini yaptık, palavra!"

"Burnuna biraz kolanya çeksene!"

Avucuma doldurduğum limon kolonyası burnumun içini kavurdu. Beş dakika hiç sarsılmadım. Kesilmişti. Yaşasın! Sarıldım karıma. "Tamam, kurtuldum", dedim. Gülümsedi, "Geçmiş olsun Muzo, ben de rahatladım. Öyle korkmuştum ki..."

"Ölümden öte köy yok ya!"

"Allah göstermesin! Şimdi biraz dinlen. Yat şuraya!"

Sedire uzandım. Gerçekten yorulmuştum. Bir saate toparlandım, "Gidiyorum" dedim.

"Nereye? Hastasın."

"Vecihi'yle buluşacağım"

"Telefon et, başka gün buluşun."

"Olmaz."

Yürürken ayaklarım geri geri gidiyordu, dizlerimde bir dermansızlık vardı. Keşke karımı dinleseydim...

Remzi İnanç'la çay içiyordu Vecihi Timuroğlu. Hıçkırık serüvenini anlattım. Güldüler... Vecihi Timuroğlu, "Gelmeseydin" dedi.

"Gelmeseydim kızardın ama."

"Kızardım."

Hikayeci ve CHP İstanbul Milletvekili Necdet Ökmen girdi içeriye, tokalaştık. Bastona dayanması dikkatimi çekti, "Nedir bu baston hikayesi?" dedim.

"Haberin yok mu, ölümden döndüm" dedi Necdet Ökmen, bir Birinci sigarası yaktı. İstanbul'dan Ankara'ya gelirken otomobilleri kaza yapmıştı, uzun süre komadan çıkamamıştı, on ay yatmıştı. Meclise sedyeyle getirilerek oy kullanmasını sağlamışlardı. Geçenlerde de Üsküdar'daki evinin karşısında bulunan ahşap, kırık dökük yapı tutuşmuş, alevler camları patlatmış, çerçeveleri yakmıştı. Karısını yollamıştı zarar ziyan tespitinde bulunsun diye, bir iki gün sonra kendisi de gidecekti. (Köpeğin Biri) adlı bir kitap yayımlamıştı. Çehov hikayelerinin esprili tadı vardı hikayelerinde. Sürprizler, kişisel davranışlardan doğan yanlışlıklar, yanılgılar işleniyordu, anılardan devşirdikleri de vardı. Yeni İstanbul gazetesinin 1950'lerde düzenlediği (Dünya Hikaye Yarışmasında) Merhametli Bir Kadın hikayesi birinci seçilmiş ve Fransa'da basılan bir antolojide yer almıştı, ayrıca çeşitli dillere de çevrilmişti. Yalnız bu başarının tadıyla yetinmiş, yazarlığı sürdürmemişti. Politikacılığı, particiliği, avukatlığı, yeteneğinin gelişmesini engellemişti.

Şimdi tekrar hikayeciliğinin ateşini harlandırmaya çalışıyordu. "Ertuğrul Ayaydın da yıllardır yazmıyor" dedim, "Oysa üstün bir yetenekti."

"O da ilkin matbaa kurdu, dergi çıkardı, sonra da başka işlere verdi kendini" dedi Necdet Ökmen.

"Yaratıcıydı" dedim. Dönem dergisini yayımlarken gece gündüz birlikteydik.Hayatı ilgilendiren sorunların hepsini enine boyuna didikleyen, inceliyen, en küçük bir eksiklik bırakmıyan ve sadece —yeni—yi araştıran bir yazardı. Büyük çıkışlar yapacağına, deneme ve eleştiri alanında yıldızlaşacağına inanıyordum. Ama basımevini satıp Dönem Yayınevinin kapısına kilit asınca Beyoğlu'nakapağı atınca edebiyattan kopmuştu. Nasıl dayanabilmişti aklım kesmiyordu. O yetenek kaybolabilir miydi? Yanılmış mıydım? Yoksa yetenek sandığım bir —heves—miydi?

Nahit Eruz geldi. "Cemal Süreya'yı görüyor musun?" dedi.

"Göremiyorum. Aramıyor."

"Beni de aramıyor." dedi Nahit Eruz.

"Tartıştınız mı yoksa?" dedi Vecihi Timuroğlu.

"Hayır. Belki de bıkmıştır."

"Sanmıyorum" dedi Vecihi Timuroğlu, "Seni çok sever"

"Ben de severim ama insanların bir de —Bıkma hakkı— diye bir hak var" dedim.

"Bıkma başladı mı sevgi ölür" dedi Necdet Ökmen.

"Önce sevgi azalır, bıkma arkadan gelir. Birisinin ölümü ötekisini yaratır" dedim.

"Alışkanlık da rol oynar beraberliklerin zayıflamasında" dedi Necdet Ökmen.

"Doymadan bıkmaya geçiş bu" dedi Vecihi Timuroğlu.

"Doyma ve doyuramama. Belki bizler böyle bir sonuçla karşılaşmadan sakatlıklar başlıyor. İlişkilerimizin başlangıcında bizleri birbirimize bağlayan ilginç şeyleri tekrarladığımızdan yeni kaynaklar yaratamadığımızdan hayal kırıklığı denen olgu çıkıyor ortaya, derken bu çözülmeyi başkaları izliyor çorap söküğü gibi."

"Bir deneme konusu bu" dedi Vecihi Timuroğlu, "Hadi gidiyoruz."

Necdet Ökmen'le, Nahit Eruz'la, Remzi İnanç'la vedalaştık Kızılay'a çıktık Vecihi Timuroğlu'yla. Soğuk soğuk parlayan güneş kaldırımlara uhuyla tutturulmuş gibi duran kirli buz parçalarını ışıldatıyordu. Paltolarına bürünmüş, atkılarına, mantolarına sarılmış; fötrlü, kasketli, şapkalı, ayakkabılı, kauçuklu, çizmeli insanların yüzleri, güneşin bulutlardan ve kömür tabakasından sıyrılması nedeniyle sevinçliydi. Geçici bir sevinç!.. Bastığımız buzlar kıtır kıtırdı, yumuşayanlar dağılıyor, sulanıyordu.

DEVAMI YARIN

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

Kahraman köpek Lassie

18.50

Bugün sürekli filmin "KAHRAMAN KÖPEK" adlı bölümü yayınlanacak. Lassie dağda gezerken bir köpek görür. Köpek bağlıdır ve sürekli olarak havlamaktadır. Lassie dağa tırmandığında bir uçurumdan düşmekte olan Karl'ı görür ve onu kurtarmaya çalışır.

19.15

MERHABA

Kaynak Gültekin'in hazırladığı ve İdil Öztamer'in sunduğu programa konuk olarak Prof. Dr. Mehmet Dokuzoğuz Abdullah Şimşekcan, Adem Kabasakal ve Turan Ölçer katılacaklar. Programda, sırasıyla şu konular işlenecek:

İncir hakkında kısa; öz bilgi, incirimizin bugünkü durumu, üretici sorunları, incir standartları, incirin botanik vasıfları ile ilekleme, incir hasadı ve üretici açısından kurutma sorunları, kanlıbala..... zararlısı, incir kök uyucu hastalığı, incir meyvası iç çürüklüğü konularında mücadele fügigasyon (gazlama), incir işleme çeşitleri ve iç dış pazarlaması.

19.50

Uykudan Önce

Küçüklerin masalcı amcası Ergun Uçucu programda bir hikaye anlattıktan sonra, bir çizgi film gösterecek.

Abdülhamit'in burnu

"İşte Cumartesi programında hiç dikkatinizi çekti mi, Uğur Dündar Türkiye'den haberler verirken kuyrukların kalktığını söyledi. Bir güldürüde yer aldığı için bu habere herhalde siz de gülüp geçtiniz.

Meğer kuyruklar da Abdülhamit'in burnu hikayesi gibi imiş. Çünkü cumartesi günkü Tercüman gazetesi bütün gazeteleri atlatarak verdiği haberde "programın geçen haftaki kusurlarından arınarak ekrana geleceğini" müjdelemiş ve "programın yeni komedyenleri Uğur Dündar'la sohbetlerinde kuyrukların artık kalktığını itiraf edecekler" diye yazmıştı. Hükümet sözcüsü gazetenin bir bildiği vardı. Tercüman kuyruklardan bahsedilmesini istemiyor diye TV'de bir yapımcı Türkiye'de kuyruklar kalktı demek zorunda kalmayacağına göre, Kasaroğlu'nun tavsiye ya da temimiyle "itiraf ettirildi" herhalde. Ama daha güzel oldu ve izleyici de bol bol gülmek fırsatını buldu.

Tercüman "kuyrukların kalktığını itiraf edecekler ama soğanın fiyatını da şikayet konusu yapacaklar" diye memnuniyetsizliğini de belli etmiş. TV'de neden yerli yapım izleyemediğimizi şimdi anladınız mı. Kuyruk demeyeceksiniz, soğandan bahsetmeyeceksiniz, şu sıralar zam göreceği için satışı durdurulan şekerden asla, sigarasız, çaysız, meyvesiz, tatlısız, tuzsuz..... Aynen Abdülhamit'in burun hikayesi. Yine de TV'de izlenebilecek güzel bir program yapabildiği için Uğur Dündar ve ekibinin ellerine sağlık.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER 51

Kentte Çok-Çek'in hüküm sürdüğü dönemdi

Bundan sonra kente pis dedikodular yayıldı. El üstünde tutulurken, nice yüzbaşı, onbaşı ve binbaşı sivil giyinerek kapının eşiğini aşındırırken, şimdi başta askerler, herkes Siwi-Biwi'nin aleyhine döndü. Sözde, kızlarını da çalıştırdığı genelev onun maskesiymiş, gerçekte uğraşısı başkaymış. Hadi adını söyleyelim, casuslukmuş. Siwi-Biwi Japonlar hesabına çalışırmış. Yerli komutanlarla erleri ağırladığı evine, sabaha karşı Japonlar gelir giderlermiş. Bundan başka, onun çok önemli, çok gizli birtakım belgeler ele geçirdiği, içindekileri pirinç tanelerine yazarak düşmana kaçırdığı ileri sürülmekteydi.

Gerçi adam Kamış Bostan Sokağında bir antikacı dükkanı açmış, uzun yıllar burada yazıcı, sihirci, büyücü kişilerle çalışmıştı ama iddialar gene de çok su kaldırırdı. Çünkü Siwi-Biwi pirinci yalnız sofrada görmüştü.

İçi mantarlı şapka giymiş, sarışın bir İngiliz bir gün öğleden önce onun dükkanına uğradı. Dört gemi yükü pirinç satın alacağını söyleyerek Siwi-Biwi'nin ağzını aradı.

Siwi-Biwi büyük bir incelikle:

"Bağışlayınız efendim, ben pirinç ticaretiyle uğraşmıyorum" dedi.

"Ya neyle uğraşıyorsunuz?"

"Singapur'un göbeğinde bir genelev işletiyorum."

"Öyleyse bu dükkanı niçin açtınız?"

"Herkes gibi benim de özel meraklarım var, efendim. Bütün gün genelevde vakit öldüremem. Burada, gördüğünüz gibi, antika eşya alıp satıyorum."

"Peki, demek yanılmışım" dedi İngiliz.

Siwi-Biwi'ye çivi gibi soğuk ve delici, katır boncuğu gibi maviş bakışlar yollayıp dükkandan ayrıldı.

Hemen o gece genelevde korkunç bir yangın çıktı. Kızlarının hepsi ve kadınlarının ikisi bu yangında cayır cayır yandı. Siwi-Biwi'ye kadınlarının en yaşlısı kaldı. Evden bir tek eşya kurtarılamadı. Eşya bir şey değil lambaları çekmeceleri eline alan o lamba ve çekmeceyle birlikte yanıyor, bir anda çıra gibi tutuşuyordu. Kentin yangın söndürme örgütü ise her şey kül olduktan sonra yetişebilmiş, küllerin üstüne bolca su sıkmıştı.

Siwi-Biwi yaşlı ve çok geveze karısıyla antikacı dükkanında yatıp kalkmaya başladı. İşleri de son kerte kötü gidiyor, kimse ne antika getiriyor, ne antika alıyordu.

Kentte Çok-Çek'in hüküm sürdüğü dönemdi. Bu aman zaman tanımaz generalin soyu sopu Haydarabad Nizami ile Üçüncü Murad'a dayanıyordu. Kyan Çu'dan generallik henüz çok uzaklarda olup sonsuz bir köpeklikle Çok-Çek'in ellerine ancak su döküp havlu tutuyordu.

O sıralarda Siwi-Biwi dükkanı çalçene karısına bırakarak bir süre ortalıktan yok oldu. Dükkana sürekli baskınlar yapan Kyan Çu buyruğundaki mangalar bir sabah şafak sökerken kadını dağa kaldırdılar. Kocasının nerede olduğunu söylemesi için onu çok sıkıştırmışlar, ama ağzından bir tek söz kopartamamışlardı.

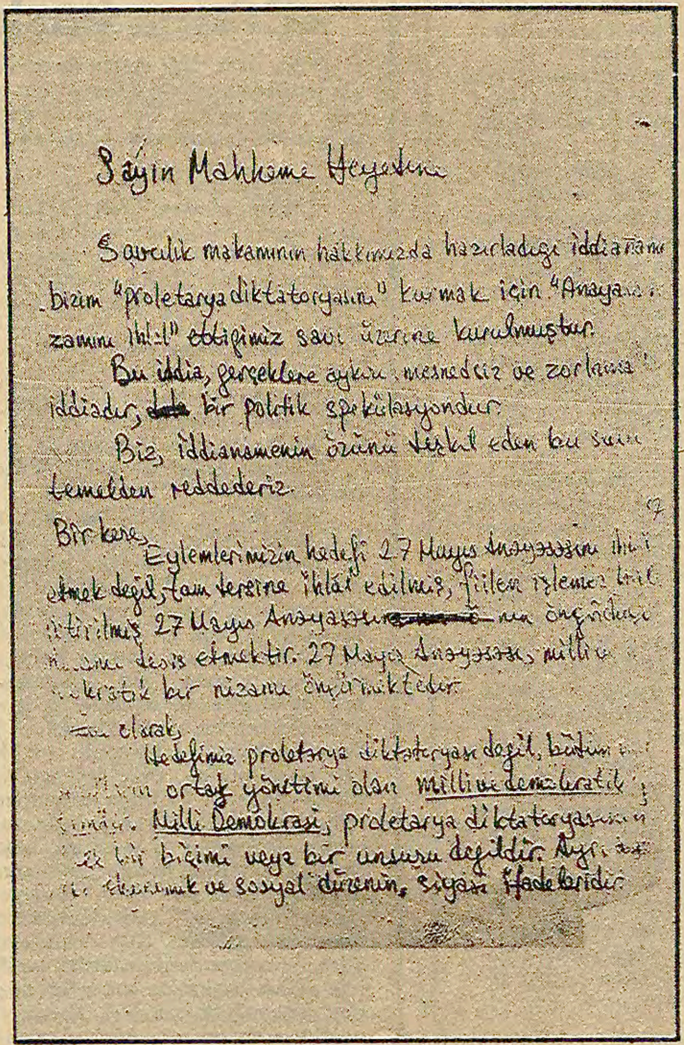
Zaten işe yaramaz kadın, bu kez de tanınmaz bir duruma getirildi. Kasap satırıyla parçalara bölündü ve parçaları leş kargalarına atıldı. Bunu yiyen kargalardan biri kara kanatlarını açıp havalandı. Amerika'ya doğru yol aldı. Öbür kargalar aralarında bir toplantı düzenlediler. *"Acaba Kirpi-kanat tek lokmayla neden yetindi?"* dediler. Ardına takıldılarsa da hızına yetişemediler.

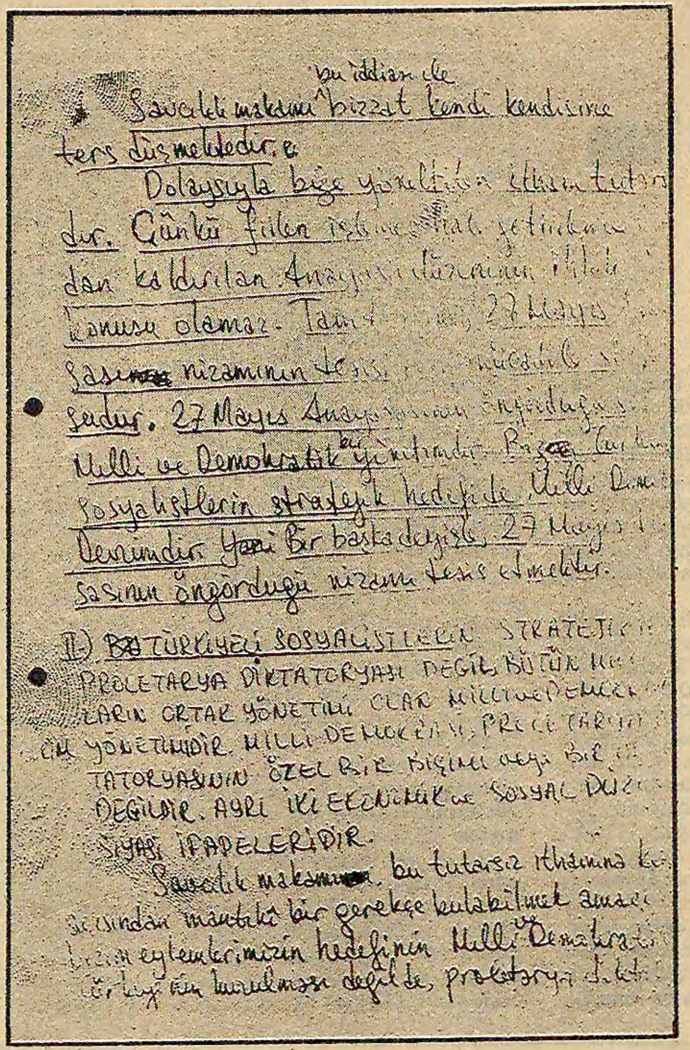
Kirpi-kanat uçmakta olsun, biz gelelim Siwi-Biwi'ye. Adam karısının başına gelenleri duyunca deliye döndü. Kısa bir kamıştan üflediği ağulu iğneleriyle, Kyan Çu mangasının en gözde erlerinden dördünü öldürdü. Bunlar enselerinden iğneyi yiyince ayakta kazık kesiliyorlar, tabuta konuldukları zaman doğrulup kalkıyorlardı. Toprağa gömülmeleri mümkün olmadığından, Singapur'dan götürülüyor, Ganj nehrine baş aşağı bırakılıyorlardı.

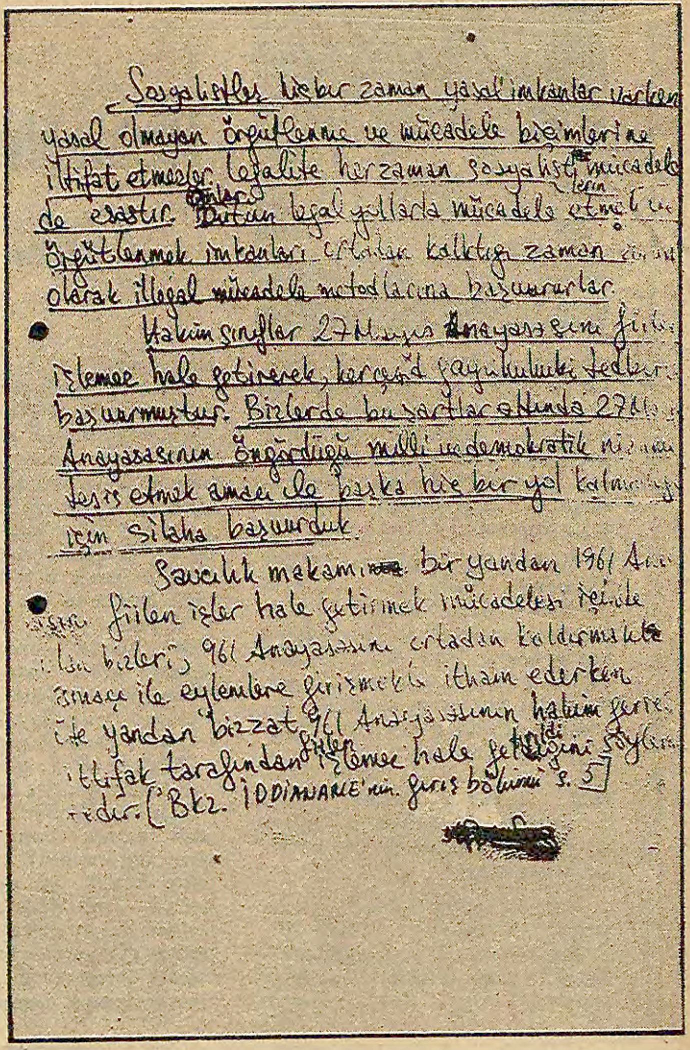
(DEVAM EDECEK)

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

MAHİR'İN KENDİ EL YAZISIYLA MAHKEME İFADESİ

SİBEL ERKAN OLAYINDA MAHİR ÇAYAN VE HÜSEYİN CEVAHİR'İN KONUŞMA BANTLARI 7

Mahir'in annesiyle konuşmaları

Anne— Mahir, Mahir
Mahir— Buyur anne.
Anne— Evladım.
Mahir— Ha
"ÇEKİLİN GİDİN
Anne— Ben geldim çocuğum.
Mahir— Söyle anne,
Anne— Yavrum gel ne olursun teslim ol çocuğum benim hatırım için evladım, bir şey olmayacak gel çocuğum gel.
Mahir— Anne, dinle bak, sonra çek git, dinle sözümü bu faşist köpekler seni kandırmış bu namussuzlar, sakın sakın bunların oyununa gelmeyin.
Anne— Yok evladım yok, bir şey yapmayacaklar benim sözümü dinle.
Mahir— Teslim olunca işkence yapıp bu namussuzlar öldürecekler, arkadaşlarımızı aynı şekilde dünyasına pişman etmişlerdir.
Anne— Mahir.
Mahir— Çekil, çekilin gidin, yarının Türkiyesinde bunların yüzüne tükürecekerdir.
Anne— Burnunuz kanamayacaktır çocuğum söz verdiler.
Mahir— Sizi kandırıyorlar bunlar.
Anne— Hayır söz verdiler.
Mahir— Çekilin gidin dedim o kadar.
Anne— Asker hiç bir zaman yalan söylemez yavrum, ne olursun çocuğum, benim hatırım varsa, dünyada bir tane annen var, in aşağı ne olursun yavrum.
Mahir— Konuşma, gidin.
Anne— Çocuğu ver Mahir, çocuk nerede?
Mahir— Hiç kimseye vermeyeceğiz, bizim arkadaşlarımızı işkence ile öldürüyor bunlar, söz möz bunların doğru değildir. Hepsi yalan. Sizleri kandırıyorlar, kendinize gelin, bunların oyununa gelmeyin, çekilin gidin.
Anne— Mahir.
Mahir— Çekilin gidin dedim size.
Anne— Beni al içeriye.
Mahir— Seni içeri miçeri almam.
Anne— Beni al ne olursun.
Mahir— Almam, defol git (bağırıyor)
Anne— Ne olur ayaklarının altını öpeyim.
Mahir— Sonra bak bunları sonra herkese soracağım bak, eh işte.
Anne— Gel, gel benim sözümü dinle.
Mahir— Başka konuşma, monuşma yok bitti.
Anne— Yavrum ne zamana duracaksın orada?
Mahir— Buradan ancak ölümüz çıkar, bu hainler bizi öldürecekler.
Anne— Sen korkmuşsun çocuğum, sen korkmuşsun evladım, bak bir şey olmayacak bak bana söz verdiler.
Mahir— Çek git dedim sana.
Anne— Evladım.
Mahir— Çek git dedim sana bak.
Anne— Gidemem, beni bırakmazlar buradan çocuğum.
Mahir— Biliyorum, faşistlerin pis bir oyunu bu.
Binbaşı— Hayır senin düşündüğün gibi değil bu asla.
Mahir— Ben buradan çıkmayacağım istediklerini yapsınlar sana.
Anne— Bak ne olacak ben nihayet kadınım ne yapabilirler bana ben senin, senin iyiliğin için geldim yavrum.
Mahir— Yok bırak, tamam istediklerini yapsınlar, hainlerin bu numarası sökmeyecektir.
Anne— Bir şey yapmazlar çocuğum senin iyiliğin için ben geldim.
Mahir— ......Yüz misli, bin misli göreceksiniz bak bundan sonra. Şimdi bu iş olduktan sonra daha beterdir işkence, hiç ne yaparlarsa yapsınlar, isterse kessinler bizi, bu yoldan dönmeyiz, konuş binbaşı bozuntusu konuş.
Anne— Yok çocuğum, evladım, sakın o kıza bir şey yapma olur mu çocuğum.
Mahir— Sen değil, çek git o binbaşı konuşsun bakalım.
Binbaşı— Evet ben Binbaşı A. yalnız laflarına dikkat et. O binbaşı ne demek, ben sana şimdiye kadar çok nazik davrandım ve aynı şekilde hitap ettim, evet dinliyorum söyle.
Mahir— Defolun gidin, yok bir şey, haydi bakalım burada görürsünüz. Çek git, ama hiç kimse buraya giremez. Hiç kimse de bir şey yapamaz hadi bakalım çekin buradan hepiniz gidin. Rahat yok, bir kere onbin kere, yüzbin kere gidin.
Amca— Hüseyin (Kürtçe hitap ediyor)
Cevahir— Bu paşalar, maşalar (Kürtçe devam ediyor) Bunlar elektrik ceryanına tutup öldürürler. Taylan'ı ne yapmıştı sokak ortasında, günahsız adamı vurup öldürdüler... ne yapmışsın vurup öldürdüler. Herkesi öldürecekler bunlar, ben kendimi bunlara pahalıya ödeteceğim, ben de öldüreceğim.
Amca—(Kürtçe cevap veriyor)
Cevahir—(Kürtçe cevap verip konuşuyorlar.)
Cevahir— Amca çek git Allahını seversen, bunlar seni şey yapıyorlar biliyorum sana, öldürecek bunlar, ben bunları tanımıyor muyum? Bunlar, bunlar işkence edecektir, otuz kişi öldürdüler şimdiye kadar, günahsız otuz kişiyi öldürdüler bunlar bugüne kadar, yüzlerce çocuğu, yüzlerce, yüzbinlerce insanın kanına girmediler mi, açlıktan sefaletten...
Amca—(Amca Kürtçe konuşarak sözünü kesiyor.)
Anne— Mahir evladım o kızı çıkar.
Amca (Kürtçe konuşur)
Anne— Ne diyorsun çocuğum sen.
Cevahir— (Kürtçe cevap verir)
Amca— (Kürtçe konuşur)
Cevahir— Amca git Allahını seversen, bütün öldürülenlerin suçu neydi. Alp ne yapmıştı, Alpaslan Özdoğan, Kadir Manga ne yapmıştı?
Amca— (Kürtçe cevap verir)
Cevahir— Ne zannediyor bunlar esas cani bunlardır.
Mahir—Cani de, hain de, hepsi bunlar bir avuç köpektir.
Cevahir— Hiç bir şey yapmamışlardı, peşine düştüler işte onların vurdular öldürdüler.
Amca— (Cevahir'le Kürtçe konuşur)
Cevahir— Çek git Allahını seversen yahu.
Amca— Yahu ne yapıyorsun sen deli misin?
Cevahir— Deliyim ben deliyim ha.
Amca— (Kürtçe konuşur)
Cevahir— Deli onlar, tamam ben konuşmuyorum artık, benim ancak benim ölüm çıkar buradan, ancak ölüm çıkar çocuğun da ölüsü çıkar, onların da ölüsü çıkar.
Amca— (Amca Kürtçe cevap verir)
Anne— Mahir beni içeri al Mahir.
Mahir— Defol git.
Anne— Evladım içeri al.
Mahir— Defol git.
Anne— Evladım bir fikrim var, kimse gelmeyecek.
Mahir— Hayır defol...
Anne— Hayır kimse gelmeyecek, beni biraz içeri al.
Mahir— Faşist binbaşı, ulan bir daha sen burada kızımızı göreceğim diye bir daha çık konuş ulan bir gelsen buraya beynine kurşun yağdırmıyor muyum bak defolun
Anne— Mahir, beni al içeri yavrum.
Mahir— Defolun.
Anne— Beni al beni.
Mahir— Defol diyorum sana kadın.
Anne— Ne olur Mahir.
Mahir— Defol dedim sana.
Anne— Yalvarıyorum sana beni al içeri bak ne konuşacağım.
Mahir— Git, git defol dedim.
Anne— Söyleyeceklerim var, ne olur beni içeri al.
Mahir— Ne yaparlarsa yapın, biz buradan çıkmayacağız, öldüreceğiz hepsini, sonunda kendimizi öldüreceğiz.
Anne— Yo evladım bak beni dinle bir şey olmayacak bak ben söz veriyorum.
Mahir— Sen git be, git.
Anne— Mahir beni al içeriye de sana söyleyeceklerim var beni içeriye al.
Mahir— Seni almıyorum içeri.
Anne— Söz veriyorum kimse gelmeyecek benim arkamdan, ben içeri gireceğim, senle konuşacağım.
Mahir— Tamam konuşma yok, bitmiştir.

MAHKEMEDEKİ İLK İFADESİNDE

Çayan, "proletarya diktatoryası kurmak" iddiasını reddediyor

THKP-C davasının en ilginç yönlerinden biri de, Mahir Çayan'ın kendi el yazısı ile hazırlayıp, 3 numaralı Sıkıyönetim Mahkemesinde okuduğu ifadesidir.

Mahir, ifadesinde, döne döne, sosyalist devrim gerçekleştirmek ve proletarya diktatoryası kurmak gibi bir amaçları olmadığını vurguluyor ve savcılığın bu konudaki iddialarını reddediyor.

Çayan'ın ifadesi şöyle :

Sayın Mahkeme Heyetine,

Savcılık makamının hakkımızda hazırladığı iddianamesi bizim "proletarya diktatoryasını" kurmak için "Anayasa nizamını ihlal" ettiğimiz savı üzerine kurulmuştur.

Bu iddia, gerçeklere aykırı, mesnedsiz ve zorlama bir iddiadır, bir politik spekülasyondur.

Biz iddianamenin özünü teşkil eden bu savı temelden reddederiz.

«Hedefimiz proletarya diktatoryası değil»

Bir kere, eylemlerimizin hedefi 27 Mayıs Anayasasını ihlal etmek değil, tam tersine ihlal edilmiş, fiilen işlenmez hale getirilmiş 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü nizamı tesis etmektir. 27 Mayıs Anayasası, milli ve demokratik bir nizamı öngörmektedir.

İkinci olarak,

Hedefimiz proletarya diktatoryası değil, bütün milli,,sınıfların ortak yönetimi olan milli ve demokratik yönetimdir. Milli demokrasi, proletarya diktatoryasının özel bir biçimi veya bir unsuru değildir. Ayrı iki ekonomik ve sosyal düzenin siyasi ifadeleridir.

ANAYASA NİZAMINI İHLAL EDEN, İŞLEMEZ HALE GETİRENLER HAKİM SINIFLARDIR. EYLEMLERİMİZİN HEDEFİ 27 MAYIS ANAYASASINI İHLALE YÖNELİK DEĞİLDİR. TAM TERSİNE, İHLAL EDİLMİŞ, FİİLEN İŞLEMEZ HALE GETİRİLMİŞ 27 MAYIS ANAYASASININ ÖNGÖRDÜĞÜ NİZAMI TESİS ETMEYE YÖNELİKTİR.

27 Mayıs'ın niteliği

27 Mayıs Anayasasının nizamını anlayabilmek için 27 Mayıs harekatının niteliğini ortaya koymak gerekir.

27 Mayıs harekatının anlam ve niteliği nedir? 27 Mayıs harekatı, emperyalizm—işbirlikçi burjuvazi—feodal unsurlara bir başka deyişle hakim gerici ittifaka karşı küçük burjuva radikalizminin (Bürokrasi ve ordu içindeki milliyetçi devrimcilerin) bir ilerici, devrimci harekatıdır.

Türkiye devrimler tarihinde oldukça önemli ve şerefli bir yere sahip olan 27 Mayıs harekatı, ifadesini 961 Anayasasında bulmuştur.

961 Anayasası, hakim gerici ittifaka hayat hakkı tanımayan, bütün milli ve devrimci sınıflara imtiyaz tanıyan ilerici bir Anayasadır. Bu Anayasa milli demokratik devletin anayasası olabilecek kadar devrimci bir muhtevaya sahiptir.

Ancak 27 Mayıs harekatı ve onun oluşturduğu devrimci kadro, birtakım, hukuki ve özerk kurumlarla, hakim gerici ittifakın politik egemenliğine son verebileceği düşüncesi ile altyapı düzenlemelerine gitmedi. (Daha doğru bir deyişle gidemedi.)

Böylece ekonomik egemenliğini devam ettiren hakim gerici ittifak bir süre sonra, türlü kumpas ve dalaverelerle tekrar politik iktidarı ele geçirdi. Hakim gerici ittifakın partisi olan

Mahir Çayan ilk çıktığı duruşmada

AP iktidar oldu.

Ülkedeki nispi denge durumundan dolayı yani zinde kuvvetler diye adlandırılan asker-sivil-aydın zümrenin bürokrasi ve ordu içinde oldukça güçlü olmasından dolayı hakim gerici ittifak kendi gayri-milli iktidarı ile çelişen 27 Mayıs Anayasasını değiştirme yoluna gidemedi.

«Hükümetin Anayasaya saldırısı»

AP iktidarı hukuken ortadan kaldırmaya gücü yetmediği bu Anayasayı fiilen kaldırma yoluna gitti.

Anayasanın yapılmasını emrettiği toprak reformu, eğitim reformu vs.. gibi temel reformların yapılmaması bir yana, Anayasanın öngördüğü en temel siyasi ve sosyal hakların gerçekten kullanılır haklar haline gelmemesi için her türlü gayri hukuki tedbirlere başvurdu. Emniyet teşkilatının gayesi dışında kullanılmasından, besleme örgütler kurulmasına, kiralık katiller tutulmasına kadar her yola başvurulmuştur.

Bizzat iddianamede de belirtildiği gibi, ilerici ve devrimciler devamlı tehdit altında tutulmuşlar, ilerici örgütler, hükümetin el altından beslediği Anayasaya aykırı kuruluşların sürekli baskılarına maruz kalmışlardır.

Demokratik hak ve talepler uğruna tamamen Anayasanın öngördüğü hak ve özgürlüklerin çerçevesinde mücadele eden pek çok devrimci arkadaşımız faili meçhul (aslında belli olan) cinayetlerin kurbanı olmuştur. Tamamen Anayasal ve hukuki nitelikte olan mitingler, yürüyüşler, zor, şiddet ve baskı ile bastırılmaya, dağıtılmaya çalışılmıştır.

Ülkenin en vatansever evlatlarının, açıkça halkın gözü önünde vurulduğu en ağır işkencelere maruz kaldığı, devrimci avının alabildiğine sürdürüldüğü bir ortamda, Anayasadan, kanunlardan, hukuk devletinden, vatandaşlık ve insanlık haklarından bahsetmeye fiilen imkan yoktur.

Olmayan bir şeyin de çiğnenmesinden söz edilemez. Hakim gerici ittifak 27 Mayıs Anayasasını iddianamede de belirtildiği gibi bizzat fiilen işlemez hale getirmiştir.

«Legalite her zaman sosyalistlerin mücadelesinde esastır»

Sosyalistler hiç bir zaman yasal imkanlar varken yasal olmayan örgütlenme ve mücadele biçimlerine iltifat etmezler. Legalite her zaman sosyalistlerin mücadelesinde esastır. Onlar, bütün legal yollarla mücadele etmek ve örgütlenmek imkanları ortadan kalktığı zaman zorunlu olarak illegal mücadele metodlarına başvururlar.

Hakim sınıflar 27 Mayıs Anayasasını fiilen işlemez hale getirerek, her çeşit gayri hukuki tedbirlere başvurmuştur. Bizler de bu şartlar altında 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü milli ve demokratik nizam tesis etmek amacı ile başka hiç bir yol kalmadığı için silaha başvurduk.

Savcılık makamı bir yandan 1961 Anayasasını fiilen işler hale getirmek mücadelesi içinde olan bizleri, 1961 Anayasasını ortadan kaldırmak amacı ile eylemlere girişmekle itham ederken, öte yandan bizzat 961 Anayasasının hakim gerici ittifak tarafından fiilen işlemez hale getirildiğini söylemektedir. (Bkz. İDDİANAME'nin giriş bölümü s.5)

Hukukun genel prensiplerine göre kanunun suç saydığı fiil, sadece kanunun men ettiği bir eylemin yapılması ile meydana gelmez. Aynı zamanda kanunların yapılmasını emrettiği hususların yapılmaması hali de kanunun suç saydığı bir fiildir.

Hakim sınıflar (hakim gerici ittifak) bir yandan Anayasanın emrettiği en temel reformları yapmayarak, öte yandan Anayasaya aykırı besleme örgütleri ile gayesinden uzaklaştırılmış emniyet teşkilatı ile Anayasal hak ve özgürlüklerin çerçevesi içinde mücadele eden yurtsever ve devrimci kişilere ve örgütlere baskı, şiddet ve cebir kullanarak, iki yönlü olarak 27 Mayıs Anayasasını çiğnemiş ve fiilen işlemez hale getirmiştir. (Bu eylemlere, devlet eliyle fert zengin etmenin en somut örnekleri olan kredi yolsuzluklarını, çeşitli suiistimal ve hırsızlıkları da ilave etmek gerekir.)

Savcılık makamı bu iddiası ile bizzat kendi kendisine ters düşmektedir

Dolayısıyla bize yöneltilen itham tutarsızdır. Çünkü fiilen işlemez hale getirilen ve ortadan kaldırılan Anayasa düzeninin ihlali sözkonusu olamaz. Tam tersine, 27 Mayıs Anayasası nizamının tesisi için mücadele sözkonusudur. 27 Mayıs Anayasanın öngördüğü sistem milli ve demokratik bir yöntemdir. Biz Türkiyeli sosyalistlerin stratejik hedefi de milli demokratik devrimdir. Bir başka deyişle 27 Mayıs Anayasasının öngördüğü nizamı tesis etmektir.

Yarın:
Çayan: "Hedefimiz proletarya diktatoryasıdır şeklinde söylenmiş sözümüz yoktur"

Televizyonda bugün

Saat	Program
17.00	BÖLGESEL HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
18.00	HABERLER
18.05	SINAVA DOĞRU
18.50	LASSIE
19.15	MERHABA
19.50	UYKUDAN ÖNCE
20.00	HABERLER
20.55	NAKLEN YAYIN (1.DEVRE)
21.45	MÜZİK
21.50	NAKLEN YAYIN (2.DEVRE)
22.50	HABERLER